

KATOLIŠKI

LAS MISIONES CATOLICAS
ENERO / FEBRERO 1981

MISIONI

SANTO PADRE A LOS MISIONEROS DE AFRICA

Queridos hermanos y hermanas en Cristo:

Con ocasión de esta visita a la misión de San Gabriel, querría deciros una palabra de admiración y de ánimo, que valga también para todos los puestos de misión, diseminados por este país y en los otros países de Africa. Me hubiera gustado visitar algunos más, de los alrededores de las grandes ciudades, como éste, o de en medio de las aldeas del bosque o de la selva. La rapidez del viaje no lo permite. Que, por lo menos, sepan todos hasta qué punto aprecia el Papa este magnífico servicio de evangelización y se lo agradece en nombre de la Iglesia.

1. Lo primero de todo, mi saludo al personal dedicado a estos puestos de misión. Son los celosos sacerdotes, venidos de fuera en gran parte. Son los religiosos, a quienes se les llama con el nombre tan expresivo de hermanos y cuya entrega diaria, humilde y eficaz desde los inicios de la evangelización, quiero subrayar: por su competencia en tantos campos, han contribuido extraordinariamente a la implantación y al funcionamiento práctico y pedagógico de estos puntos de misión. Son las religiosas, cuya vida consagrada irradia la presencia del Señor y que, gracias a la facilidad de sus contactos con las familias, realizan un magnífico trabajo de educación, de caridad y de promoción humana. Son también los laicos que colaboran en todas estas tareas.

Algunos miembros de estas misiones viven como un destacamento de avanzada, en un sector de evangelización absolutamente nuevo; muchas veces, viven hoy en equipo, y su casa, con la capilla y las diversas instalaciones, es un punto de reunión para los cristianos dispersos en los barrios o en los poblados de los alrededores. Al saludar en especial a los de San Gabriel, con quienes tengo la dicha de reunirme aquí, junto con sus feligreses, saludo afectuosamente a todos los demás y les doy las gracias.

Servicio de evangelización

2. Voy a confiaros con sencillez algunos pensamientos que brotan en mi corazón.

Al ver un puesto de misión lo primero que me viene a la memoria es la modestia de los comienzos: modestia muchas veces en los efectivos misioneros, modestia de las comunidades cristianas, modestia de los medios pedagógicos y materiales. De hecho, la vida de estos evangelizadores y de sus primeros discípulos está muy cercana a la pobreza del Evangelio y de la sencillez de las primeras comunidades cristianas que nos describen los Hechos de los Apóstoles (cf. Act 13; 14...). Pablo, Bernabé y tantos otros discípulos llegaban con las manos vacías, sin otra cosa que compartir la Buena Nueva, el fervor de su amor y la asistencia del Espíritu Santo. Sí, queridos amigos, la fe y la caridad de que estáis penetrados, es lo que constituye vuestra originalidad, vuestra riqueza, vuestro dinamismo.

(Sigue.)

GLAS VPIJOČEGA...

Ime mu je Janez Pavel II.

Tudi o njem bi lahko rekli: „Prišel je človek, ki ga je poslal Bog. Ime mu je Janez“ (Jan 1, 6).

Tudi o njem bi lahko rekli kot o sv. Pavlu — apostol narodov.

Oboje združuje v svojem papeškem imenu: zadnjega preroka, ki je prišel tik pred apostoli, in zadnjega med apostoli, ki si ga je izbral Bog posebej za to nalogo, da gre med „poganske“ narode.

V svesti si je svoje naloge. Ko je bilo popisane toliko papirja o krizi misijonskega dela, je tudi to vprašanje postavil na svoje pravo mesto. Od temeljne okrožnice o Kristusu Odrešeniku, čisti pojme, ločuje zrnje od plev, govori „prilичno ali neprilичno“, oznanja, še bolj pa navdušuje, prinaša optimizem in z vso svojo pojavo pričuje.

Dasi sam teolog, se v misijonskem vprašanju ne postavlja le na teologijo ali misijonologijo, ampak na izkustvo.

„Ob svojem potovanju po Afriki sem znova videl, kako potrebna in nujna je misijonska dejavnost, ki naj bi oznanila vsemu svetu človekovo odrešenje po Jezusu Kristusu, ki je umrl in od mrtvih vstal, da bi postal Gospod živih in mrtvih. Na osnovi tega izkustva bi vam rad poslal sporočilo, ki naj bi vsebovalo sveže misli o nenehni potrebi misijonske dejavnosti.“

Kako preprosto in jasno. Ne iz knjig, „iz izkustva“. To je toliko bolj vredno, ker je sodobnemu človeku bolj prepričljivo. Zato nič čudnega, da tako jasno ponovi misel, ki jo je zapisal že v okrožnici Kristus Odrešenik: „Cerkev ne more in ne sme molčati in počivati, kakor da ne bi vedela za tolike milijone bratov, ki čakajo na oznanilo odrešenjske blagovesti. Sv. Pavel pravi: Bog hoče, da bi vsi ljudje prišli do spoznanja resnice in se zveličali. Ta resnica je Kristus, odrešenik sveta.“

Morda bi radi prekinili svojo nemoč na eni strani s strahom pred triumfalizmom, na drugi s trditvijo, da bo Cerkev vedno le gorčično zrno, četudi Kristus pravi, da se bo razraslo v „mogočno drevo“. Papež ne prikriva nič. S prozorno jasnostjo in odločnostjo trdi: „Ko bi se Cerkev misijonarjenju odpovedala, bi storila nekaj, kar je v nasprotju s poslanstvom, ki ga ima. Vstali Kristus je naročil svojim učencem: „Pojdite! Oznanjujte!“ S tem je izrazil misijonsko poklicanost, ki sodi k bistvu Cerkve.“

SVETI DOBRI ANGELI IN NASI MISIJONARJI

O. VLADIMIR KOS S.J., Tokyo

Naš svet na koncu dvajsetega stoletja po Kristusu ne govori in ne piše dosti o angelih; celo njegovi trubadurji le redko in skoraj z obotavljanjem pojo svojim izvoljenkam „Ti si moj angel...“; novinarji pa sploh več ne govore o „angelih miru“, kakor da sta obe besedi „angel“ in „mir“, prelepi za našo posurovljeno resničnost. In vendar nam naša vera, ki je prav zaradi svoje resnice širša in globlja in bolj živa modrost od modrosti sveta, zagotavlja, da delujejo v tem božjem, skrivnostnem stvarstvu tudi angeli, mogočna svobodna nesovna bitja. V luči vere razlikujemo med svetimi ali dobrimi, in zlimi ali hudobnimi angeli; tem pravimo zaradi hudobije, ki jo skušajo popularizirati, hudiči. Razne podobe o angelih sladkobnih ženskih potez ali pa moških atletskih mišic in v vsakem primeru z ogromnimi peruti, nas ne smejo zavesti v omalovaževanje; umetnikom se v tem pogledu godi še slabše kot nam navadnim smrtnikom; mi se lahko približamo stvarnosti angelov tako, da se zavemo svoje nesovne zavesti in nesovne moči samoodločanja, a kako naj ubogi umetniki to dejstvo razodenejo s čopičem in dletom? Pri tem prekaša nadnaravna lepota svetih dobrih angelov vse naše pojme o Lepoti, ki je obenem Dobrota; in naše naravoznanstvo, vezano na pojave v času in prostoru, je brez moči razlage napram angelski moči, ki je čas in prostor ne moreta ovirati.

In vendar pozna tudi angelska sila meje. Lahko bi rekli, da prav zaradi svoje duhovnosti – v kolikor ni pokvarjena – nad vse ceni božji načrt in božje namene in se jim hoče prilagoditi. Tista duhovna bitja, ki so se z grehom izmaličila, se imajo za središča stvarstva in se svobodno nočejo vključiti v božje načrte, ker je naravno središče teh načrtov — božja neskončnost; zato se morajo proti svoji volji ukloniti močnejši božji volji, ki lahko privede svoje načrte do uresničitve tudi tako, da ustvari ravnotežje nasproti zlu pod vplivom hudobnih angelov. Po tej nepremagljivi ustvarjalni božji volji predstavlja tudi človekova svoboda mejo, ki jo hudobni angeli ne smejo, dobri angeli pa nočejo prestopiti.

Naš svet je tako od vsega začetka prizorišče med seboj vplivno delujočih bitij; že na prvih straneh svetopisemskega izročila hudobnemu angelu uspe, da zavede prastarše človeštva; in šele na njegovih zadnjih straneh, ki se imenuje Skrivnostno Razodetje, ker je pogled v bodočnost, beremo o dokončnem porazu vseh hudobnih namerov, načrtov, stvaritev, uspehov, obdobji in osvojitve. Dobršni del vmesnih poročil pa zavzema zgodovina izvoljenega ljudstva, ki so ga hudobni angeli zmeraj znova zavedli v malikovalstvo, to je, v vrednotenje in češčenje sil, ne Osebnega Stvarnika sil, čeprav se je bil zgodovinsko razodel.

Del ravnotežja, ki ga Božja Previdnost neprestano ustvarja v našem svetu, je sodelovanje, ki nam ga nudijo sveti dobri angeli. Vsakega

človeka Bog od prvega trenutka bivanja odlikuje s tem, da mu da osebnega angela varuha. Sv. Gregorij Nisenski je celo prepričan, da tudi vodja hudobnih angelov določi enega svojih za vsakega človeka (glej njegovo Mojzesovo življenje, v zbirki Migne PG 44, 337). Jezuit Jean Daniélou takole povzame nauk cerkvenih očetov z ozirom na delovanje naših angelov varuhov: pomagajo nam, da nas zunanji in notranji pritiski ne vržejo s tirnic; na ta ali oni način nam priključijo v zavest pravo smer, kadar se od nje oddaljimo; in našo molitev podpirajo s svojo priprošnjo in molitvijo (J. Daniélou: Angeli in njihovo poslanstvo. Nauk cerkvenih očetov. Str. 73 v angleškem prevodu iz leta 1976, pri Christian Classics; francoski izvirnik je izšel v Belgiji 1953).

Učenemu patru Daniélou-ju se je tudi posrečilo, da je med skoraj pozabljenimi zakladi cerkvenih očetov izbrskal nauk o angelih varuhih narodov in ljudstev; cerkveni učitelji se pri tem sklicujejo na Sveto pismo Stare in Nove zaveze, nekateri pa z neko samoumevnostjo opisujejo delež angelov v celotni Božji Previdnosti, vštevši varstvo nad redom stvarstva.

Tako kot pri posameznikih je tudi pri ljudstvih in narodih in državnih skupnostih namen angleškega poslanstva, pomagati pri uresničenju božje volje, ki se je v Učlovečenju Božjega Sina razodela kot Dar, Milost, Odrešenje za Božje kraljestvo. Zdaj vemo, da je cilj zgodovine Novo človeštvo, utemeljeno in ustanovljeno v Jezusu Kristusu. „Bog je ustvaril celotno stvarstvo po Kristusu in za Kristusa.“ (Sv. Pavel Kološanom 1: 16.) „Da, Bog se je odločil, da bo po svojem Sinu privedel vesoljstvo nazaj k sebi. Po Sinovi smrti na križu se je Bog z vesoljstvom spravil in v tej spravi najdejo pot nazaj k Njemu vse stvari, tako snovne kot nesnovne.“ (Istotam v. 20.)

Če je res, kar trdi apostol Pavel, da smo zapleteni v boj „ne proti sočloveku, ampak proti hudobnim duhovnim silam nadzemskega porekla“ (Efežanom 6: 12), in če ni le osebno mnenje to, kar uče cerkveni učitelji o delovanju angelskih varuhov posameznika in narodov ter podobnih skupnosti, potem se ne moremo izogniti zaključku, pravzaprav dvojnemu zaključku: da namreč angeli odločno vplivajo tudi na razvoj misijonskega dela Božjega kraljestva na zemlji, in da so dobri angeli – ker so polni svete ljubezni do človeka – pripravljene pomagati pri misijonskem delovanju. A za takšno prošnjo se moramo svobodno odločiti.

Znano je, da se je blaženi Peter Faber, prvi duhovnik na novo ustanovljene Družbe Jezusove, zatekal k angelom, ki so jim bili poverjeni kraji, kamor je hodil misijonarit; znan je tudi čudovit uspeh njegovega delovanja. Tja do 2. vat. zbora smo v poobhajilni molitvi v maši v čast temu Blaženemu prosili: „Daj, Gospod, da se bomo po zgledu blaženega Petra, Tvojega Spoznavalca, obdali z varstvom angelov in tako ostali pobožni do Tebe.“ 2. vat. zbor je v marsičem spremenil besede, duha bogoslužja pa ni spremenil, ker je naša molitev izraz vere, naša vera pa „temelji na Jezusu od začetka do konca“ (Hebr. 12: 2). In zato lahko ponavljamo zgornjo prošnjo, morda celo z besedami 2. vat. zbora,

ki nam je bil prenekateri Kristusove poteze na novo odkril, tako da njih sij zdaj osvetljuje tudi ostale – in kot menimo, znane – poteze. Menim, da bomo svoje misijonsko delovanje v zaledju in na fronti neizmerno obogatili, če bomo ravnali v smislu zgornje prošnje in odkrito prosili pomoči svete dobre angele. Vsak človek je zamotan svet; kako silno zamotana je še človeška družba, ki se za njeno naklonjenost bojujejo celo hudobni angeli. Usoda sveta je v rokah človeške skupnosti, zato ker se je Bog v svoji ljubeznivi modrosti odločil, da napravi „človeka vladarja nad svetom“ (Hebr. 2:7-8), dobre svete angele pa, „nesnovna bitja v božji službi“ (Hebr. 1:14), „misijonarje v pomoč tistim za katere je odrešenje“ (Hebr., istotam).

ČISTA PRVA DALIJA POD FUDŽI

Sem čakal na veter, na veter, da pride
in vzklikne od dalije zgodnje oblek.
Sem čakal. A ni ga bilo v te vročine —
ostal je na hribu z verandami smrek.

Na plot se naslonil sem, ves radoveden:
bo ptiček o dalije barvah zapel?
A ptiček se briga za senčne je veje.
Potem se na cesto višav je povzpел.

Bo sonce morda se nasmehnilo roži,
ki prvih besed se o zemlji uči?
A sonce leži, kjer je jezero s čolni;
otožno za vlakom oblakov strmi.

In šel sem na polje k bolehnii koruzi:
„Posodi mi nekaj teh strun tvojih las!“
Umetniku sveti Trojici preljubi
za dalije dar sem čestital na glas.

Ena izmed prijetnih misijonarjevih dolžnosti je tudi ta, da se v imenu stvarstva in nemih ljudi zahvali za dnevne darove, ki jih različne prinašajo različni letni časi. V tej pesmi se misijonar veseli začetka mirnega japonskega poletja, ko mu je prva dalija ujela oko.

ZAMBIJSKI MISIJONAR v O. GROSELJ S.J.

INTERVJU

O. Stanko Rozman S.J.

P. Jože Grošelj se je pred kratkim pridružil misijonarjem v Materu (Lusaka, Zambija). Obiskal sem ga in mu zastavil nekaj vprašanj:

Jože, rad bi te vprašal, kdaj si prišel v Matero?

V Matero sem prišel 15. maja letos.

Kje si se prej potikal?

Prvič sem prišel v Zambijo 25. julija 1973. Zanimivo je, da so me prve dva meseca nastanili v Materu k p. Jožetu Kokalju. Naredil sem šoferski izpit in se privatno učil jezika činjandža. Nisem namreč mogel dobiti vize za Malawi. Tečaja za ta jezik v Zambiji pa ni bilo. Po dveh mesecih so me poslali na jezikovno prakso v Katondwe, ki veljajo za nekakšne rovtarske Atene, kar se jezika tiče. Tam je bil superior in župnik p. Lovro Tomažin. Po dveh mesecih mojega bivanja v Katondwe ga je zamenjal Poljak, p. Zeno Pilsyk. Poslednji je sedaj moj predstojnik v Materu. Zanimivo, kako se zgodovina ponavlja! Iz Katondwe sem bil poslan v malo semenišče Mukaso.

Kaj si tam delal?

Predaval sem verouk, zgodovino, zemljepis in celo s športom sem bil zaposlen, čeprav nisem kakšen Pele. Poleg tega sem skrbel za nakup za sto fantov. Včasih je bilo težko, saj je vedno česa zmanjkalo po trgovinah. Počutil sem se pa dobro. Zanimivo je, da je z mano poučeval v istem semenišču tudi tamkajšnji škof James Corboy. Prva leta mojega misijonskega delovanja so bila srečna. In potlej sem se napotil čez Veliko lužo.

S kakšnimi občutki si zapustil Zambijo?

Vsekakor sem se namenil vrniti v misijon. Želel sem se izpopolniti v angleščini; zato sem hotel iti v kakšno angleško govorečo teologijo. Izbral sem Toronto, čeprav mi je bila na razpolago tudi teologija v Kaliforniji. V Torontu je močna slovenska skupnost, ki si nam jo tudi ti približal in smo si vsi tja želeli iti. Za mano je prišel najprej Janez Mujdrica, ki je bil lani posvečen v duhovnika in se nam je letos pridružil; pa Lojze Podgrajek, ki je končal drugi letnik teologije. Temeljito sem se spoznal s tvojimi prijatelji, zidarji so bili posebno simpatični. Janez Mujdrica je nadaljeval s tradicijo.

Bralce Katoliških Misijonov vsekakor zanimajo študijska leta, še bolj pa jih bo veselilo, če jim boš kaj povedal o korespondenci z našim najizčrpnjšim misijonskim glasilom.

Večkrat sem se bil oglasil, ko sem bil prvič v Zambiji. V prvem pis-mu sem se predstavil. Potem me je pa gospod Lenček zelo prijazno zaprosil, naj kaj več napišem, in sem napisal daljši članek o življenju ljudi iz plemena Tonga, med katerimi sem živel v tistem času. Oglasil sem se bil nekajkrat tudi po drugem prihodu v misijone.

Kdaj si se vrnil?

Oktober 1979. Prve štiri mesece sem prebil v Vzhodni provinci, kjer sem obnavljal in poglobljal znanje jezika. Od tam sem pa marca meseca prišel v Lusako. Ker so bile premestitve v teku, so me začasno nastanili v Chelstonu k p. Lovrotu Tomažinu. Od tam pa sem dobil stalno namestitev na župnijo sv. Kizita.

Sedaj si po vrsti povedal, kje si se vse zadrževal. Bolj malo si pa izrazil svoje vtise. Kako se ti zdi misijon po petih letih odsotnosti?

Zambija se v teh letih ni dosti spremenila. Draginja je velika, kje pa ni, ko pa Arabci navijajo cene tekočemu zlatu. Zgradilo se je marsikaj. Tudi cerkev je zrastle tako v številu kot tudi v kvaliteti. Tega sem vesel. Prva faza misijonskega delovanja je za nami. V novi fazi ne poznamo tistih tipičnih misijonskih slik, ki so navduševala srca misijonskih prijateljev v preteklosti: dolga in razburljiva potovanja, srečanja z zvermi in sovražnimi divjaki... Sedanje delo je bolj umirjeno, bolj vsakdanje. V Vzhodni provinci sem občudoval metodo belih očetov. Od njih sem se veliko naučil.

Kaj se ti je posebej vtisnilo v spomin in ti bo koristilo pri delu v Kizitu?

O tem sem pisal že v listič „Iz sončne Zambije“ in pa v „Družino“. Dodam naj le to, da so beli očetje zelo organizirani. Iz zemljevida fare, kartoteke vseh krščanskih in polkrščanskih družin sem hitro razbral, kako fara diha. Vključil sem se v njihov program, ki ga imajo izdelanega za vse leto. Kar hitro po prihodu v misijon Chassa sem prebil vikend na podružnicah. Rad sem šel v bolj oddaljene postaje, kjer se borijo s težavami, med katerimi je materijalna revščina vsekakor ena od bolj vidnih. V Družini sem opisal tipično postojanko Jastone, v kateri sem izkušal človeško neposrednost in nepokvarjenost.

Cerkvena dvorana v župniji Kizito, kjer deluje misijonar o. Grošelj.
Spodaj: nekateri voditelji sekcij v tej župniji.

Z vzhoda si prinesel tudi nekaj slik. Kdo sta pastirja, ki vodita krave?

Na desni je tipični vaški pastir, na levi pa ni nihče drug kot bogoslovec Berima Chonde, ki je bil letos posvečen v dijakona in bo avgusta meseca prejel mašniško posvečenje. Doma je s severa, kjer govore jezik Bemba. V Lusaki pa bo rabil jezik činjandža, ki ga ni obvladal. Zato je bil poslan na isto postajo kot jaz in sva se skupaj učila. Če se mora domači bogoslovec učiti jezikov, koliko bolj sem tega potreben šele jaz! Slikal sem ju, ko sva na poti srečala fantiča, ki je peljal domov umetno gnojilo na zelo primitivnem vozičku. Žal je skoro povsem pokrit, le kolo se vidi.

Imaš še drugo sliko. Na tej se vidijo krave, ki se pasejo okoli cerkve. Mali Bohinj!

No, tako daleč ni treba iti. Je res, da krave predstavljajo za Zambijca precejšnje bogastvo. Tale slika je zanimiva iz dveh razlogov. Prvič so tu bele ptice, ki se imenujejo „egret“. Letajo okoli krav in jim obirajo mrčes; posebno klopi so prava nadloga. Koristna simbioza je to. Na sliki se ne more videti, da so krave najete namesto koscev. V sosednji gimnaziji imajo 250 krav, ki jih pasejo trije pastirji. V deževni dobi jih povabijo in priženo krave, ki pomulijo travo okoli misijona in v sadovnjaku. Pa še pognojijo. Ta metoda je zelo praktična in se obnese. Ako pojedjo kakšno gvavo, ni take škode. Pomaranč se ne lotijo.

Čeprav si misijon Chassa že precej dobro opisal v Družini in tudi v KM si že nekaj napisal o njem, bi te vseeno prosil, da kaj več poveš o pastoraciji na tem misijonu.

Chassa je velika fara. Ima petnajst podružnic. Zanimivo je, da prave fare nimajo. Farna cerkev ima iste pravice kot katerikoli podružnica. To pomeni, da imajo mašo le enkrat na mesec. Patri so redkokdaj doma. Chassa je center, odkoder misijonarijo. S tem zajamejo večji del prebivalstva in bolj temeljito.

Marsikomu bi prijalo, ako bi šel k maši le enkrat mesečno?

„Božičnih vernikov“ ne podpirajo. Ko maše ni, morajo ljudje vseeno priti v cerkev. Posebno katehumenom se slabo piše, ako se besedne službe božje ne udeleže. Z opustitvijo se zavleče krst. Vidi se pa, da ljudje rajši pridejo, ako je maša, kar je razumljivo. Medtem ko na centralni „podružnici“ maše stradajo, so pa drugje veseli. Soboto in nedeljo duhovnik preživi med njimi. Poleg te stalne službe imajo tečaje vse leto. Poučujejo katehiste-prostovoljce, izprašujejo mladino in katehumene, usmerjajo voditelje molitvenih skupin... Po enkrat na leto duhovnik obiše vsako od stotih malih občestev. Ta mala občestva, ki so v vsaki večji vasi, imajo preproste kapelice, v katerih se zbirajo preko leta otroci in se uče verouk, prav tam imajo enkrat na leto mašo.

V čem vidiš bistveno razliko med pastoralnim delom na vasi in v mestu?

V Chassi je bilo delo lepo porazdeljeno med tednom od ponedeljka do petka. Tu v Kizitu pa je vse natrpano v soboto in nedeljo. Zato imamo tukaj razmeroma zelo miren čas med tednom, medtem ko je „vi-

Bogoslovec in fantič s kravama;
spodaj cerkev na središču misijona Belih očetov Chassa. Vidne so ptice „egret“.

kend“ zelo natrpan. Okoli cerkve kar vre. Ob sobotah imamo kar sedemnajst velikih veroučnih skupin. Ker ni učilnic, se zbirajo veroukarji v dvorani, pod drevesi, za vogalom, pač kjerkoli je nekaj prostora. Delo v župniji je p. Janez Mlakar obširno opisal v svojem intervjuvu. Dodam naj to, da sem zaprosil ravnatelja osnovne šole, naj bi nam dal razrede na razpolago ob sobotah. čakam na njegov odgovor. Male krščanske skupnosti se razlikujejo od tistih na vasi v tem, da imajo pač mestni priokus; cerkvic zaradi urbanističnih razdelitev ne moremo graditi. Verniki se zbirajo v privatnih hišah. V pastoralnem delu jim nasploh dajemo precej svobode. Voditelji malih skupin odločajo, kdo naj bo pripuščen h krstu. Imajo besedo pri porokah in pogrebih. Morajo skrbeti za reveže in mirijo spore med kristjani na svojem področju.

Si na župniji sam?

Pred kratkim je bil za župnika v Kizitu imenovan indijski pater Emmanuel Kujur. Mene so dali njemu za kaplana. O premestitvi in imenovanju sem gospodu Lenčku že pisal. Prav tako sem oddal moje prve vtise o župniji. Res ne bi rad ponavljal.

Pa pustiva Kizito in pojdiva še v Chelston k p. Lovrotu Tomažinu, katerega bralci KM zelo dobro poznajo. Kakšne vtise si si nabral v dveh mesecih, ko si bil pri njem?

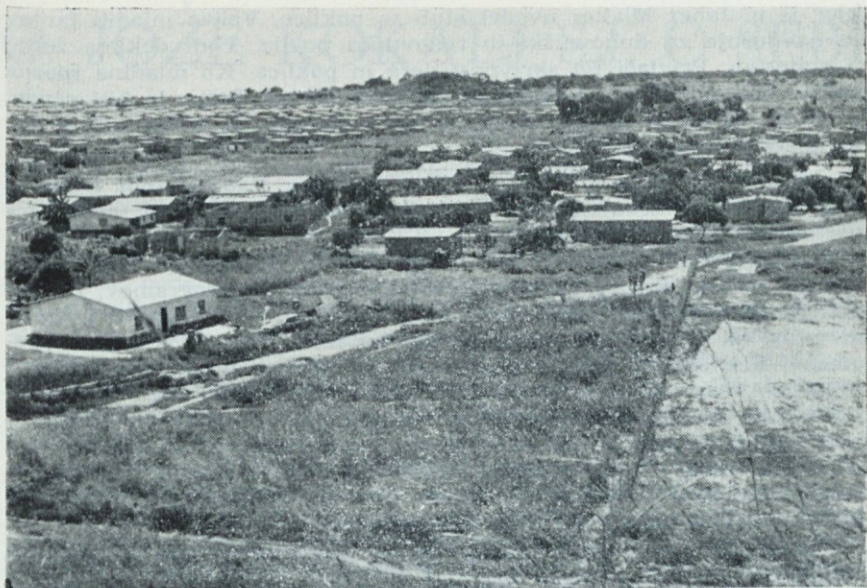
P. Lovro Tomažin velja v lusaški nadškofiji za garača. Nekateri pravijo, da gara preveč. Drugi pa so mnenja, da bi zbolel, ako ne bi mogel graditi. Zato ga predstojniki dajo vedno na faro, kjer lahko gradi. Znano je, da je v Katondwe zgradil pet cerkva. Ko je l. 1974. prišel v župnijo Chelston, cerkve še niso imeli. Mašo so imeli v dvorani. Takoj se je lotil župnijske cerkve in jo tudi dokončal. Potem pa je kmalu začel delati načrte za dve podružniški cerkvi, ki sta v glavnem tudi že dograjeni. Župnijska cerkev, posvečena Bogu Očetu, je precej velika; cerkvi na podružnicah v Kamangi in Chaindi sta sicer manjši, zato pa lepši. Posebno tista v Kamangi, posvečena sv. Jožefu, je nekaj posebnega, saj je vsa poslikana. Prikazuje življenje sv. Jožefa, Device Marije; za oltarjem je Kalvarijska slika.

Kakšni so njegovi načrti za prihodnost?

Nadškof Emmanuel Milingo mu je zaupal vodstvo pri gradnji Nadškofijskega Marijinega Svetišča. Po naše bi se reklo, da bo zgradil božjepotno cerkev Matere božje. Velika čast zanj in za nas vse! V vzhodnem delu župnije Chelston ima škofija precejšen kos zemlje. Tam bo stala nova cerkev. Teren je že očiščen. Najprej je Lovro postavil majhno znamenje, sedaj se je lotil gradnje kapelice. Upa, da bodo letos izkopali temelje za to božjepotno cerkev in morda celo še kaj več. Napredovanje gradnje pač ni le od njega odvisno.

Ko gradimo cerkve, se vedno sprašujemo, če bo kmalu dovolj domačih duhovnikov.

Zambija je velika dežela in je težko govoriti o njej kot celoti. V bakrenem pogorju imajo precej duhovniških poklicev, medtem ko so drugi predeli razmeroma zelo revni. Lahko rečem nekaj o župniji Kizito,

Pogled na zemljišče, kjer mislijo graditi novo, večjo cerkev župnije Kizito. Spodaj: prof. Kristino Mlakar so prišli čakati na letališče, ko se je vrnila z dopusta; z bratom Janezom čepita v ospredju, levo stoji o. Jože Kokalj, ostali so črni gimnazijci šole, kjer Kristina uči, in drugi misionarji; zdaj je prof. Kristina morala spet domov na zdravljenje.

kjer je p. Janez Mlakar uvedel klub za poklice. Veliko mladih fantov se navdušuje za duhovniški in redovniški poklic. Tudi dekleta želijo v samostan. Privlači jih skrivnost vere in poklica. Ko mladina spozna poklice bolj od blizu, se marsikdo žalosten obrne. Težko je biti reven, v službi drugih in iti sam skozi življenje. Narediti je treba, kar se da, in upati na božji blagoslov.

Znano je, da si v Kanadi poleg teologije študiral tudi sredstva družbenega obveščanja. Kako boš znanje, ki si ga pridobil, uskladil s pastoralnim delom v Kizitu?

Sredstev obveščanja je več. Televizije in tiska se posebej nisem loteval, pač pa sem se vrgel na izvajanje radijskih programov. Komunikacije so vsekakor ena od prioritet našega dela. Uvidevam, da potreba ni toliko na izvajanju programov, kot na sestavljanju tekstov za programe. Pisatelji so nam potrebni. Za to delo se nisem posebej pripravljaj. Težko je tudi konkurirati tistim, ki jim je angleščina prvi jezik, Ako bo sila, se bom tudi peresa lotil. Star in pokvarjen tipkalni električni stroj sem že privlekel na dan in ga dal popraviti. Kako bo pa teklo, bo treba videti. Posebej navdušen pa za to nisem. Potrebujem nekaj časa, da si ogledam teren. Zelo prav mi pride, da nisem župnik, saj bom lahko tako jahal svojega konjička.

Upati je, da bo izpod tvojega peresa prišel še marsikateri zanimiv članek za KM in za druge časopise. Ti bomo vsi hvaležni. Še zadnje vprašanje: Kaj v prostem času delaš?

Če le najdem čas, se peljem s kolesom. Vsi se čudijo, ko vidijo Evropejca na kolesu. Mislijo, da mora biti z mano nekaj narobe. Vsak Evropejec „mora imeti avto“. Jaz ga nimam in je kar prav tako. Ko takole kolesarim, uživam. Poleg telesne telovadbe se na poti lahko zaustavim, pokramljam z ljudmi. Če se peljem v avtu, si tega ne bi mogel privoščiti.

Res skrbiš za neposredni stik z ljudmi. Prav lepa hvala ti za intervju. Jože. Bralci KM in prijatelji misijonov bodo z zanimanjem spremljali tvoje življenje v misijon in te bodo, sem prepričan, spremljali tudi z molitvijo. Sveti Kizito, kateremu je posvečena tvoja župnija, naj te varuje.

„Katoliški misijoni“ so lepa in potrebna vez med rojaki po svetu in med misijonarji, pa tudi med le-temi samimi. Naročniki to dragoceno vez vzdržujete, kljub nemajhni žrtvi visoke naročnine. **Lepo Vas prosimo, ostanite zvesti listu tudi sedaj ob podražitvi**, iz ljubezni do misijonov, božjega kraljestva in naših misijonarjev!

„KATOLIŠKI MISIJONI“

O. JOŽE KOKALJ S.J. O SEBI

Iz „Zambijski jezuiti.“

Ko se je o. Kokalj mudil poleti 1980 v domovini, je na vprašanja urednika „Slovenskih jezuitov“ takole odgovarjal:

Urednik: Jože, naši bralci že marsikaj vedo o tebi, ker večkrat objavljamo tvoja misijonska poročila ali vsaj odlomke iz njih. Sedaj, ko si doma, pa bi radi zvedeli od tebe in o tebi kaj več. Najprej: tvoji življenjski podatki, tvoja pot v Družbo in v misijone.

Kokalj: Očetov dom je v Zalogu pod Storžičem, mama pa je bila iz Pazina v Istri, odkoder je njena družina pribežala ob koncu prve svetovne vojne, ko so Istro zasedli Italijani. Rojen sem bil v Ljubljani, vendar sem detinstvo preživel v Šmarju pri Jelšah, kjer je oče služboval kot sodnik, mama pa kot učiteljica. Klasično gimnazijo sem obiskoval v Ljubljani.

Duhovno poglobitev mi je – razen toplega doma seveda – posredovala predvsem kongregacija za fante pri Sv. Jožefu v Ljubljani. Velik dolžnik sem p. Vrtovcu in pokojnemu p. Preacu, ki sta nas fante vodila z izrednim smislom za vzgojo. Še zdaj rad vzamem v roke izredno lepo knjigo p. Vrtovca: „Pesem življenja“. Posvečena je „bratom in sestram Marijine družine, zlasti še tistim, ki smo nekdan skupno hodili po Marijinih stezah in prepevali njene pesmi“. Vesel sem, da sem v letih vojne kot član dijaške kongregacije imel tako odlične vzgojitelje kot sta bila p. Vrtovec in p. Preac.

Za misijonsko usmerjenost pa se moram zahvaliti očetom lazaristom, posebno g. Lenčku in g. Sodji, ki sta izdajala Katoliške misijone in organizirala posebne misijonske študijske krožke, v katerih sem sodeloval in v katerih smo gimnazijci globlje spoznavali misijonsko delo. Opravljali smo celo izpite iz predelanega gradiva misijonologije.

V jezuitski noviciat v Zagrebu sem stopil že po šesti gimnaziji in to s prošnjo, naj me pošljejo v misijone. Moj poklic je namreč bil najprej misijonski, šele potem sem si izbral jezuitski red, ki je takrat imel večjo skupino misijonarjev v Bengaliji (Indija). Tem sem se hotel pridružiti.

Na izpolnitev svoje želje za misijone sem dolgo čakal – celih 21 let svojega redovniškega življenja. Župnijo Brezje v Mariboru, kjer sem bil osem let kaplan, sem zapustil 1. aprila 1966, v Lusako pa sem prispel po enoletnem študiju angleščine v Bedfordu (Anglija).

Urednik: V Zambiji si že 14 let. S čim si začel, kako si nadaljeval in kakšno nalogo sedaj izvršuješ?

Kokalj: Vsak duhovnik, ki pride v misijonsko deželo, se mora najprej naučiti domačega jezika. To ni potrebno laičkim misijonarjem, ker jim angleščina navadno zadostuje. Predstojnik me je že peti dan po prihodu v Lusako poslal z letalom daleč na sever dežele, kjer sem se na misijonski postaji belih očetov štiri mesece učil jezik bamba. Učil sem se sam in nisem obiskoval šole za jezik, kot je to zdaj omogočeno vsem misijonarjem.

Po vrnitvi v Lusako sem takoj prevzel predmestno župnijo Matero in to skupaj s p. Rudežem, ki je v Zambijo prispel že več let pred menoj. P. Rudež je po enem letu odšel na drugo postojanko.

Jezik bemba je v Lusaki zelo koristen, vendar sem se moral takoj lotil učenja jezika njandža, ki je glavni občevalni jezik v Lusaki. Jezika sta popolnoma različna, bolj kot slovenščina in ruščina.

V desetih letih sem v Materu ustanovil še dve župniji; tako sem nekoliko razdelil to veliko predmestje z več kot 100.000 prebivalci. V novi župniji sv. Kizita je več let deloval p. Mlakar, zdaj pa je tam p. Grošelj. S p. Rudežem sva v Kizitu zgradila tudi cerkev.

V drugi župniji - Čunga - smo v začetku imeli mašo v baraki iz pločevine, ko pa je število vernikov naraslo, smo morali ostati na prostem. Revna župnija Čunga še danes nima cerkvenega prostora, upravlja pa jo slovaški jezuit p. Hiryak, ki je študiral pri jezuitih v Zagrebu. — V župniji Matero smo 1976. leta zgradili veliko cerkev, posvečeno Odrešenikovi Materi. Leto dni pozneje sem Matero zapustil in prevzel dolžnost župnika mestne župnije sv. Ignacija v Lusaki.

Vsa leta sem torej zaposlen z župnikovanjem, z direktnim pastoralnim delom, predvsem z uvajanjem vernikov v vse oblike apostolata, z organiziranjem malih krščanskih občestev in z vzpodbujanjem domače liturgije. Vera se mora vkoreniniti v vsakdanjem življenju in v duši domačinov. Veseli me, da je že šest deklet iz župnije Matero izreklo redovniške zaobljube v družbi malih Marijinih služabnic.

Urednik: Kaj bi svetoval tistim, ki se zdaj ukvarjajo z mislijo, da bi šli v misijone?

Kokalj: Predvsem morajo biti navdušeni za delo v misijonih, pričani, da bodo nadaljevali poslanstvo apostolov tam, kjer se Cerkev še le utrjuje in še nima dovolj svojih apostolskih delavcev. Dela je še veliko, zelo veliko in domači škofje v Afriki neprestano prosijo novih misijonarjev. Pred kratkim sem dobil iz Lusake pismo Kristine Mlakar, v katerem sprašuje, če je kdo v Sloveniji, ki bi hotel priti poučevati v Lusako, v gimnazijo, na kateri ona poučuje že enajsto leto. Pravi, da nujno (!) potrebujejo profesorje za matematiko, angleščino in tehnično risanje. Seveda potrebujemo strokovnjakov tudi v drugih poklicih.

Misijonar mora imeti prave, nesebične namene, ko se odloča za delo v državah tretjega sveta. Tja gre zato, da domačinom koristi s svojim znanjem in zgledom, krščanskega življenja, ne pa zato, da spozna ta tretji svet in da koristi le sebi. — Pri nas v Zambiji je potrebna angleščina, ki je tu službeni jezik.

Kdor bi želel oditi v misijone, naj vzpostavi pismeno zvezo s slovenskim misijonarjem ali misijonarko v tisti državi, kamor bi rad odšel. Naslove Slovencev, ki so v Zambiji, bo našel na zadnjih straneh knjige „Iz sončne Zambije“.

Urednik: Z veseljem smo segli po tvoji novi knjigi „Iz sončne Zambije“, ki si jo pravkar izdal. Hvaležni smo ti, da si del svojega dopusta žrtvoval zanjo. Kaj bi nam povedal o tej knjigi?

Kokalj: želel sem naše sodobno misijonsko delo prikazati in stvar-

nem okviru zambijske zgodovine in tradicij zambijskega ljudstva. Tako bomo misijonsko delo pojmovali ne kot prizadevanje za čim večje število spreobrnjenj in krstov, ampak kot vraščanje krščanstva v zdrave elemente domačega ljudstva in njih dvig in posvetitev. Razen tega knjiga opozarja na novo stvarnost modernega sveta, da je namreč na pohodu Cerkev v tretjem svetu.

Urednik: Srečeval si se z našimi ljudmi širom Slovenije. Bil si tudi na Koroškem. Kakšen se ti zdi odnos Slovencev do misijonov?

Kokalj: Omenjaš Koroško. Posebna značilnost koroških Slovencev je v tem, da podpirajo bogoslovce v misijonskih deželah s finančno pomočjo in z molitvijo. Njihov zgled nima primere v svetu, saj peščica slovenskih župnij podpira zdaj že 500 bogoslovcev. Zelo sem vesel, da je eden od naših zambijskih novomašnikov, jezuit Pavel Lungu, lahko letos obiskal Koroško. Župnik župnije, ki ga je podpirala, mi je povedal, da je Pavel Lungu tako navdušil župljane s svojo preprostostjo, veselostjo in pobožnostjo, da bi ga prav radi sprejeli za svojega župnika.

Ne bi rad poudarjal, kar je že znano, da so slovenski verniki zelo zavzeti za delo misijonarjev. Pri vsem tem pa me preseneča dejstvo, ki si ga ne znam razložiti: zakaj ni več duhovnih poklicev v Sloveniji? Razlogi, ki jih navadno navajajo, me ne prepričujejo in ostajam začuden nad meni nerazumljivim pomanjkanjem poklicev. Ko se je Mati Terezija skoraj nenajavljena, pojavila v ljubljanski stolnici, je pred seboj lahko zagledala navdušeno množico mladih ljudi. Njena velikodušnost, ubožstvo in žrtev so jih brez dvoma osvojile. Zakaj se je tako težko odločiti za podobno pot?

Urednik: Ko je mati Terezija obiskala Ljubljano, si se z njo srečal. Ali more ta žena tudi misijonarju povedati kaj vzpodbudnega, lepega, novega?

Kokalj: Mene osebno je znova prepričala o veličini človeka, ki ga vodi velika ideja. Mati Terezija je vsa prežeta od misli na reveže, v katerih gleda Kristusove brate, ki jih Bog ljubi. Tako je predana svoji ideji, da je nobena druga stvar ne raztresa, ne moti, ne drobi njene življenjske energije. Vsak misijonar bi moral biti človek, popolnoma posvečen svoji ideji.

Zelo pomemben se mi zdi njen odgovor na vprašanje, zakaj ima njena družba več poklicev kot druge, mnogo manj zahtevne. Rekla je, da mlade privlačijo dejanja, ne pa besede. Zdi se mi, da živimo v dobi velike inflacije besed in da je treba mlade ljudi bolj povabiti k velikim dejanjem kakor k poslušanju predavanj.

Urednik: Kc zambijski misijonarji govorite o svojem delu in potrebah, nikoli izrecno ne prosite za materialno pomoč. Gotovo pa je tudi ta potrebna. Kaj praviš o tem?

Kokalj: Glede materialne pomoči sem bil vedno odločen, da je naravnost ne bom prosil, ampak da bomo obveščali svoje prijatelje o tem, kaj delamo in kakšni so naši načrti. Kogar bo naše delovanje zanimalo, se bo verjetno vprašal, kako bi lahko tudi sam sodeloval pri uresničitvi teh načrtov.

PRVIH ŠEST MESECEV NA MISIJONU

P. Milan Kadunc OFM, Togo

V prvih šestih mesecih mojega bivanja tu sem se že precej razgledal.

V zadnjem pismu sem Vam pisal o pripravi na Veliko noč in to je zdaj že za nami. Mogli smo krstiti 55 oseb, dve nedelji za tem je pa naš škof z župnikovo pomočjo birmal okoli 110 novokrščencev, 70 odraslih in 40 otrok. Potem je živahno versko življenje nekoliko zamrlo, kajti začelo se je obdelovanje zemlje. Ljudje zelo zdihujejo radi suše in tožijo, da bo letos lakota še hujša kot lani. Že bi morali pobirati prve pridelke, pa še ni dozorelo.

Verouk poučujejo večinoma katehisti, od časa do časa pa se z župnikom podava po vaseh pogledat, kako katehumeni napredujejo v poznanju verskih resnic. Žal, katehumeni radi obupajo, zlasti ko vidijo, da jim sovaščani, že kristjani, ne dajejo lepega zgleda v tem ali onem primeru. V Afriki vsaki družini pomeni največ otrok, zato mu posvečajo največ pozornosti. Želja po otrocih tudi povzroči, da si kak kristjan privzame še eno ženo, kar povzroča pri enih ogorčenje, pri drugih pa – posnemanje. A misijonarju ne more biti to vseeno in se mora spoprijeti s takimi primeri.

Ob nedeljah eden od naju ostane na župniji za sveta opravila in ostalo, drugi pa gre že v soboto na eno od petnajstih v župnijo spadajočih postojank; kajpada traja precej časa, da pridejo vse na vrsto. Imajo pa kristjani po vaseh bogoslužje vsako nedeljo; opravi ga katehist, obstoji pa v božji besedi in razdelitvi obhajila. Minuli mesec je bil pa

P. Evgen Ketiš OFM in p. Milan Kadunc OFM sta se srečala ob koncu junija 1980 na skupnih duhovnih vajah in se slikala.

K tej sliki pravi p. Kadunc: „Tu sem na sliki kmalu po prihodu pri sestrah v Lo'ogou-ju. Na sliki je tudi duhovnik domačin (oni visoki, suhi), ki je doma iz Kanteja in je bil posvečen lani. Drugi zraven mene je njegov prijatelj, deželni ekonomski minister Macubi. Vse tri sestre na sliki so doma iz dežele Zgornji Volta.“

župnik odsoten in sem ostal za vse sam. Škof me je naprosil, da sem poleg vsega pripravil duhovno obnovo za mladino cele škofije, in si lahko mislite, da v tukajšnjem jeziku zame to ni bilo lahko, saj je kaj takega trd oreh še v materinščini.

V prostem času sem se lotil ograje okoli misijona. Tu so namreč vse živali na prostem, pa ni nič prijetno, če te sredi noči zbudi pod oknom meketanje koze ali kruljenje prašičev; še hujše pa je, če ti uničijo ves s trudom pridobljeni pridelek. Sprva sem hotel to delo dati obrtniku, a je dal tako visok proračun, da mi ni kazalo drugega kot sam se lotiti dela, a s pomočjo naših ministrantov. Število le-teh se je od začetnih štirih dvignilo na 22, kar pa tudi da precej dela, saj so versko zelo slabo poučeni. Vsako nedeljo popoldne imamo najprej dve uri krščanskega nauka, potem pa še dve uri nabijamo žogo, saj je nogomet tu zelo priljubljen. No, ker so imeli ravno šolske počitnice, sem jih vpregel v delo pri ograji.

A zadnja dva tedna sem bolj malo pri tej stvari, ker me potrebe bolnikov bolj terjajo. Kar deset sem jih moral odpeljati v bolnišnico, in od teh so štirje prišli sredi noči. V vsej župniji namreč ni drugega avto-

mobila kot misijonski, zato se vsi zatečejo k nam, katoličani, protestanti, muslimani in animisti. „Vsemogočni čamba“ kajpada ne sme odreči. Moral bi vsaj vsakokrat prositi, da prispevajo za bencin, in navadno to tudi storim. Reveži morajo ob boleznih mnogokrat prdati zadnjo živalico, da morejo prispevati k prevozu, pa kriti stroške zdravljenja in zdravlil, saj o kakem bolniškem zavarovanju tu ni govora. Zadnje čase sem že nekajkrat namenoma „pozabil“ reči za plačilo bencina, ker sem od Vas in drugih dobrotnikov prejel nekaj denarja, in tako morem na ta način pomagati najrevnejšim.

Največ ljudi zbolijo na težki malariji, ki sem jo tudi sam že izkusil, pa na raznih želodčnih zastrupitvah, kolери, ženske pa od nosečnosti. Pred dnevi mi je ena od teh povzročila nemajhne skrbi. Pa smo le srečno prišli do bolnišnice, mati in dvojčka, katerih eden pa najbrže ne bo preživel. Tistikrat so mi za nameček v bolnici naložili na avto še mrliča, ki je umrl, pa je bil iz našega kraja in sem ga komaj pred dvema dnevo-ma pripeljal, a je bilo očitno že prepozno.

To je misijonarjevo življenje.

ZELENKASTI ZLOGI

o. Vladimir Kos

Rože spe ob januarju. Ne umro.
Čemu sicer bi rožnate kamelije bedele
v hlad – skrbno?
Čemu sicer bi z vrabčki plésal veter?

Oh, ne reci, da mi peša z leti vid –
mar tudi ti ne delaš s sanjami takó?
Ker smrt ni zadnja bit.
Poljé neba ni tlakovano z dvomom.

Cvet Drevesa, ki je Božič, tih zori.
Ko spi, zori.
Skrivaj svetlika se pomlad za fiste zrele dni,
ko ti in jaz postaneva si draga.

Oh, ne reci tókrat, da mi peša um.
Poglej ta hrib v megli zamrzlega dežja,
z anteno dvojnih strun – se spomniš križa?
V korenini časov.

Pesem se zdi kakor zgubljen v megli januarske vzhodne Japonske, iz katere včasih štrljajo le še antene televizijskih sprejemnikov, nehoteni križi modernega sveta. Toda to je čas prehoda v pomlad; kar se je v božiču začelo (in se vsako leto znova začinja), bo dozorelo v Vstajenje; obeh Kristusovih zgodovinskih dogodkov se udeležujemo z življenjem duše, ki nadnaravno rase, se razvija, se vedno bolj odpira Soncu božje milosti. Ne moremo biti žalostni, ker ni več Božiča – lepša pomlad Vstajenja se bliža.

O NAŠEM NOVEM MISIJONARJU

P. PLACID PRŠA O. Cap.

Prvi slovenski misijonar v Centralnoafriški republiki

(„Družina“ za misijonsko nedeljo 1980)

Na misijonsko nedeljo lani je škof Lenič pri Sv. Jakobu v Ljubljani dal misijonski križ kapucinskemu patru Placidu Prši. Odšel je naravnost v Centralnoafriško republiko. Letos pa je že moral za nekaj mesecev nazaj na zdravljenje. Je prvi slovenski misijonar v tej deželi, zato je vredno, da kaj več zvedemo o njej in o njegovem delu tam.

P. Placiá! O Centralnoafriški republiki smo prej slišali le zaradi cesarja Bokasa. Zdaj bi radi vedeli tudi kaj o Cerkvi v tej deželi.

Tja sem letel skupaj z drugimi misijonarji. Bilo nas je šest kapucinov, pet Italijanov iz genovske province. Cesarja Bokasa so vrgli mesec prej z oblasti, tako da je bilo še napeto. Sedaj se pa položaj umirja.

Dežela je v razvoju in mora popraviti posledice Bokasovega razsipavanja. Prvi misijonarji so prišli v deželo leta 1900. Na severu je Čad, na zahodu Kamerun, na vzhodu Sudan, na jugu Zaire in Kongo. Država je večja kot dve Jugoslaviji, redko naseljena. Je visoka planota, pri nas kar 1200 m nad morjem, zato ima prijetno klimo. Poleti se temperatura ne dvigne čez 32°C, zime pa ni. Misijonarji pravijo, da je tam „švicarska klima“.

Kakšno je ljudstvo v tem srcu Afrike?

Prvotni prebivalci so bili Pigmejci, ki so še vedno številni na jugu. Po letu 1805 pa so sem pribežala razna plemena: ena pred muslimanskimi vpadi v Čad, druga iz Somalije pred arabskimi lovci na sužnje.

Danes je po vsej deželi uradni jezik francoski, ker so Francozi zasedli deželo 1890, ljudje pa govore neko mešanico jezikov, trgovski jezik Sango. To je za nas misijonarje velika olajšava. Ta jezik je sicer ubog v izrazih, zato sem si že naredil slovensko-sango slovar. Govorili so ga najprej ob obalah reke Ugangi, ki je pritok Konga. Ob tej reki so veliki gozdovi. Pri nas na severu pa so savane, trava. Ljudje pa so pridni in prijazni. Glavno pleme danes imenujemo Pana.

Kam so te poslali po prihodu v Afriko?

Poslali so me na sever dežele, v mesto Bouar, kjer je sedež najmlajše škofije, ustanovljene lani. Mestece ima 40.000 prebivalcev. Je pravzaprav dolga vas, kakšnih 20 km. Več kot polovica škofije živi v tem mestu. Mesto ima srednjo šolo, drugače pa se ljudstvo bavi s kmetovanjem in trgovino. Ker je škofija mlada, imamo šele dva domača duhovnika, pač pa je sedaj v bogoslovju osem fantov in kakšnih 20 semeniščnikov v malem semenišču. Bogoslovci študirajo v Brazzavillu, v Kongu, mali semenišči sta pa dve, v glavnem mestu Bangui in Berberati.

Naša škofija je velika kot Slovenija. Prvi misijonar, p. Umberto je prišel sem pred 25 leti. Ker ni domačih duhovnikov, je škof Italijan, kapucin. V škofiji je 27 duhovnikov, od teh 5 karmeličanov, drugi so kapucini, vsi iz genovskih provinc. Pomagajo nam sestre tudi iz genovske pokrajine.

Kako delate misijonarji?

Delo imamo razdeljeno. Eni hodijo po vaseh, drugi so stalno na misijonski postaji. Sam sem bil letos še v bazi, da bi se naučil jezika. Sem pa že po enem mesecu maševal in spovedoval v domačem jeziku.

Tisti, ki hodijo po terenu, obiskujejo mala občestva, če pa teh ni, vzamejo s sabo katehiste in skušajo pridobiti skupino, ki bi začela takšno malo občestvo. Seveda so še vasi in področja, kjer še ni nobenega kristjana, ne katoličana, ne evangeličana. . .

Je kaj drugih kristjanov v deželi?

Protestanti so prišli pozneje kot katoliški misijonarji, leta 1920, in to iz Amerike; baptisti, potem švedski binkoštniki, angleški „afriška notranjost“ in odventisti. Največ jih je v škofijah Bangassou in Bos-sangoa. Tudi pri nas jih je precej, smo pa v zelo prijateljskih odnosih, obiskujemo se, si pomagamo in skušamo doseči Jezusov ideal, da bi bili vsi eno.

Koliko je katoličanov?

Dobra tretjina so že katoličani, vsaj v naši škofiji. Imamo že zelo dobre družine, ki se trudijo živeti evangelij. Družine so številne, po deset do petnajst otrok je kar redno. Ker je pa še velika smrtnost, jih ostane pri življenju štiri do pet. Katoličani so včlanjeni v različne verske organizacije: Marijine družbe, Marijina legija, skavti, krščanska ognjišča, žosisti. . .

Imate kakšno večje duhovno središče ali božjo pot?

Začelo se je govoriti, da bi zgradili božjo pot in ljudstvo se je takoj začelo seliti tja. Njim ni nič prestaviti vas na drugi kraj. Vendar do sedaj še ni takšne božje poti, ker se nam zdi, da je sedaj bolnišnica važnejša.

Ko smo že pri bolnišnicah: imate misijonarji svoje bolnišnice?

Bolnišnice so vse pod državnim varstvom, v njih pa v glavnem delajo sestre misijonarke skupaj z afriškim osebjem. Tako je v Bouaru p. kapucin, ki je zdravnik, vodja bolnišnice. V drugi bolnišnici so francoski civilni zdravniki, glavno skrb pa imajo sestre misijonarke.

Sestre poleg dela v bolnišnici vodijo še ambulante, skrbe za zdravo prehrano prebivalstva, obiskujejo bolnike po domovih. Doma za stare ljudi pa še nimamo. Sestre delujejo med ženskim svetom. V glavnem so Italijanke in Francozinje. Imamo tudi stroge klarise, kontemplativni red, ker je p. Umberto postavil misijonsko pravilo: Molitev mora biti navzoča v misijonskem delu. Se že javljajo domača dekleta za sestre.

Kaj se ti zdi važno poudariti pri vaši misijonski metodi dela?

Glavno breme in upanje našega pastoralnega dela so katehisti. Kjer

je močnejše malo občestvo, izberejo uglednega kristjana in ga pošljejo v katehetsko šolo. Z njim pride vsa družina. Dobijo hišo, zemljo in živino. S tem se preživljajo. V tej katehetski šoli se ne uče le verouka, marveč poljedelstva, živinoreje, higiene, kako kopati vodnjake, pedagogike, kako urediti hišo in podobne življenjske reči.

Po enem letu se vrnejo v svojo vas in dobivajo plačo iz katehetske šole. Njihovo delo v vasi je zanimivo. Ob večerih se zbere vsa vas, katehist odpre knjigo in prebere iz nje zdaj to zdaj ono – enkrat kaj o poljedelstvu, drugič o živinoreji, o vzgoji otrok, higieni... in to postane program za vse. Po branju je pogovor, živahen in koristen.

Po dveh letih prakse se katehist vrne z vso družino v katehetsko šolo, ki tedaj traja dve leti. Ta drugi del šole ima predvsem dva glavna predmeta: teologijo in kakšno obrt: najbolj sta potrebni mehanska in mizarstvo.

Ko se vrne v svojo skupnost, prevzame katehist odgovornost za svoje malo in mlado krščansko občestvo. Poučuje verouk, pripravlja na krst, na prvo obhajilo, na poroko... Mora se sam vzdrževati, pomagajo pa mu tudi vaščani. Prav zato mora znati kakšno obrt.

S čim se preživlja ljudstvo?

Ljudje so zelo delavni. Pred prihodom misijonarjev niso gojili govedi in so vsa polja obdelali ročno. Šele katehetska šola jih je uvedla v živinorejo. Ko je katehist končal prvo leto šolanja, je dobil v dar par govedi. Prva leta so jih kar kmalu zaklali. Po desetih letih potrpežljivega dela so le spregledali. Zdaj obdelujejo že skoraj vsi svoja polja z voli. Misijonar p. Umberto je za svoje vztrajno prizadevanje dobil visoko državno odlikovanje.

Po državnem zakonu mora vsaka družina pridelovati na določeni površini bumbaž. Država ga odkupuje. Denar – frank – je skupen za Čad, Kamerun in Srednjoafriško republiko. Velja pa polovico francoskega (novega) franka.

V Afriki imajo navadno zelo živo bogoslužje. Tudi pri vas?

Bogoslužje imamo v domačem jeziku. Zato bo Cerkev imela levji delež pri uveljavljanju domačega jezika tudi na drugih področjih življenja, da bo sčasoma postal uradni jezik. Pri maši pojejo zelo veliko, prepevajo z vsem bitjem. Pri Afričanih je prav to privlačno, ker znajo notranjost izraziti na veliko načinov z zunanjimi držami. Drugače se drže pri kesanju, pri slavi dvigajo roke, k darovanju priplešejo z darovi polja (ananas, arašidi, banane). Te darove prevzema posebna komisija župnijskega sveta in jih po maši deli med reveže.

Naše maše trajajo po dve do tri ure, od osmih do enajstih, posebno v božiču in veliki noči, ko pridejo domov tudi študentje in delavci, ali pa državne praznike, ko pridejo k maši odgovorni predstavniki državnih ustanov. Odnos med Cerkvijo in državo je podoben kot v Franciji.

Vsekakor je dela zelo veliko, in to pionirskega. Sedaj gradimo škofijsko središče, neke vrste prehodno hišo za misijonarje in misijonarke. Gradimo tudi novo bolnišnico. In – seveda, iščemo novih moči, medicinsko osebje, tehnike in podobno.

MLECI STENJI LEPE SKRIVNOSTI

MaČao Kvang, Lu njan njan in Ša njan njan (nekdanji slovenski misijonarji na Kitajskem) z misijonarjem Pavlinom iz Hongkonga

„Družina“, 14. oktobra 1980.

Križe pri Golniku, 28. septembra. — V krogu župnijskega občestva, sester frančiškank in več duhovnikov se je za 50 let redovniških zaobljub zahvalila Bogu sestra Mihaela Rous (Lu njan njan), ki je bila več desetletij misijonarka na Kitajskem. Zahvalno bogoslužje je vodil dolgoletni misijonar Kitajske in Vietnama Andrej Majcen; z njim so somaševali sedanji misijonar iz Hongkonga Stanko Pavlin, domači župnik Vindišar in Stanislav Kahne.

„Ko smo odhajali iz Kitajske, nam je bilo nedopovedljivo težko. Ločili smo se od številnih src, s katerimi smo bili kot eno. Tam smo pustili velik del svojega življenja in – svoja srca... Spomin mi ni zadržal natančno dneva, ko smo se na hongkonškem mejnem mostu še zadnjičkrat ozirali za ljubljeno Kitajsko, toda čustvo je ostalo, ljubezen do ljubljenskih Kitajcev ni nikdar zamrla, še vedno jih nosimo v srcu... Nismo bili sinovi imperialistov, zaradi česar so nas pregnali kitajski komunisti. Kitajsko smo ob slovesu izročali Marijinemu in božjemu varstvu. Mala slovenska družinica se je potem razkropila na vse strani: msgr. Kerec je odšel v Francijo, sestre v domovino, zdravnik dr. Janež je šel na Formozo, jaz pa sem šel v Vietnam, kjer mi je Bog spet pripravil lepo misijonsko delo...“. Ob Majcnovem (MaČao Kvang) nagovoru med mašo so zaživel spomini, ki sta jih na poseben način obujali sestra Rousova, jublantka, in sestra Sarjaševa (Ša njan njan), nekdanji sodelavki v slovenskem misijonu na Kitajskem.

V spomine se je utrgala povsem domačijska „poezija“: župnijsko občestvo, ki je molilo in pelo, deček in deklica v narodni noši s šopkom rož za sestro jublantko, s prošnjami za vse potrebe, za nove duhovne poklice; pevci so ubrano peli zborovske pesmi.

Ly-či-čen diagonal

V vrstah frančiškank Brezmadežne se je Ly Či Čen, Kitajka, imenovala sestra Antonija. Ko so Maozedongovi vojaki zasedli velikansko Kitajsko, po zmagi nad krhko Čangkajškovo vojsko, so se mnoge redovne sestre poročile, postale mamice. Tako je storila tudi sestra Antonija, da je lahko nadaljevala delo v bolnišnici. Letos v avgustu piše svoji nekdanji redovni materi s. Rousovi, spominjajoč se lepih dni redovnega življenja: Trideset let je minilo, spomin pa je ostal, izstopila sem iz družbe, mož je učitelj, tri otroke imam... Draga sestra, podnevi in ponoči zdaj mislim na vas, gledam sliko in se spominjam tistih davnih dni, tako navzoča je vaša skrb in vaša ljubezen...

Davno je že to, se spominja jublantka, ko se je novembra 1936 odpravila prva skupina misijonark bistriških sester: Rousova, Sarjaševa, Virginija Schiller. Pristale so pri Majcnu v Kunmingu na Kitajskem. Ko so se privadile jeziku, so se na nosilnicah in mulah odpravile v Junan

pod Tibet v apostolsko prefekturo msgr. Kereca; ta je obsegala 5000 km², 2 milijona prebivalcev. nad 8000 kristjanov s 1200 katehumeni in deseti- mi domačimi duhovniki. Sestre so najprej prevzele dispanzer v Čaotunški provinci, potem so pripravljale katehistinje za delo po župnijah, imele ekumenske stike posebno z metodističnimi misijonarji ter njihovo bol- nišnico, v Kerečevi prefekturi so ustanovile bolnišnico, družno z misijo- narjem Kerecem z zdravniko Vangom, Čangom in Slovencem dr. Jane- žem, ustanovile pa so tudi noviciat za svoje pripravnice Kitajke. Delo je napredovalo, družba sester je obetala lepo prihodnost – vojna pa je vse skalila. V hudih vojnih časih so se z vso vnemo posvečale revežem, ranjencem, bolnikom.

Razveseljive so novice v zadnjih pismih Majcnu: Po tridesetih letih od pregona iz Kitajske Kerečeva bolnišnica Hvei Tung še dela, zdravnik dr. Janež še zdravi kitajske bolnike, stolnico, ki jo je postavil msgr. Kerec, obnavljajo in bo dokončana že za letošnji božič, duhovnika Wang in Šeng, Majcnova in Kerečeva ožja sodelavca, sta po letih verig in trplje- nja spet pri svojem delu oznanjevanja.

Sončno Primorsko je Stanko Pavlin, doma iz Grgarja pod Sveto goro pri Novi Gorici, vselej nosil s sabo: smeh, dobro voljo, odprtost in predvsem – smisel za glasbo in lepo petje. „S svojim lepim petjem, glas- benimi in gledališkimi nastopi učencev, ki jih je Pavlin vodil, je k veri in Cerkvi privabil več ljudi kot le malokateri spreten govornik misijo- nar. Uspešno je nastopal v Kunmingu, v Makau, predvsem pa v Hong- kongu, kjer še dandanes dela“ (Majcen).

V svojih začetnih misijonarskih letih v Tokiu je bil v družbi Dupon- ga, poznejšega prvega salezijanskega mučenca v Vietnamu. Ko sta se pripravljala na vstop v salezijansko družbo v Tokiu, je Pavlin Dupongu tiskal misijonsko revijo Japonerie. Šele pozneje je začel študirati teolo- gijo in bil leta 1951 posvečen v duhovnika. Ker je imel poseben dar za jezike, zelo dobro obvlada angleščino in druge evropske jezike, japonsči- no, predvsem pa kitajsko kantonščino. Urejen, natančen in discipliniran je bil kot nalašč za voditelja šol v Hongkongu; tamkajšnje oblasti so ga imenovala za ravnatelja „satelitske šole“, ki je imela včasih več tisoč učencev. Kot ravnatelj šole si je prihranil čast in pravico, da je o božiču in drugih večjih praznikih krstil veliko število učencev. Vselej je bilo njegovo prvo delo v ljudskih, srednjih in višjih šolah; kot ravnatelj šol je gradil tudi nove stavbe, urejal knjižnice, fizične, kemične in druge šolske ateljeje. Še pred dvema letoma so o njegovem uspešnem delu v Hongkongu veliko pisali Katoliški misijoni, podobno tudi v zadnjih mesecih. Zaradi svojega neutrudnega in doslednjega dela ima Pavlin ugled tudi pri oblasteh v Hongkongu.

Misijonar Pavlin je kljub letom – dopolnil jih je šestdeset – poln energije in volje do misijonskega in prosvetnega dela med svojimi Kitaj- ci. Misijonarji ne poznajo starosti, menjajo samo obliko svojega dela, vselej so kot tleži stenji, neugasljivi ogorki, polni poleta, optimizma, četudi doživijo kje pregon, četudi so na zatožni klopi – ogenj nosijo v sebi, ljubezensko vznemirjenost za Kristusovo blagovest.

Majcenovi spomini na slovenjebistriške šolske sestre v Čaotungu na Kitajskem — Katoliškim misijonom.

Junnan, južnokitajska provinca, je bil dolga leta misijonsko polje številnih slovenskih misijonarjev: msgr. Kereca, Andreja Majcena, Štefana Meoliča, Stanislava Pavlina, ki so bili vsi salezijanci, pa dr. Janeža, slovenskega misijonskega zdravnika, in štirih slovenskih slovenjebistriških šolskih sester Rous, Sarjaš, Shiller in Maršič, ter kasnejših, kot Ksaverija Jerebič in tovarišic. V Junnan so prišli za kratek čas, pred odhodom v drug, lazaristovski kitajski misijon tudi Karel Wolbang, Janez Kopač, Andrej Prebil in Andrej Jerman. Tam so delovali številni kamilijanci, med njimi p. Crotti, zdaj na Formozi...

I.

Področje junnanske province je pred letom 1650 spadalo pod cerkveno misijonsko okrožje Makao, kasneje pa najprej pod Tonkin in Nankin, od leta 1753 pa je spadalo v misijon Pariške misijonske družbe. Prvi ordinarij je bil Le Blanc. Leta 1881 je bilo nekako 10.000 krščenih. To pokrajino so napadali Tartari, muslimani in Manci. Stari misijonarji so se oblačili in nosili po kitajsko, tudi lase so si spletli v kito, ki jim je padala iz kitajske preluknjane čepice na temenu preko pleč.

Okoli 1882 je misijonar Gorostarczu na svoji muli prejahal razne pokrajine in ustanavljal domače cerkve; posebno lepo je uredil čaotunško prefekturo. Za salezijance je kupil zemljišče ob železnici, ki vodi v Kunming.

Leta 1929 so preobsežni vikarijat razdelili na tri cerkvene pokrajine: Talifu je bil dodeljen betharamskim duhovnikom sv. Srca Jezusovega, ki so tam delovali od leta 1922. Čaotung je bil dodeljen domačemu kleru pod vodstvom msgr. Chenga; naš misijonar Jožef Kerec je namesto njega upravljal pokrajino kot apostolski administrator od leta 1939 naprej. Metropolit je bil še naprej v Kunmingu, kjer so bili ordinariji apostolski vikarji.

Leta 1935 pridejo v provinco salezijanci, najprej Kerec, Fernandes in Perkumas, proti koncu istega leta pa Andrej Majcen, Štefan Meolič, pa Pio in Oravec. Ti začno v Kunmingu z ljudsko in obrtno šolo, pa tudi z gradnjo prve s cementom zidane šole, ki je vzbujala pozornost pokrajinske vlade, ljudstva in klera.

II.

Tedaj je tudi msgr. Cheng zaželel v misijon evropske sestre in je zato prosil Kereca, naj povabi sestre iz Slovenije. To je Kerec storil s pismom leta 1925, 26. decembra. Provincijalna predstojnica Romana Toplak se je za stvar zavzela in je dobila od generalnega predstojništva v Eggenbergu potrebno dovoljenje, da slovenske sestre oddidejo na Kitajsko. Odločili so za to mlade sestre, da so se mogle naučiti francoščine in ki so imele bolničarsko izobrazbo, ker bi bil pred vsem to njihov delokrog v misijonu.

Misijonar Andrej Majcen SDB, jubilantka s. Mihaela Rous in s. Sarjaš, bivši kitajski misijonarki, pa hongkonški misijonar Stanislav Pavlin SDB — ob slovesnosti zlatega poklica s. Rous v Križah na Gorenjskem.

Novembra leta 1936 je bila pripravljena prva skupina na odhod. Prednica je bila Mihaela Rous, ostale so bile Konstantina Sarjaš, Virginja Schiller in bolehn, pa goreča Maršič.

Poslovilni govor je imel frančiškan Gabrijel Planinšek, saj so sestre uradno spadale v tretji red sv. Frančiška. Kitajsko so se imenovale: Fin Či Ko Hvej. Odpeljale so se iz Trsta, skozi Sueški prekop, mimo Indije in Vietnama v angleško luko Hongkonga, kjer so se za dva tedna ustavile, nastanjene pri Precijozinkah, ki jih je pred časom obnovil naš Kerec.

Jožef Kerec jih je tudi prišel iskat v Hongkong in 8. januarja 1937 so se odpeljale iz Hongkonga in prišle h Andreju Majcenu v Kunming 17. januarja 1937. To so se nekaj časa učile kitajskega jezika, potem pa se odpravile na pot. Potovale so po krajih z revnim prebivalstvom, s pogostimi roparskimi napadi, na nosilnicah in na mulah. Pot jih je peljala skozi prvo večje mesto čaotunške prefektуре Tončvan in jih privedla v Čaotung k msgr. Chengu 8. marca 1937. škof jih je bil kajpada silno vesel.

III.

Te sestre so že po duhu svojih pravil skoraj povsem usmerjene v misijonsko delo, zato jim ni bilo težko, po kratki pripravi se vreči na delo v misijonu. V kolikor se spominjam, so začele z misijonskim dispan-

zerjem, saj bolnikov je bilo veliko; iz tega se je potem razvila za tamkajšnje razmere odlična misijonska bolnica.

Sestre so pa delovale tudi apostolsko v okviru ustanove DEVIC za formacijo prepotrebnih katehistov in katehistinj. Med katehistinjami so si nabrale tudi nekatere kadidatinje za svojo družbo.

Delovale so tudi med gobavci, ki jih je bilo tedaj v prefekturi veliko in so se jih vsi ogibali; kasneje so v tem delu poprijeli nanovo došli patri kamilijanci.

Zaupano jim je bilo tudi vodstvo katehistinj in tudi same so pripravljale mlado in staro na krst.

Imele so lep vpliv tudi na oblasti; s svojim vzvišenim zgledom in nasveti so jih bližale Kristusu.

Ekumenske stike so imele posebno z misijonarji metodistične vere in z njihovo bolnišnico. Veliko so trpele in tudi molile za bratsko ljubezen med škofom Chengom, duhovniki in kristjani.

V Jožefu Kerecu so imele svetovalca in duhovnega vodnika.

Leta 1938 se je škof Cheng poslovil od Čaotunga in šel v Kunming k Majcenu, nato pa obiskal Slovenijo. Naslednje leto je bil Kerec imenovan za apostolskega administratorja čaotunške prefekture, katere področje je obsegalo 5000 km² z dvema milijonoma prebivalcev, z nekako 8100 katoličani, 1200 katehumeni in desetimi domačimi duhovniki.

Mons. Kerec je skušal izvesti zamisel mons. Chenga: bolnišnica, škofijska hiša, stolnica, semenišče, šola za katehistinje...

Sestre so mu povsod pomagale, posebno še pri sprejemu kamilijancev, ki so prišli v prefekturo leta 1946 ali 1947. Krasno so organizirale svojo bolnišnico, ki jo je strokovno vodil najprej kvantunški zdravnik dr. Vang, pozneje dr. Čang, ki še sedaj tam deluje, in najnazadnje dr. Janež, ki je tam napravil svoj misijonski zdravniški novicijat, kot sam pravi. Kajpada, bil je vajen velike ljubljanske bolnišnice.

Ni pa dovolj imeti le zdravnike; le-tem so desna roka bolničarke, ki so jih sestre zbirale med kitajskimi dekletii.

Kmalu se je pa pokazala potreba po vzgoji domačih sester, ki so se imenovale Fin Či Ko Hvej, kot naše sestre; pripravljala jih je na sveti poklic sestra Mihaela Rous.

IV.

Prišli pa so težki vojni časi. Revežev in bolnikov je bilo vedno več in vsem so naše sestre skušale pomagati; ameriški vojaki so jim radi pomagali z zdravili, zdravstveno opremo, itd. V ta namen se je morala zdaj ta zdaj druga sestra podati v Kunming, kjer je tedaj še vedno deloval Andrej Majcen in kjer se je počasi organiziralo največje vojaško oporišče v japonsko-kitajsko-ameriški vojni.

Med tem jim je umrla sestra Virginija Schiller; podlegla je tifusu, ki se ga je nalezla ob strežbi bolnikov. Sedaj leži v grobnici v mali kapelici tam pri bolnici.

Menda je bilo v letu 1949, ko sem jih šel iz Kunminga obiskat na povabilo sestre prednice in mons. Kereca. Koliko lepega sem čul od ljudi o delu sester, kako sem na lastne oči videl in občudoval, kaj so

pomenile v veliki bolnišnici, ki je bila polna bolnikov. Videl sem tudi že več sester domačink, ki so jih vzgojile za službo bolnikov in v čast Bogu in ki so tudi zelo pomagale pri službi božji v cerkvi z vodstvom molitev in petja. Sestre so imele tudi več kitajskih novink, ki bi imele kmalu pomnožiti vrste teh božjih delavk v misijonu. Vse je kazalo, da se bo čaotung razvil v posebno žarišče katoliške vere in dejavne kršćanske ljubezni.

Po letu 1946 je prišla na pomoč še druga skupina slovenjebistriških šolskih sester iz domovine, ki je bila pod vodstvom s. Ksaverije Jerebič, sedaj delujoče med izseljenci v Avstraliji.

Ko sta padli na Japonsko obe atomski bombi, se je svetovna vojna končala in ameriški vojaki so se začeli umikati, še preje pa so našim sestram in bolnišnici še marsikaj koristnega pustili. A tedaj so začeli Maocetungovi vojaki zasedati veliko Kitajsko in končno okoli 1950 so premagali krhko Čangkajškovo vojsko. Tudi v čaotungu so pod generalom Angom proglasili komunistično osvoboditev. Mons. Kerec se je zatekel najprej v Kunming k Majcenu, pozneje pa se je preselil na škofijo. Sestre pa so nadaljevale s svojim delom. Niso vpraševale bolnikov, kdo si, s kom držiš, ampak, kaj in kje te boli. Tudi dr. Janež je še mogel z njimi ostati. Tudi po osvoboditvi so jih imeli vsi radi.

V.

Toda, prišel je odlog od zgoraj in so se morale tudi one posloviti od ljubljene čaotunga, kateremu so se s toliko ljubeznijo žrtvovala. Z dr. Janežem so bile tudi one v hišnem priporu na škofiji v Kunmingu, kjer sta bila tudi mons. Kerec in Andrej Majcen. Kot izgnani so najprej zapustili Kitajsko Majcen in vsi drugi salezijanci, nekoliko pozneje dr. Janež in sestre, pa francoski škof Darouinesu in naš mons. Kerec. To je bilo v drugi polovici leta 1951. Kako je bilo vsem hudo, ko smo se na hongkonškem mejnem mostu še zadnjikrat ozirali na ljubljeno Kitajsko in jo izročali v varstvo božjemu in Marijinemu Srcu!

Andreja Majcena so sestre še obiskale, ko je ležal operiran v bolnišnici v Makao. . .

Mala slovenska družina iz Junnana se je razkropila na vse strani. Mons. Kerec se je napotil v Francijo, sestre so šle v domovino, dr. Janež s kamilijanci na Formozo, Andrej Majcen pa v Vietnam, kjer mu je božja previdnost pripravila spet prav lepo delo.

Iz pisem, ki so bila pisana v avgusta 1980 v Kunmingu, razvidimo, da bolnišnica v čaotungu še vedno služi bolnemu človeku in da dobra srca še vedno mislijo na ljubezensko delo slovenskih čaotunških misijonar in da nikakor ni vse izgubljeno.

Kaj je ostalo od misijona v Kunmingu, nam pove bivši tamkajšnji misijonar Andrej Majcen v besedi in sliki:

„Pošiljam Vam nekaj fotografij iz nekdanjega Kerečevega in mojega misijona v Kunmingu na Južnem Kitajskem, zraven pa mojo razlago. Dva salezijanska sobrata laika iz Hengkongsa sta pred kratkim obiskala svoje

sorodnike v tamkajšnji provinci Junnan in eden mi je poslal te slike iz Kunminga; poslal jih je julija 1930.

Pogled na „Šolo modrosti“, ki sta jo bila sezidala Kerec in Majcen v letih 1936 do 1938. Na sliki je viden le nje prvi del ob To Tungški cesti, tudi ni vidno njeno pročelje.

Ko je bil Kerec imenovan za apostolskega administratorja misijona, namesto škofa Chenga, je odšel v glavno mesto province Kunming, k meni je pa prišel na pomoč sobrat **Joško Šeng**, prvi kitajski salezijanec, ki pa je imel že enega brata duhovnika-lazarista na Formozi. Jaz sem bil na tej šoli ravnatelj od leta 1938 do leta 1951, on je bil pa podravnatelj, pa tudi ekonom. Ta moj kitajski sobrat ima zdaj že več kot 70 let, a izgleda še starejši, ima tudi obe nogi zlomljeni, je pretrpel ječo in ne vem kaj še vse. Vidimo ga na tej sliki.

Oba sobrata, ki sta ga obiskala, sta mu priredila kosilo, na katerega sta povabila tudi njegove nadrejene in dva od njih sta se odzvala. Na sliki jih vidimo pri kosilu; se vidi, da tamkaj še vedno jedo s paličicami. Ta moj bivši sodelavec živi kakih 100 km stran od Kunminga. Nič več ne mašuje; obiskovalca pa sta mu prinesla sveto pismo in koncilske dokumente v kitajščini. — Razlago spodnje slike glej na drugi strani!

Obiskovalca sta obiskala še drugega sobrata, ki ga z enim od njiju vidimo na prejšnji strani. To je **Franc Borgija Wang**, kako leto mlajši od Šenga, ki je bil tudi zaprt, in sicer že v prvih časih komunističnega režima pri nas v Kunmingu, ko sva bila še midva s Kerecom tam, ker je bil zelo odločen, morda še preveč. Srečno je vse prestal in je še vedno goreč. On še mašuje in sicer po novem obredniku Vatikanskega koncila. Vse te knjige, ki jih vidite na sliki, mu je prinesel sobrat Ko Te Cjen, ki je poleg njega slikan.

Na spodnji sliki se vidi **kunminska katedrala**, ki je zdaj brez križa, ker je v njej skladišče; zraven katedrale je hiša, kjer je bival škof-domačin mons. Cheng, dokler je vladal škofijo on. Naša obrtna šola je stala prav blizu te cerkve in naši gojenci so tam doživljali prav lepo liturgijo z lepim petjem, ki ga je tedaj vodil naš sobrat Stanko Pavlin, zdaj v Hongkongu, kasneje pa drugi sobratje. Prav zadnje pismo s Kitajskega mi pove, da nameravajo kitajski progresivni duhovniki katedralo spet vrniti svojemu namenu za božične praznike, in sicer z vladno pomočjo. Duhovniki kitajske nacionalne cerkve tudi zelo vabijo našega sobrata Wang, da bi se jim pridružil, ter mu obljublajo lep položaj in ugodnosti. A Wang hoče slediti smernicam našega hongkonškega inspektorja. Molimo zanj v tej preizkušnji, da bi vztrajal v zvestobi družbi, Cerkvi in papežu, kot mi je bil obljubil pred 30 leti na stopnicah te katedrale.

Slika na desni strani pa je **nekdanja škofija**, kjer smo vsi slovenski misijonarji doživljali hišni pripor, preden smo bili izgnani, pa tudi vsi kamilijanci. Od tu sem se na praznik sv. Ludvika leta 1951 poslavljaj od Kitajske na poti v Hongkong.

MISIJONSKI OPAZOVALEC

Naša misijonarka s. Marija Sreš iz družbe Kristusovih sester zaenkrat ne deluje več na misijonskem polju med domačini v indijski pokrajini Gujarat, kjer se je skušala ljudem v vsem prilagoditi, v skupnem bivanju in prehrani, v delu z njimi, v načinu izražanja, v sotrpjenju in soveselju, skratka v vsem, prepričana, da je to najprej potrebno pri gradnji Kristusovega kraljestva med ljudmi. Mislija je, da bo na ta način misijonarila ves čas, dokler jo bo indijska vlada trpela na misijonskem polju. A prišlo je drugače: Od indijskih in tudi evropskih sester, ki tam delujejo, je bila izvoljena za delegatino na družbenem občnem zboru letos v Španiji, in tam se je zgodilo, kar je najmanj pričakovala in si najmanj želela: Določili so jo za eno od generalnih asistentinj v vodstvu družbe, za kar bo morala kajpada ostati v Španiji, kjer ima ta nova, tamkaj ustanovljena družba svoj sedež. Imela bo pa v tej vlogi veliko možnosti, da svojega duha in metode popolne prilagoditve ljudstvu, med katerim misijonarka njene družbe delujejo, uvede tudi v njihovo življenje in delovanje. K tej lepi možnosti ji tudi „Katoliški misijoni“ čestitajo in vabijo svoje bralce, da za sestro Sreš in njeno zdaj še važnejše delo molijo!

Še druga misijonarka bo začasno pustila misijonski delokrog. S. Silva Žužek, iz Družbe misijonskih zdravstvenih sester, ki je do zadnjega delovala lepa leta kot voditeljica farmacije velike bolnišnice v deželi Ghana, bo morala iti za 5 let v Združene države, ker je to nujno, če si hoče pridobiti severnoameriško državljanstvo. Ona namreč pripada severnoameriški veji te zdravstvene misijonske ustanove, in ko ne bo mogla več delovati v misijonih, bo morala pač tamkaj živeti in delovati; v Argentini, katere državljanstvo ona zdaj ima, njihove družbe ni. Kajpada misijonarka, ki je tako delavna, tudi v Združenih državah ne bo nehala z misijonskim delom v okviru družbe, le na misijonskem polju je tedaj ne bo. Po petih letih bo pa spet šla v misijone, kamor jo bo božja Previdnost usmerila. In tedaj jo bomo spet uvrstili med slovenske misijonarje in misijonarke.

Božja Previdnost pa poskrbi, da stopijo na misijonsko delo spet nove moči, ko ga morajo nekatere zapustiti. Že smo v Misijonskem opozovalcu ob priliki omenili, da misli v Afriko slovenski kapucin p. **Placid Prša**, ki mu je v ta namen pokojni ljubljanski nadškof dr. Piogačnik že podelil misijonski križ. In res je bil ta misijonar že lep čas v Centralno afriški republiki, iz katere se je bil tudi že oglasil in ponatiskujemo iz „Družine“ tudi za naše bralce po svetu njegov prvi glas; novi misijonar pa je bil po kratkem bivanju v svoji misijonski deželi težko obolel in je moral pohiteti v domovino na zdravljenje; upajmo, da je zdaj že dober in spet na misijonskem polju.

V Zambiji ne delujejo le slovenski jezuiti, ki so pač najštevilnejši, ampak delata tam tudi dve laični misijonarki, Mlakar in Rous, in pa minorit p. Drevenshek, kateremu se je pa zdaj pridružil še drug slovenski minorit **Benko**, kakor je oznanila misijonska številka ljubljanske „Družine“ za misijonsko nedeljo, ki je prinesla tudi njegovo sliko. Žal zaenkrat o tej novi dragoceni misijonski moči še ne vemo povedati kaj več.

Joško Kramar, salezijanski brat, ki je dolgo vrsto let pred časom deloval v Burmi, potem so ga pa predstojniki poslali na Filipine (ki jih „Katoliški misijoni“ ne smatrajo za misijonsko polje) je pred nedavnim odšel delovat med Papanuce v Novi Gvineji, ki jih pa tudi mi smatramo še za misijonsko področje. Misijonarju Jošku Kramarju čestitamo k temu, da je kljub temu, da ni več mlad, spet pri misijonskem delu med rodom, med katerim Cerkev še ni dovolj razširjena in zakoreninjena, in mu obljublamo našo duhovno in tudi gmotno oporo.

Pa tudi na **Slonokoščeni obali** je vedno več slovenskih misijonarjev. V začetku sta bila tam samo dva, s. Magdalena Černe, ki se je radi zdravja lani morala vrniti v Francijo po zelo plodovitem nekaj letnem delu tamkaj, pa škofijski duhovnik Ivan Bajec. Kmalu se je temu slednjemu pridružil njegov brat, tudi škofijski duhovnik Pavel Bajec, med tem ko je namesto s. Černe prišla druga takozvana slovenjebistriška sestra s. Štefana Sever. Že nekaj časa pa tamkaj deluje tudi s. **Emanuela Fras** iz iste družbe, ki se nam še ni oglasila in tudi sicer ne vemo kaj dosti več o njej, a bomo sporočili, kakor hitro zvemo; zadnje čase pa smo dobili vest, da je razen te slednje tamkaj še ena druga sestra te družbe; in da je učinkovitost te slovenske ekipe še večja, so dobili tjakaj tudi mlado zdravnico, ki se je odločila vsaj nekaj časa tamkaj delovati v sklopu misijonske akcije Cerkev. Tako bi bilo trenutno na Slonokoščeni obali kar šest slovenskih misijonskih moči. Hvalevredno!

Zanimivost iz misijonskega zaledja: „Katoliški misijoni“ so bili pred nekako dvema letoma v več številkah objavljali dnevnik tedanjega provincijala slovenskih lazaristov dr. Franceta Rodeta o njegovih doživetjih v enomesečnem bivanju med slovenskimi misijonarji na Madagaskarju, dnevnik, ki je, lahko rečemo, potopisni literarni biser, vse kaj drugega, kot je pa bolj pusto popisovanje doživljajev Misijonskega obiskovalca v Aziji in kot bo popisovanje doživljajev istega iz obiskovanja slovenskih afriških misijonarjev. Zdaj je pa v Ljubljani izšel ta dnevnik v zbirki Rakovniških knjižic. Dočim je dr. Rode za KM dnevniku dal naslov „MED JUNAKI“, pa isti spis (morda kaj spremenjen, popravljen ali dopolnjen? še nismo dobili knjižice v roke) zdaj nosi naslov: MESEC DNI NA RDEČEM OTOKU. Ker „Katoliški misi-

jeni“ le v prav neznatnem številu morejo priti v Slovenijo, je nad vse razveseljivo, da je ta odlični spis o delu slovenskih škofijskih in lazaristovskih misijonarjev in misijonark na Madagaskarju prišel množično v roke in branje slovenskih vernih množic.

Tudi sicer Slovenija nikakor ni brez misijonskega tiska. Radi pomanjkanja prostora bomo šele v prihodnji številki omogočili Misijonskemu opazovalcu, da bo spregovoril na tem mestu o izredno bogati in odlično urejeni misijonski številki ljubljanske „Družine“, pa o že lansko leto izdani knjigi „Iz pisem slovenskih misijonarjev“ ter o najnovejši drugi knjigi misijonarja Jožeta Kokalja SJ „Iz sončne Zambije“, ki so jo med tem že mnogi misijonski prijatelji ne le v Sloveniji, ampak tudi po svetu dobili v roke in jo z zanimanjem prebirajo. Prav tako bomo ocenili novi Baragov življenjepis, ki ga je napisal pisatelj Aloiz Rebula in ga je izdala celjska Mohorjeva družba v več desetisoč izvodih.

V Ljubljani je stopil v 90. leto življenja tudi za slovensko misijonstvo zelo zaslužni lazarist **Martin Ocepek**. Med drugim je bil dolga leta predstojnik Misijonišča Groblje, ki je bilo v času med obema vojnama poleg škofijske misijonske pisarne pod vodstvom pokojnega Lamberta Ehrliča gotovo najvažnejši dejavnik v razvoju slovenskega misijonskega dela. Ko so gestapovci Groblje in Misijonsko tiskarno izropali in so se morali lazaristi umakniti v Ljubljano, je slavljeneec tedaj vodil tisto misijonsko skupino ljubljanskih lazaristov, ki sta jo poleg njega sestavljala še Franc Sodja in Ladislav Lenček. Ta ekipa je v nekaj letih življenja v času okupacije obnovila „Katoliške misijone“, ustanovila Slovensko misijonsko dijaško zvezo in prevzela po umoru Lamberta Ehrliča vodstvo tudi škofijske misijonske pisarne v Ljubljani, od koder so se tedaj organizirali župnijski misijonski odseki. Tudi je ta trojka pripravljala odhod številnih lazaristov v misijone na Kitajskem. A vse to delo je bilo potem prekinjeno (nikakor ne uničeno, saj so po kratkem času tudi v begunstvu in izseljenstvu začeli izhajati „Katoliški misijoni“, odšla na Kitajsko ekipa petih lazaristovskih misijonarjev in eden v Afriko, se je ustanovilo Baragovo misijonišče v Argentini, katerega misijonsko delovanje vsi poznamo, itd.). A sedaj že devetdesetletnemu Martinu Ocepku gotovo ni bilo vseeno, ko je videl, da so najprej nacisti, potem, po „csovoboditvi“ pa še rdeči uničili oziroma skušali uničiti s tolikim trudom zastavljene misijonske podvige in ustanove. A se ni dal ugnati. Iz begunskih taborišč se je kmalu spravil preko Rima na delo v afriški Tunis, kjer je bil 14 let vodja tamkajšnjega doma duhovnih vaj v počitniški rezidenci pokojnega kardinala Lavigierija (slavnega ustanovitelja Belih očetov in Belih sester za pokristjanjenje afriških ljudstev), spovednik sester usmiljenk in drugo. Ko je moral tudi ta lepi delokrog pustiti, je deloval dolgo vrsto let v Parizu, od koder se je že vsaj pred desetimi leti, če ne že precej prej, povrnil v domovino, kjer je mogel še zelo uspešno sodelovati pri obnovi slovenskih lazaristov, tako v gradbenem kot v duhovnem pogledu. Še zdaj pa je zelo iskan spovednik in duhovni svetovalec za mnoge po Sloveniji in zlasti v Ljubljani ter v župniji Sv. Jakoba ob Savi. — Zaslužnemu misijonskemu sodelavcu čestitajo tudi „Katoliški misijoni“ in vabijo misijonarje in misijonske prijatelje, da pomolijo k Velikemu misijonarju, naj ga ohrani še dolgo vrsto let med rojaki v domovini!

OB STOLETNICI MISIJONA V GHANI

S. SILVA ŽUŽEK, Ghana

Katoliška Cerkev v naši deželi obhaja 100-letnico obstoja. Za geslo proslav si je dala „Naj vaša luč sveti!“

Bog se je poslužil dveh misijonarjev, Avgusta Moreauja in Eugena Murata, da sta prvič prinesla luč evangelija v to deželo. Tedaj so se uresničile besede preroka Izaija: Ljudje, ki so bili v temi, so zagledali veliko luč. . .

Na to prerokbo navezuje razmišljanje publikacija, izdana ob proslavi stoletnice: „Ko smo postali otroci luči, se ne moremo skriti. Ne smemo dopustiti, da bi ta luč ugasnila, kajti mora svetiti pred ljudmi. To naroča tudi Jezus.“

In publikacija nadaljuje:

„Naše geslo za stoletnico izraža, da živimo v luči vere že sto let in da smo poklicani to vero izžarevati. To pomeni po eni strani, da se moramo varovati „del teme“, po drugi strani pa, da naša luč sveti pred ljudmi. To bomo zmogli le, če bomo združeni s Kristusom in če bomo ljubili svoje brate z veliko dobroto in iz polnosti resnice, če bomo sveto živeli.“

Ob stoletnici Cerkve v Ghani je deželo obiskal tudi papež Janez II. Naj Vam o tem kaj malega povem:

Prvi dan je papež obiskal glavno mesto Accro, naslednji dan pa še Kumasi. Tja smo šli tudi tukajšnji katoličani, saj je Kumasi komaj 160 km oddaljen od naše postojanke. Odpeljali smo se že ob pol treh zjutraj in dospeli v Kumasi pred 6. uro. Takoj smo se napotili v stadion, kjer je bilo že polno ljudi. Brez težav smo me dobile izredno lep prostor, za katerega niti nismo prosile: v sami areni, kakih 30 m od papeževega oltarja. Lahko si mislite, kako sem bila vesela, zlasti ker sem tako mogla dobro slikati. Čakali pa smo na papeža do 11. ure dopoldne. Sonce je zelo peklo in si štejem v čast, da sem dobila celo nekaj opeklin radi papeža. . . Sicer sem imela seboj dežnik (proti soncu in dežju), a kaj, ko sem tekala okoli s fotoaparatom. Upam, da bom tako imela lepe diapozitive za spomin na ta veliki dogodek.

Papež je na oltarju sam maševal. Vsi ostali duhovniki so kar na svojih prostorih z njim somaševali. V pridigi je papež omenil stoletnico in nas opogumil, naj še več in bolj delamo za širjenje svete vere. Zlasti je priporočil vzgojo katehistov, ki jih je premalo, a igrajo tako važno vlogo pri evangelizaciji dežele. Papež je podelil sv. obhajilo desetim, vsi drugi pa smo prejeli obhajilo po sveti maši.

Po sveti maši je papež sprejel vse navzoče poglavarje z njihovimi spremstvi; bilo jih je nad 50. Nato se jim je šel pa še sam poklonit, soglasno s tukajšnjim običajem. Ko je šel mimo, sem mu bila tako blizu, da bi se mogla z njim rokovati, a varnostna straža je naredila tako gost spalir, da mi je bilo to nemogoče. Papežu se je sicer videlo, da bi rad

z ljudmi govoril, a ni mogel radi protokola in menda tudi radi varnosti. A, hvala Bogu, vse je v redu poteklo, ker je bilo lepo organizirano in so se tudi ljudje vzorno obnašali.

Približno ob 13 je bilo vsaj za nas vse končano. Papež pa je imel še razne avdiјence in obiske. Mi smo se pa začeli razhajati in ljudje so kar hiteli, kajti grozila je tropska nevihta. Bala sem se, da bodo v navalu koga pohodili, pa se to ni zgodilo. Me in ti, ki smo bili skupaj prišli z našim avtom, smo namenoma pačakali kako uro, da so se ljudje razšli. In res se je kmalu ulila ploha, česar smo bili vsi veseli, saj to pomeni pri nas še poseben blagoslov, še samo nebo se je pridružilo slavlju. Ploha je tudi zrak nekoliko ohladila. še danes je nekoliko hladnejše, samo okoli 32 stopinj Celzija. . .

Ko sem danes prišla v lekarno, so me uslužbenci najprej vprašali: „Ali ste nam prinesli papežev blagoslov?“ Ljudje pobožno mislijo, da se blagoslov, ki ga je kdo od papeža dobil, prenese tudi na druge z roko- vanjem. No, sedaj vem, da se bom morala veliko rokovati, kajti vsak si želi papežev blagoslov. To bom prav rada stercila, saj kaj je boljšega za nas, kot obilica božjega blagoslova!

Danes zjutraj (sestra Silva poroča dan po papeževem obisku) je pa- pež odpotoval v Zgornji Volta. Od njega smo vsi odnesli najlepši vtis. Govoril je gladko angleščino. Čeprav je bil njegov obisk pri nas zelo kratek, sem uverjena, da bo obrodil lepe sadove: duhovno obnovo, ki smo je tako potrebni.

MISIJONSKA BUDNICA

Zdaj čas je, bratje, plezalnih tur,
bratskih navez
za vzpon na vrh.
Orli so še visoko.

Oglušujoče bobnenje
srditih plazov pošev in počez
grmi globoko.
Prečistili bodo naš dan.

Nemogoči prijemi,
skok čez previs —
kdo zbal se bo ran?

Razodetje dolin
je tu sredi višin
za vse, ki sekamo smer.

„Strmine leže pod nogami
le tistim, ki trdno držijo,“
nam kliče Vodnik ob vrveh
naših poti in upehaneh stez. . .

„A kdor se boji, naj zbeži,“
spet kliče Vodnik.

On hodi pred nami, kjer
orel se s soncem rokuje,
tam zasadimo Mu novo zastavo.
On v zvezde nam prsa okuje. . .

JOŽE CUKALE

V OBCESTVU RAJNIH

JANKO SLABE, Madagaskar

Včasih se kdo zanima, od kod misijonarjem "korajža oditi v daljni svet med tuje ljudi". Kar preveč se mi zdi ponavljati, da vse izvira iz Kristusovega naročila: „Pojdite po vsem svetu...“ Vendar pa smo tudi misijonarji včasih v skušnjavi, da bi v težavah preslišali naročilo. Zate je Bog poskrbel za občestvo svetih. To ste vi, ki za nas molite. V tem občestvu svetih pa so tudi pokojni. Opisal bom nekaj primerov, na katere sam računam.

ATA – Star sem bil dobro leto, ko sem bil ves v turih in na smrt bolan. Ata se je odpravljal od doma. „Tega pa ne bom več videl“, je obupal nad mojim zdravjem. Nazaj ga ni več. Toda skrb za svojo družino – in zato tudi zame – je nesel s seboj v večnost.

MAMA – Kot otroka so me starejši bratje in sestre navajali delati. Zapovedano delo sem opravil, ker sem ga pač moral. Ni mi pa bilo razumljivo, zakaj oni delajo, saj jih vendar nihče ne sili. Prav tako nisem niti slutil prečutih noči svoje mame. Skrbela je za vse sama: za našo krščansko vzgojo, obleko, knjige, hrano, zdravila.

Kot otrok sem sedel v njenem naročju. Bil sem še tako majhen, da sem moral biti z obrazom obrnjen navzgor, da sem videl njene oči. Iz njih so tekle solze in polzele po licih. Jokala je za očetom, ki ga jaz nisem pogrešal, saj niti nisem vedel, da bi ga moral imeti. „Mama, zakaj jokate?“ sem jo vprašal. „Ti tega danes še ne razumeš, vedel pa boš pozneje!“

Sedaj razumem vse njene solze. Sprašujem pa se, od kod njena globoka vera, da je kljub tolikim težavam vse trpljenje prenašala z neko dobro voljo, vedno polna humorja. Na koncu se niti smrti ni več bala. Njena zadnja želja je bila, še enkrat iti na Brezje. Ko smo se vrnili, je rekla: „Sedaj nimam več kaj iskati na tem svetu, sedaj lahko umrjem. Ti se mirno vrni na Madagaskar. Za mojo smrt bo že Bog poskrbel!“

In ta mama je ostala mama tudi po smrti. Skrb za svoje otroke – zato tudi zame – je odnesla s seboj v grob.

JANEZ – Nisem še imel sedemnajst let, ko me je sestrin mož Janez opozoril na mojo bistveno napako. Nisem jo priznal, niti v svoji notranjosti ne, zato nisem odgovoril. Danes vem, da mi je s tem želel dobro in mi še vedno želi, čeprav je že v grobu.

IVANA – Spominjam se Ivane, gospodinje pri župniku v Litiji. Nekoč sem ji pripovedoval o našem profesorju, kako je slab, da ne vrši svojih dolžnosti in nam daje slab zgled. „Ne govori slabo o svojem profesorju, ker si še otrok!“ me je opozorila. „Nič ne veš, kaj bodo tebi očitali, ko boš odrasel.“ Ono je že davno umrla, njenega materinskega svarila se pa še danes spominjam.

RAKOTO – (beri: rakútu) Nekateri se tukaj družijo z misijonarjem samo zato, da od njega kaj izvlečejo. Prijatelje so do zadnje kaplje krvi, dokler jim količkaj kaže, da bodo kaj dobili. Hvala Bogu, da je malo

Pogled na glavni oltar in ljudstvo v cerkvi v Midongy na Madagaskarju ob posvečenju svetišča. S škofom somašujejo slovenski misijonarji. Po odhodu Giderja in Kranerja zdaj hodita oskrbovat ta misijon iz Ranomene Gajšek in Štolcar.

takih. Nasprotno! Dobijo se tudi iskreni prijatelji. Med njimi je bil Rakoto, oče petih otrok. Ni vedno molil, dostikrat pa mi je kaj pomagal, ne da bi zato pričakoval plačila. Večkrat po opravljenem delu niti jedel ni pri meni, ampak je šel domov. Njemu je bila že nagrada, da je lahko prijatelj z duhovnikom in mu pomaga.

To pripravljenost, pomagati, je ohranil do svoje prerane smrti. Gotovo je sedaj še bolj izrazita.

BAOMARA – (beri: boumura) je bilo pogansko dekle. Ljubezen do moža jo je premagala, da se je dala krstiti in se poročila cerkveno. Vera v njej je počasi rastla. Oba z možem sta nosila na prsih znake krščanstva: on križec, ona pa svetinjico. Neka tolpa ju je hotela ubiti, ko nekdo izmed ubijalcev opazi na njiju znake krščanstva: „Ta dva človeka sta v zvezi z Bogom. Ne dotikajmo se ju, ker se nam bo sam Bog maščeval!“ Pustili so ju, njuno zaupanje v Boga pa je zraslo.

Sama ništa imela otrok. Zato sta posvojila neko dekle iz moževega sorodstva. On je umrl že pred leti. Tu v Matangi je sama z družino posvojenke preživljala stara leta. Bila je članica Marijine družbe. K maši je prihajala vsak dan, potem pa doma pazila na svoje vnuke. Pred dvema leti pa so se začeli seliti iz kraja v kraj. Nazadnje so ostali v Farafangani, središču naše škofije. Ko ni mogla več v cerkev, je vsak teden zaprosila za obhajilo na domu. Prav tako je storila na dan smrti.

Ko je duhovnik odšel, je poklicala posvojenko: „Jaz danes odhajam. Ne kuhaj mi več. Popotnico sem že dobila pri obhajilu. Pač pa tole: poslušaj me dobro! Zapomni si naročilo in ga pojdi povedat duhovniku v Matango. V njegovo hišo pojdi. Ne zadostuje, da mu sporočiš kjerkoli na poti ali v vasi!“ (Prihod v hišo povdari pomembnost dogodka. Važnih pogovorov ali pa prošenj sploh ne upoštevajo, če prosilec ni prišel na dom.) „Naroči mu, naj sporoči Marijinim družbenicam, da so mi bile skupinske molitve ob sobotah zelo všeč in jih nikjer drugod nisem tako doživljala kot v Matangi.“ (Na to jih je navadil katoliški zdravnik, ki je odšel iz Matange nekaj dni pred mojim prihodom.) „Prosi jih, da naj na eni od skupinskih molitvenih ur zmolijo zame desetko rožnega venca, jaz pa bom tudi zanje molila po svoji smrti. Prav tako posebno naročilo za misijonarja. Že sedaj mu dajem svoj blagoslov, po smrti pa bom zanj molila pri Bogu.“ (Ni hujšega kot če starši na smrtni postelji otroku odklonijo svoj blagoslov. Prav tako pa je dani blagoslov znak trdne družinske povezanosti.) „Še enkrat ti naročam: ne pozabi to povedati misijonarju v Matangi in to ne kjerkoli, ampak pojdi na dom!“

„Naročilo sem dobro razumela“, je odgovorila posvojenka, „in obljubljam, da ga bom spolnila. Ne razumem te pa, zakaj ne bi jedla, saj si še čisto sveža in še ne boš umrla.“ „Jaz sem že dobila popotnico in ničesar več ne potrebujem. Odhajam...“ in je zaspala za zmeraj.

Posvojenka me je dobila doma šele, ko je bila že tretjič v Matangi. Razdalja med Farafangano in nami je sto kilometrov, kar v Evropi ni tako veliko. Tu pa je dovolj, saj je zaradi slabe poti treba čakati tudi po en teden, da se dobi kakšen tovorni avto iz Vangaindrana v Matango (30 km), avtobusa pa itak nikoli ni.

Večje ko so težave, bolj se počutimo povezane z vami in pokojniki.

NA MADAGASKAR IN V AFRIKO

V nazadnje izišli številki našega lista, ki je bila za november in december skupna v dvojnem obsegu in jo je naš urednik izdal in razposlal že meseca avgusta lani, je tudi povedal vzrok tega prezgodnjega izdanja zadnje številke letnika: njegovo drugo potovanje k slovenskim misijonarjem, in sicer to pot na Madagaskar in v več držav afriške celine.

Tedaj je obiskovalec pod zaglavljem Misijonski opazovalec v članku pod gornjim naslovom že naprej na kratko opisal, kam misli to pot in katere misijonarje namerava obiskati, pa tudi napovedal, da bo o teh obiskih v listu poročal, kakor je bil preje že več kot dve leti pisal o obiskovanju slovenskih azijskih misijonarjev, ako se mu seveda potovanje posreči in se srečno vrne.

Ko sem se obiskovalec dejansko vrnil, je moja dolžnost napram misijon-skim prijateljem, da začnem svojo napoved izpolnjevati. V tej prvi številki novega letnika naj najprej povem, da se mi je potovanje z božjo pomočjo lepo posrečilo in da bom v prihodnjih vsaj dveh letnikih našega misijonskega lista, vse, kar sem doživel ob skoraj 30 slovenskih misijonarjih, popisal. Ker sem pa vsa srečanja z misijonarji tudi zvočno filmal in se je, začetniku amaterju, filmanje še nekam posrečilo, upam v doglednem času tudi osebno s filmom v roki obiskati misijonske prijatelje in sodelavce naših misijonarjev in jim jih predočiti v njih podobi in besedi. Tako bodo naši bralci in misijon-ski prijatelji še malo več zvedeli o življenju in delu teh naših vrlih zastop-nikov na Kristusovem misijonskem polju.

Ko sem si v Buenos Airesu preskrbel novi potni list in letalske liste za celo potovanje, sem skušal dobiti od zastopstev afriških držav, ki sem jih mislil obiskati, tudi potrebna dovoljenja za vstop v njih države, ali vize, kakor pravimo. No, v Buenos Airesu sem mogel dobiti vizo samo za dve deželi, Zambijo in Kenijo, kajti ti dve afriški deželi tu zastopa angleško poslaništvo. Vse druge vize, sem vedel, bom moral iskati v Parizu.

Tako me je pot 15. avgusta peljala naravnost v Pariz, kjer sem se srečal po nekaj dneh s prvim misijonarjem Petrom Opeko CM, ne sicer v nje-govem misijonu, ampak ko je bil na poti k domačim v Argentino. Prav misijonsko požrtvovalno mi je pomagal dobiti nekatere vizume, nakaj drugih mi je pa že prej pomagal iskati in malgaškega tudi dobiti bivši malgaški laični misijonar Tone Jemec, ki zdaj v Parizu študira kiparstvo. Vseh vizu-mov pa le nisem mogel spraviti skupaj, to pa radi pomanjkanja časa, kajti sedež sem dosegel na letalu, ki je imelo odleteti na Madagaskar 1. septem-bra in še srečo sem imel, da sem ga dobil tako zgodaj, kajti v kasnejših sep-temberskih dneh so bila že vsa letala zasedena, ker so se v afriških deželah uslužbeni evropski uradniki v tem času vračali s počitnic na svoja službena mesta v Afriki in na Madagaskarju.

Tako sem odpotoval na Madagaskar 1. septembra zvečer in prišel tja naslednji dan zjutraj. V Slovenski misijon sem prišel šele nekaj dni kasneje, ko me je letalo spustilo na tla farafanganske škofije, katere južni del duhovno obdelujejo naši misijonarji in misijonarke. Že koj ob pristanku letala sem se srečal s številnimi od njih, ker so me prišli s svojih postojank čakati: Buh,

Slabe, Sušnik, Vilfan in sestre Mrhar, Pavlišič in Potočnik. Še isti dan pa sem se pozdravil še z dvema, ki nista mogla pravočasno na letališče: s Puhanom in Kosmačem.

Na Madagaskarju sem ostal cele tri tedne in v tem času komaj vse postojanke oblezel, ker so bila potovanja utrudljiva radi večinoma slabih poti. Poleg postojank že omenjenih misijonarjev sem obiskal misijon Roka Gajška ter sestre Pavlič, pa štanta izven področja slovenskega misijona, in nazadnje došlega štolcarja. Mera mojega zadovoljstva je bila zvrhana; obisk na Madagaskarju se je 100% posrečil.

Z otoka Madagaskarja sem poletel na afriško celino, najprej v **Tanzanijo**. Tam delujeta dva slovenska misijonarja, a oba na med seboj silno oddaljenih misijonih po 800 km stran od Dar Es Salaama, kjer sem se ustavil. Zelo malo upanja sem imel, da bi mogel iti iskat p. Emila Čuka, ki sem ga pred vsem želel srečati, kajti z njim sem v stalnem dopisovanju že blizu 20 let. Od severoameriškega rojaka p. Edvarda Roberta že več kot leto dni na moja pisma nisem dobil odgovora, zato sem opustil misel na to, da bi ga šel obiskat, zlasti ker je bilo tako daleč in še v tisti smeri vročini. Veliko srečo sem pa imel, da sva se s p. Čukom le dobila, in sicer v Dar Es Salaamu, dasi na njegov, 800 km oddaljeni misijon Kipengere nisem mogel.

Iz Tanzanije me je letalo vodilo k drugi največji skupini slovenskih misijonarjev, v **Zambijo**, kjer delujejo jezuiti, dve laični misijonarki in en minorit. Ker sem pravočasno telegrafiral iz Dar Es Salaama o mojem prihodu, se mi je že skoraj pri letalu nasproti prismejal o. Lovro Tomažin, zunaj je pa čakal z avtom o. Janez Mujdrica. Tudi v Zambiji sem ostal skoraj tri tedne, nekaj tudi zato, ker se je vrnitev o. Jožeta Kokalja, ki je nekak neuradni vodja slovenskih zambijskih misijonarjev, pa je bil tedaj na dopustu v Sloveniji in sem ga čakal, zavlekla. Dobro sem si pa ogledal misijonsko delo očetov Rudeža, Tomažina, Rozmana, Mlakarja, Grošlja, Mujdrice in brata Rovtarja, pa laične misijonarke prof. Kristine Mlakar, dočim k drugi laični misijonarki Barici Rous radi velike oddaljenosti in moje male obolelosti v zambijski vročini nisem mogel, pač pa sem lahko videl veliko divjih živali v Narodnem parku, ki je njega velik del v Rozmanovi župniji, in pa k 500 km oddaljenim slapovom kraljice Viktorije so me zavlekli. K Drevenšku na sever dežele pa nisem šel, ker se je tudi ta minoritski misijonar tedaj zadrževal na dopustu v domovini.

Nato me je letalo poneslo v **Kenijo**, kjer sem obiskal enega najnovejših misijonarjev, salezijanskega brata Štefana Burja. Po nemajhnih zapletljajih naslednje letalske vožnje v Burundi sem se le srečno spravil tudi tja. V tej krščansko že zelo razviti deželi sem obiskal usmiljenko s. Bogdano Kavčič in salezijanskega duhovnika Avgusta Horvata, dočim sem njegovega, v istem misijonu že več let delujočega sobrata Jožeta Mlinariča srečal šele pri moji sestri v Grazu, kamor me je prišel iz Prekmurja, kjer je bil na zlati poroki svojih staršev, pozdravit. S. Bogdana Kavčič naju je s Horvatom peljala v sosednjo, tudi malo, pa krščansko prav tako razvito deželo **Rwando** k usmiljenki s. Vidi Gerkman. Bom že popisal, kako mi je božja Previdnost čudovito pomagala priti do teh sester. V Ugando tam zraven, tako znano po svetih ugandskih mučencih, kjer deluje zdaj le še Severoamerikanec p. Keefe, ki je Slovenec po materi, nisem šel radi tamkajšnjih zelo nemirnih razmer.

Pač pa sem jo pogumno mahnil iz Rwande z letalom v komunistično deželo Etiopijo, čeprav niti vizuma še nisem imel za vstop vanjo, saj ga je skoraj nemogoče dobiti, pa mi je misijonska zdravnica s. dr. Janja Žužek pisala, naj le pridem, da me bo z vizumom čakala na letališču. Kaj vse je zmogla ta vrla misijonarka, da je to zame dosegla! Res sva se srečno pozdravila na letališču in več dni sem mogel ogledovati „rdečost“ Etiopije in občudovati čudovito delo teh misijonskih zdravnic v Attat bolnici, kakih 170 km od Addis Abebe.

K njeni sestri dr. Rezki Žužek v razmeroma bližnjem Severnem Yemenu na jugu Arabskega polotoka nisem šel, ker mi je misijonarka sama pisala, da ji okoliščine njenega tedanjega dela v bolnišnici ne dovoljujejo tega, za oba pričakovanega veselega snidenja. Pa morda drugič, sem ji odgovoril.

Tudi v Sveto deželo, iz katere se je misijonsko delo začelo, nisem mogel, čeprav sem nameraval. Dalje kot sem mislil sem se moral zadržati na Madagaskarju in v Zambiji ter drugod. Letalske zveze med posameznimi afriškimi deželami niso tako pogoste kot v Evropi. Pa odkrito povedano, truden sem že bil.

Ko sem iz Addis Abebe poletel preko Kaira v Sveto mesto Rim, me je na letališču čakal veliki funkcionar papeške misijonske univerze Urbaniana, rektor Slovenika, mons. dr. Maksimilijan Jezernik, ki je sam že prepotoval domala ves misijonski svet v svojstvu uradnega obiskovalca papeški misijonski univerzi podrejenih misijonskih bogoslovij in univerz, ter me popeljal v Slovenik. Tam sem počakal, da sem doživel papeža Janeza Pavla II, potem pohitel k slovenskim misijonskim delavcem v zamejstvu, nato se pa preko Pariza srečno vrnil v Baragovo misijonišče v Slovenski vasi v Argentini.

Podrobnosti vsega tega obiskovanja malgaških in afriških misijonarjev pa v besedi in sliki v naslednjih številkah našega lista.

L.L. C.M.

BALADA MISIJONARJEV

(Vanjo bi rad vključil tudi Berača Slovenskih Misijonarjev, ki že ve, zakaj.)

Včasih me vprašajo

v luči iščočih oči:

„Kaj praviš o Kristusu?“

Ali še zmeraj živi?“

Rad bi jim kázal,

kje veže me zlata z Njim nit,

od dejstva do dejstva potegnjena,

s konci pri Njem.

Rad bi vse točno opisal

nemirnim očem.

A često le nekaj trenutkov

ustaviti smem

v reko Dogodkov

da tiho srce se zazre,

srce, ki se skloni z ograje

na mostu spomina.

Včasih po večnih besedah

pomlad zašumi

s prsti do vrhov, kjer pretaka se

pesem rasti;

s soncem prihaja,

da lomi ga v usteca bilk.

A često le veter na mostu sloni

do večera.

VLADIMIR KOS

PO MISIJONSKEM SVAETJU

SINGAPURSKA VLADA je izdala nalog, naj se po vseh šolah uvede študij svetega pisma. Za ta nenavadni ukrep je vlada navedla dejstvo, da se med mladino vedno bolj širi nemoralna. Da bi zajezili ta propad, v državi, kjer je katoličanov le tri in pol odstotka, niso našli boljšega sredstva kot sveto pismo.

V MOZAMBIKU je huda suša zelo prizadela prebivalstvo. Papeški urad „Cor unum“ in mednarodna „Caritas“ sta organizirala pomoč. Papež Janez Pavel II. se je sam osebno zavzel in poslal v Mozambik kardinala Gantina, predsednika „Cor unum“ in prelata Georga Hüsslerja, da si ogledata škodo in skušata urediti, da pomoč pride v roke zares potrebnim.

TUDI MUSLIMANI SO ŽRTVE. Po podatkih mednarodne organizacije Unicef so v Kambodži „rdeči Khmeri“ med leti 1975 in 1979 pobili pol milijona „muslimanskih Khmerov“. Ker so bili kristjani v veliki manjšini, so bili najbolj na poti rdečim oblastnikom muslimani. Pred pokoljem je ta muslimanska skupnost štela 700 tisoč vernikov. Tako so bili praktično pomorjeni vsi muslimani v Kambodži.

PAPEŽ ZA BOLJ PRAVIČNO RAZDELITEV. To pot ne gre za pravično razdelitev gmotnih dobrin. Gre za

pravično razdelitev apostolskega osebja Cerkve. Nikjer ni duhovnikov in redovnikov preveč. A nasprotja so kričeča. Ponekod ne pride na enega duhovnika nit tisoč duš, drugod po 30.000 in celo 100.000. Papeška kongregacija je poslala vsem škofom smernice, naj ne skrbijo samo za svojo škofijo, ampak naj mislijo na celotno Cerkev. Sicer to ni prvi poziv. Saj je to prosil že Pij XII., potem Janez XXIII. posebej izrazilo Pavel VI. Je pa ponovna prošnja, ki je toliko bolj utemeljena, ker je papež na svoji poti po Afriki videl, kako usodno lahko postane za mlado afriško Cerkev pomanjkanje misijonarjev.

V AZIJI je kristjanov 87 milijonov, od tega katoličanov 52 milijonov. To pomeni nekaj nad dva procenta. Pa je treba še pristaviti, da so sem všteti Filipini, ki so vsaj številčno katoliška dežela. In misijonsko delo veliko počasneje napreduje kot v Afriki. V Afriki je večinoma animizem in je misijonsko delo lažje. V Aziji pa so stara azijska verstva ali pa — primer Japonske — materialistična miselnost. K vsemu je treba prišteti še dejstvo, da je Kitajska misijonskemu delu zaprta in kar je nekdanjega misijona ostalo, je še vedno več ali manj v katakombah.

In prav v to Azijo se počasi premika dogajanje svetovne zgodovine.

Cerkev stoji pred ogromnim vprašanjem, katerega bi se moral zave-dati ne le vsak duhovnik, ampak tudi vsak vernik.

DENAR JE POTREBEN - A BOLJ JE POTREBNA LJUBEZEN. Nič novega. A na nov svež način z besedo in dejanjem to svetu — posebno krščanskemu svetu dopoveduje Mati Terezija. „Pri delu za reveže je ljubezen važnejša kot denar. Če nismo sposobni ljubiti, nismo zmožni služiti.“

V INDIJI je vedno bolj očitna verska diskriminacija. Vsako toliko predlagajo vladi nove ukrepe in zakone, s katerimi bi zavrlj misijonsko delo. Cerkev ne molči. Protestirajo škofje. Krepko protestira Mati Terezija, ki ima več ugleda kot kardinali. Protestirajo pa tudi politiki, ki ščitijo verske manjšine, v tem primeru tudi katoliško Cerkev.

JUŽNA KOREJA ima 37 milijonov prebivalcev, med njimi en milijon in 200 tisoč katoličanov. A Cerkev je živa. To dokazuje najbolj dejstvo, da ima južnokorejska Cerkev razmeroma veliko duhovniških poklicev. Od nekaj nad tisoč duhovnikov je že več kot 800 Korejancev. Bogoslovcev je skoraj 450. Torej dober up za mlado korejsko Cerkev. Verniki so oskrbovani v 522 župnijah, ki pa imajo skupno 1.780 misijonskih središč. Pri delu obilno pomagajo katehisti, ki jih je čez 5.000, in veroučitelji, ki jih je tudi blizu 5.000.

STATISTIKE so včasih dvoumne. So pa primerne, da dajo nekaj vpogled. Neke londonska agencija je ugotovila, da dnevno preide v krščanstvo 16.000 ljudi. Še bolj zanimiva je napoved, da bo leta 2000 60 % kristjanov, ki ne bodo bele rase in v črni Afriki bo 48 % kristjanov.

BELI OČETJE imajo letos okrog 3.000 članov. To je izrazita misijonska družba, ki jo je ustanovil kardinal Lavigerie. Delujejo zlasti med muslimani, zato ni čudno, da jih je 60 % zapcslenih v Afriki in bližnjem Vzhodu. Beli očetje so znani po svoji uspešni metodi, zlasti po daljnovidnih odnosih z muslimani. Ne ostajajo pa samo na osnovnih principih, ki jih je dal njihov ustanovitelj, ampak ne-prestano na svojih zborovanjih študirajo svoj misijonski problem, in se znova in znova prilagajajo novim nalogam, novim težavam in novim upom. Vsekakor je to ena najbolj uspešnih misijonskih redovnih družb.

MISIJONARJI LJUBEZNI — to je redovna družba Matere Terezije. Ustanovila jo je v Kalkuti leta 1949. Danes pa že šteje 1.800 sester in 800 bratov. Postojanke hitro rastejo ne le v Indiji ampak po vsem svetu. Saj jih je skoraj 200. Gledano po odstotkih najbrž nobena redovna družba nima toliko poklicev kot ravno ta. Saj ima Mati Terezija samo v Indiji preko 300 novink.

V NIGERIJU groze s podržavljenjem privatnih šol. Proti temu predlogu je protestiral nadškof Lagosa Anthony Okogie. Poudaril je, da imajo starši pravico poskrbeti za tako vzgojo otrok, kakršno si oni žele. Zato je vsako podržavljenje in monopoliziranje vzgoje in šole nasilje nad pravicami staršev in otrok. Cerkev se povsod — tudi v Nigeriji — zavzema za osnovne človeške pravice.

KITAJSKA se počasi odpira. Protestantski pridigar Billy Graham je na tiskovni konferenci na Japonskem, kjer se je mudil mesec dni, povedal časnikařem, da po podatkih, ki jih je nabrala njegova žena, po rodu Kitajka, zadnja leta narašča zanimanje

za evangelij med kitajsko mladino. Tako tudi v drugih socialističnih ali kmunističnih deželah. Sam je bil na Madžarskem in na Poljskem. Prese- neča tale ugotovitev — in jo bo naj- brž težko preveriti — da se je po re- voluciji število katoličanov na Kitaj- skem potrojilo. Njegova žena je bila dalj časa osebno na kitajski celine. Njen mož Billy se sklicuje na njene podatke.

DALAJLAMO VABIJO nazaj v Ti- bet. To je kitajska vlada že lani iz- javila, da se lahko vrne, a naj se pod- redi kitajski vladi. Odgovor je bil: rad, a kot verski poglavar in pod po- gojem, da bodo njegovi ljudje srečni. Gre za šest milijonov Tibetancev, ki so izgubili svojega verskega pogla- varja leta 1951, ko se je umaknil pred

prihodom komunistov. Vprašanje še ni rešeno.

JUŽNI DEL SAHARE je neprestano ogrožen od suše. Lani in letos je po- sebno prizadet tako imenovani „Afri- ški rog“, to so ozemlja Etiopije in Somalije. Taka dolgotrajna suša uni- či vso krmo. vso živino in milijone spravi v obup in neredko v masovno umiranje od lakote. Te države pa so same nemočne, da bi takim vremen- skim ujmam bile kos. Pomoč od dru- god pa vedno prihaja prepozno. La- kota prehiteva delo karitativnih or- ganizacij.

MUSLIMANSKI SVET je v ospred- ju svetovnih zanimanj. Večina musli- manskih dežel zapada staremu fana- tizmu. Samo dva primera: Komejni in

Nemški kardinal König je obiskal kitajskega predsednika v Pekingju.

Kitajski verniki, zbrani pri sveti maši v edini odprti pekinški katoliški cerkvi.

Kadafi. So pa kraji, kjer je sožitje med muslimani in kristjani lepo. Tak primer je Senegalija. Tu pa ni vidna samo strpnost, ampak sodelovanje na kulturnem in karitativnem področju. Ko se Cerkev toliko trudi, da bi se približala tudi nekrščanskim verstvom in je organizirala že nekaj lepih srečanj, je vendarle danes v muslimanskem bloku nekako razpoloženje „svete vojske“, kjer pa se ta vojska spreminja v požar, ki utegne zajeti več kot samo islamski svet.

ETIOPIJA ALI ABESINIJA je znana po svojih številnih samostanih, seveda so koptski. Zato je abesinski duši kontemplativno življenje blizu.

In nič ni zanje novega, če rastejo tudi katoliški kontemplativni samostani. Tako imajo cistercijani že kar dva. Najpomembnejši je v Asmari. Vseh cistercijanov, ki pa se udeležujejo tudi dušnopastirsko, je okrog osemdeset.

V ANGOLI se Cerkev še vedno krepko drži. Seveda pa mora prestajati mnoge šikane, kar je razumljivo. Država vedno bolj hoče imeti kontrolo nad vsem. Zato so morali prijaviti do podrobnosti vse postojanke, svojo dejavnost, svoje premoženje, vse cerkvene ustanove. A ker je katoliška Cerkev številčno močna, ni mogoče kar tako „pomesti“ z ustanovami. In

kančno bo odločilno, v koliko bo Cerkev znala in mogla obdržati mladi rod. To je pač v vseh komunističnih deželah najtežji problem. Saj ga poznamo iz Slovenije.

KITAJCI imajo bodočnost, pa četudi bi bili vojaško in industrijsko za drugimi deželami. To bodočnost jim zagotavlja število. Lani je celinska Kitajska imela štetje. Samo tam je 958 milijonov ljudi. In koliko jih je izven celinske Kitajske! Nobenega pretiravanja ni, če rečemo, da je na svetu milijarda Kitajcev. In je še treba pripomniti, da jih je bilo leta 1949 550 milijonov. Torej je danes vsak peti zemljan Kitajec. To morje se nujno mora nekam „razliti“. Cerkev pa je trenutno še popolnoma brez vpliva v tem narodu, ki bo pisal zgodovino v bodočem stoletju.

BEGUNSTVO je v zadnjih stoletjih najhujše v Afriki. Med zadnje begunske dežele je treba šteti Abesinijo, ki jo je zapustilo milijon ljudi. Največ jih je odšlo v sosednjo Somalijo, delno v Sudan in Džibuti. Ostri prokomunistični režim peha narod iz lastne domovine.

MLADINA se odpira svetovnim problemom, tudi misijskim. Res večina nerada sliši o institucijah, rada pa pomaga pri človeški in krščanski obnovi sveta. Če omenimo samo gibanje, ki je nastalo v samostanskem središču Taizé v Franciji, je to razpoloženje očitno. Ni pa to edino središče. Jezuitski general je zastavljal mladini ta vprašanja: Ali hočeš pristno živeti, sebe popolnoma uresničiti? Ali si pripravljen na žrtve in samodarovanje? Ali si želiš pogled, ki obsega ves svet? Seveda se pa p. Arrupe prav tako kot brat Roger dobro zaveda, da ima mladina svoje gledanje tudi na Cerkev. In temu je treba prisluhniti in najti enotno govorico, da more iz tega zdravega csovnega razpoloženja mladine vzkli- ti nekaj lepega.

KRI MUČENCEV - SEME KRISTJANOV. Skoraj ne verjamemo več v ta stari prakrščanski rek. Pa ga je ponovno dokazala mala država Afriška Gvineja. Cerkev je bila silovito preganjana, skoraj iztrebljena med leti 1967 in 1979. In prav v tem času se je število vernikov podvojilo: od 25.000 na 51.000.

Našim dragim naročnikom ponavljamo že dvakrat lani sporočeno podražitev naročnine:

20 dolarjev vsepovsod; letalsko pošiljanje 20 dol. več.

Samo s to povišico moremo list še naprej izdajati.

BALADA LUČI.

Moram vam reči, da naša prestolnica
v morju gorí:
lučka za lučko pleše z valov do neba
od noči do noči.

Moram še to vam zaupati: vsako noč,
v črno zavít,
duh se hudobni v mestu sprehaja, išoč,
neusmiljen, in zvit.

Včasih se krik zapeljanih kot val zdrobi
v pene solzá.
Včasih hudobni duh se neslišno smeji,
da asfalt trepeta.

Toda za sveti večer iz smeri na Vzhod
z ladje luči
Angeli dobri vržejo sidro na prod,
da v srce zazvoni.

Moram že reči, da vere skrivnostni sij
Angele zre:
kakor da plavajo skoz srebro melodij
in vsa delta cvetè.

Nosijo mir. A za pólnoč se vkrcajo
v smeri neba.
Duh se hudobni skriva za kipi bogov
iz cipres in zlatà.

Moram še to vam zaupati: mesta vid
pozen, meglen
sluti: da tam za morjem se nekaj godí,
kar je lepše kot sen.

VLADIMIR KOS

FORMOZA - HONGKONG

Misijonarka s. ANICA MIKLAVČIČ, nam je najprej pisala poslovilno pismo s Formoze, potem pa že iz novega delokroga v Hongkongu.

V začetku meseca julija piše s Formoze:

„Srčna Vam hvala za vse; priporočam se Vam še za naprej, kajti tudi vožnja nazaj na Kitajsko bo stala... , kadar bo prišla zaželjena ura. Po priprošnji naše nebeške Matere moramo izprositi ta „triumf“ za celo katoliško Cerkev, zlasti za Kitajsko. Zadnje čase se je Marija večkrat prikazala v šanghaju na hribu, kjer je bila znana božja pot, a je zdaj porušena. A na stotine katoličanov se vzpenja na goro, kjer goreče molijo. Vsi pravijo, da bo leta 1984 zavladal mir in svoboda po celi Kitajski.

Zadnje čase so rdeči izpustili za svobodo še enega škofa, ki je bil 22 let v ječi. Tudi se more zlahka priti na Kitajsko preko Kantona, zlasti je to možno Evropejcem in Amerikancem. Naš škofijski vikar je bil tri mesece tamkaj pri sorodnikih in se je vrnil te dni. Pravi, da bo tiste „patriotične cerkve“ kmalu konec. Katoličani so močni in pogumni. Vse polno jih je prišlo k sveti maši takoj na-

slednji dan po njegovem prihodu. Zato se ne čudite, da tudi jaz čutim nekako notranjo silo, ki me vleče nazaj na Kitajsko...“

Misijonarka nam je potem z dne 22. oktobra poslala lepo razglednico iz Hongkonga, iz katere smo razbrali, da je že tam. Novembra nam je pa pisala pismo, ki ga je priložila kar drobnim kitajskim spominkom za našo tombolo v Buenos Airesu, kar vse je prejela še na Kitajskem. V pismu med drugim pravi:

„Kako je prišlo do spremembe mojega delovanja?“

Na Formozi sem se počutila zelo srečno, le dela je bilo zame preveč. Tam smo bile le tri sestre: prednica, stara 72 let, ki se je držala bolj doma, ona druga sestra je imela težave z jezikom; prišla je sicer iz Hongkonga, a tam govorijo kantonščino, dočim na Formozi govorijo mandarinsščino. Tako je večina dela ostajala na meni, ki znam ta jezik.

Letos sem zaprosila za leto dni dopusta po duhovnih vajah; vsi so mislili, da nameravam po 15 letih v domovino, ko sem odšla v Hongkong. A sem že pred časom sklenila, da ne grem več domov. Tako sem ostala tu v Hongkongu, kjer imamo 20 zavo-

Misijonar Franci Rebol M.M. med svojimi verniki na Formozi.

dov, ki so šole najrazličnejših vrst. Vse mlade sestre obvladajo angleščino in so zaposlene v šolah. Vsega skupaj nas je tu 200 sester, a od teh je kakih 50, ki so stare nad 65 let, zato ne morejo delati v šolah, kjer je najvišje možna starost učitelja 60 let.

Tu imam jaz le eno težavo: Kitajci tu govorijo, kot sem že zgoraj omenila, kantonščino, jaz pa znam mandarinsko. A naletim tudi na veliko ljudi, ki tudi to zadnje znajo. Moje glavno delo je obisk bolnikov po bolnišnicah, pomoč revežem in tudi tu, obiskovanje zapornikov Seveda tu ne grem sama; tu je sestra, ki sva bile skupaj v novicijatu in sva si zelo blizu; ta ima vse to delo v rokah. Vedno jo spremljam, da spoznam vse kraje in okoliščine; vesela sem, kadar morem učiti verouk v jeziku, ki ga znam. Tu v Hongkongu je videti

veliko revežev, dočim jih na Formozi domala ni bilo videti. Tu je namreč ogromno beguncev brez pravega stanovanja in brez sredstev. Posebno s Kitajske jih preko Kantona pride vsak dan veliko število; ponoči preplavajo morje. Če jih vladni stražarji zalotijo, jih pošljejo nazaj na Kitajsko, kajti v Hongkongu pač ni več prostora, ker je prenapoljen in nikakor ni dela za vse begunce.

Morda Vas bi zanimalo, kako sem se poslovila od Formoze. Tistim, ki me poznajo že 12 let, sem rekla, da grem za mesec dni v Hongkong, nekaterim sem rekla, da bom šla mogoče v domovino. Tako se nismo nič kaj poslavljali, saj nobeden ni mislil, da se verjetno zadnjikrat vidimo...“

TAJSKA

Od staroste slovenskih misijonarjev, uršulinke KSAVERIJE PIRC

imamo dve pismi. Prvo je iz meseca julija, v katerem se misijonarka zahvaljuje za misijonski dar vsem darovalcem:

„Kot po vsem svetu, draginja tudi pri nas silno narašča. Pred začetkom šolskega leta smo čitali v časopisih, da je več zasebnih šol nehalo delovati. Lastniki ne morejo vzdrževati učiteljev radi naraščajoče draginje. Vse šole so prenapolnjene in še so tolpe otrok po cestah, ki niso vpisani v nobeno šolo. Naše uršulinske šole pa so spet do zadnjega prostora napolnjene z mladino in jih je vseh skupaj nekaj nad 5.000. Šola je tu še vedno idealno sredstvo evangelizacije. Mlada srca so dostopna za Kristusov nauk ljubezni. Tudi če ne pride do krstov v šolskih letih vsled budistovske vere, zrno vere v Kristusa vzkali pozneje.

Beguncev je še vedno na tisoče. Kam z njimi? Nekateri so se odločili in se vrnili v Kambudžo, a so jih poklali. Tri naše sestre so bile v enem izmed taborišč ob meji cel mesec maj, ko imamo počitnice. Pomagale so zlasti pri oskrbi otrok, ki jih je bilo v tistem taborišču 200. Ti ubogi otroci, večinoma brez staršev, natrpani skupaj kot čreda ovac, kako bodo našli pot skozi življenje, saj ne znajo tajščine. Med begunci pa tudi ni izobražencev, ki bi bili lahko učitelji. Ti so bili že vsi pobiti. Ubogi narod Kambudže! Kot narod je že izgubil, raztresen po vsem svetu.

Jaz sem se odločila, da ne grem nikamor več in bom kar tukaj počakala odpoklica Gospodovega. Odločila sem se za Tajsko v mladih letih. Z veseljem in ljubeznijo sem ji razsipala, kar mi je dala domovina. Na deset-tisoče mladine je bilo v mojih šolskih razredih skozi 56 let. Lepo se bo počivalo v tajski zemlji, ko zatone dan.“

Drugo pismo je misijonarka pisala dne 5. novembra lanskega leta:

„Kako prijetno presenečenje je bilo Vaše pismo z Madagaskarja! Hvala Bogu, do 23. septembra, ko ste pismo pisali, je bilo Vaše tvegano potovanje misijonske ljubezni popolnoma srečno. Upam in molim, da ste že spet „doma“, kjer tako zvesto misijonirate po „Katoliških misijonih“. Ti sedaj redno prifrčijo v moje veliko veselje.

Na Tajskem je zaenkrat še vse v redu. V maju in juniju smo imeli veliko sušo, ker se je deževna doba zakasnila kar za 3 mesece. Sedaj pa je obratna nadloga – povodnji! Mogočna reka Me-nam-Čao-pa-nja, ki deli Bangkok na dva dela, pluska čez bregove in povzroča veliko škode v mestu in po deželi. V Bangkoku so bile vse šole zaprte za cel mesec oktober. 3. novembra smo zopet pričeli s poukom v veliko veselje mladine in še večje njih staršev, ki so tako srečni, kadar imajo svoje otroke za ves dan na varnem v šoli.

Vprašanje beguncev seveda še ni rešeno. Taborišča so sedaj kar lepo urejena in število beguncev je padlo. V taborišču, kamor hodijo pomagat naše sestre, je bilo prej 134.000 beguncev, sedaj jih je le 72.000. Zdravniki in bolničarke prihajajo iz celega sveta za nekaj dni. Tudi bolnišnice Bangkoka pošiljajo svoje uslužbence v taborišča, vsakega za 10 dni. Begunci pa čakajo in čakajo. Niso bolniki tisti, ki največ trpijo. Največ trpijo oni, ki znajo misliti... Kakšna bo naša prihodnost? Čemu koristijo vsi ti strašni pokolji? Narod Kambudže bo skoraj črtan iz zgodovine narodov. Nad 2 milijona jih je umrlo nasilne smrti. Bog bo sodnik in plačnik. Kako varno je živeti v tej zavesti. Bog nam ohrani vero!

Prav kar me je prišla pozdravit

Japonka, ki je bila nekaj dni v taboriščih ob meji Kambudže in se sedaj vrača v Tokijo. Študirala je na univerzi Sofia v Tokiju in pozna p. Kosa. Naročila sem ji pozdrave zanj. Tako često nas vzpodbuja in razveseljuje s svojimi članki v raznih publikacijah.“

INDIJA

Iz Shillonga nam piše salezijanski misijonar PAVEL BERNIK z dne 17. VII. 1980:

Prejel sem po br. Kešpretu od Vas ček za 600 dolarjev. Bog plačaj velikodušnim dobrotnikom!

Upam, da ste med tem prejeli moje pismo z dne 22. aprila, v katerem sem Vam omenil neka trenja med različnimi plemeni na tem koncu dežele in kako nekateri namigujejo, češ da misijonarji hujskajo ljudi... Pozneje je bilo še nekaj neredov in tudi nasilja in spricho tega še več obtožb na račun misijonarjev. Dosedaj gonijo to kampanjo le posamezniki po časopisih. Državne oblasti še niso na vse to uradno reagirale, kaj se pa pripravljajo za kulisami, pa ne vemo. Lahko se zgodi, da bo še več kontrole nad denarnimi darovi, ki pridejo iz tujine. Če pride do še več sitnosti, bo treba pošiljati pomoč za nas salezijance v Indiji prokuratorju v Rim. Vam bom že sporočil, če bo treba.

Kot Vam je znano, sem sedaj nastanjen v bogoslovju, a redno pomagam po različnih župnijah in zavodih. V teh dneh imajo bogoslovci duhovne vaje, ki se bodo zaključile s posvečenjem 14 dijakonov. Nove maše pa bodo, če Bog da, decembra meseca. Letos bomo imeli v bogoslovju tudi 12 bogoslovcev iz različnih škofij te nadškofije. Bogoslovje je podrejeno papeški univerzi Urbaniana. Tako se za nas neposredno zanima naš mons. Jezernik, ki je bogoslovje tudi že obiskal.

Misijonarka s. Ksaverija Pirc OSU, ki že 56 let deluje v misijonih.

Prav lepa hvala za redno pošiljanje KM in to celo po zračni pošti! Zahvaliti se Vam moram tudi za prelepe in koristne knjige Kulturne akcije in Baragovega misijonišča. Če bi v vseh teh 45 letih ne dobival slovenskega čtiva, bi bil gotovo slovensko nepismen. Še tako se moram pomujati, da kaj skup spravim.“ (Pripr. uredništva: Nasprotno, misijonarju moramo čestitati k tako popolnemu obvladanju pismene slovenščine!)

Iz kraja DUM DUM pri Kalkuti nam je dvakrat pisala Hči Marije Pomočnice s. TEREZIJA MEDVEŠČEK, ki je praznovala svoj zlati poklicni jubilej, o čemer tudi nekaj poroča. Prvo pismo je z začetka junija 1980:

„Pred dvema tednoma sem se povrnila iz Madrasa, kjer sem bila poldrugi mesec radi zdravljenja oči pri nekem specialistu. Pa le ni veliko pomagalo, no, vsaj na slabše ne gre.

Srečala sem se tam tudi z br. Kešpretom, ki mi je razkazal svoje

delo v tiskarni. Je še kar zdrav in živahen. Saj meni tudi ni nič, razen slabih oči. Imam dovolj moči in zdravja, da tudi tu nadaljujem s svojim apostolstom. V mesecu majniku smo imeli razne vsakdanje pobožnosti. Doživela sem pa še nekaj posebnega s tem v zvezi. Tu ima ljudstvo veliko zaupanja v Marijo. Tako sem v neki vasi bila pri procesiji s kipom Marije Brezmadežne. V zelo dolgi procesiji so molitve in pesmi privabile veliko starih in mladih radovednežev, a vsi gledajo in poslušajo z velikim spoštovanjem. Kip se je ustavil pred neko sicer skromno hišo, a lepo okrašeno. Med somaševanjem je zelo veliko vernikov prejelo sveto obhajilo. Po maši so vsi prejeli lepo svetinjico Brezmadežne. Pretekli četrtek so nas

5. Terezija Medvešček z darovanim okrasjem ob pidesetletnici svetega poklica.

povabili, da gremo v neko vas, kjer je neka družina pripravila zahvalne molitve Bogu in Mariji, da so zmogli kupiti mal kos zemlje in postaviti na njej malo bajto iz bambusa. Pesmi in molitve so trajale nad eno uro; vmes sem imela tudi jaz kratek nagovor. Vsak od njih je pa prejel mal paketič s prigrizkom. To ljudstvo tu je še zelo preprosto in zelo rado kaj čuje o Bogu in Mariji.

V Bandelu, kjer sem delovala zadnjih šest let, vsako nedeljo pride kakih 50 revežev, od katerih so nekateri gluhi ali nemi ali slepi; le s težavo se privlečejo, da čujejo božjo besedo. Ko jim sestra govori o nebesih, kjer ne bo nobenih težav, bi radi vsi tja čim preje. Pred koncem dobi vsak 1 kg riža in kruha, pa nekaj drobiža. Mnogi od teh prejmejo pred smrtjo „potni list“ za potovanje v nebeško domovino.

Vassamu je pa že precej časa nekaj narobe. Čez dva tedna grem tja v Shillong na duhovne vaje in na proslavo 50 letnice svojega poklica, ki bo 5. avgusta. Rekla sem predstojnikom, da ne želim nobenih poklonov, ne slovesnosti, ampak da bi rada vsaj 50 družin obdarovala z dobro hrano.“

Naslednje misijonarkino pismo je z dne 24. oktobra istega leta:

„Mogoče Vas bo zanimalo, kako sem praznovala 50-letnico mojih zaobljub. Povabili so me na duhovne vaje v Shillong, a je treba dobiti zadevno dovoljenje za to obmejno državo Mahalaya v Delhiju, ne več v Kalkuti. Sem se že vdala v božjo voljo in sem začela z duhovnimi vajami kar sama, kjer sem bila. A so iz Shillonga telefonirali v Delhi ter urgirali zame dovoljenje, ki mi je res prišlo od tam, da sem šla lahko na pot. Četrtega avgusta sem bila že v Shillongu, kjer so me slovesno spre-

Slavljenka s. Terezija Medvešček med sestrostrami in misijonarji, spodaj pa med mladino.
Vse v Dum Dumu pri kalkuti, kjer deluje sedaj.

jeli. Druge sestre so petega avgusta zaključile z duhovnimi vajami, ki jih je vodil naš misijonar Pavel Bernik. Na koncu duhovnih vaj je 14 novink napravilo prve zaobljube med slovesno sveto mašo, pri kateri sem bila tudi jaz, ki sem naredila večne zaobljube več kot 50 let preje. Po maši sem se srečala z gospodom Bernikom, nakar smo vsi hiteli z avtobusom v kakih 15 minut oddaljeni kraj Nonghthymma, kjer je v župnijski cerkvi sedem sester položilo večne zaobljube. Z nadškofom je somaševalo 8 salezijanskih duhovnikov, med njimi tudi naš Bernik. Po sveti maši smo se fotografirali in se okrepčali. Med ploskanjem navzočih sem morala razrezati veliko, okrašeno neke vrste tukajšnjo torto, ki spada na vsako večjo slovesnost. Po raznih častitkah smo se odpeljale v našo tukajšnjo provincijalno hišo, kjer je sledilo slovesno kosilo in se spet vrstile častitke. Imela sem dovoljenje, da ostanem v Shillongu do 27. avgusta, a sem bila dejansko v Dum Dum nazaj že osmega, kajti tam na mojem sedanjem misijonu so tudi že dolgo pripravljali slovesnost jubileja, ki je bila 9. avgusta. 11 duhovnikov je maševalo v novi cerkvi, v kateri je bilo natlačeno polno mladine. Pošiljam Vam nekaj slik iz teh slovesnosti. Med kosilom sem morala spregovoriti tudi jaz in sem se zahvalila vsem navzočim.

Hvala Bogu, da je petdesetletnica samo enkrat v življenju. Demantno bom pa itak obhajala v nebesih, če bom vredna. Priporočam se Vam v molitve, da ko drugim evangelij oznanjam, sama ne bi bila zavržena...“

Iz Bombaya se nam je sredi julija oglasila s. KONRADINA RESNIK s kratkim pismom:

„Brat Kešpret mi je po Vašem naročilu poslal ček. Prav iz srca se za-

hvalim vsem dobrotnikom, ki zanje dan na dan molim.

Moje delo v bolnici gre lepo naprej. Bolniki so zadovoljni in srečni. Zadnjič me je neki Arabec vprašal, od kod sem doma. Ko sem mu odgovorila, da sem iz Jugoslavije, je rekel: Sestra, sedaj Vas pa še bolj cenim in Vam zaupam, saj jugoslovanski narod je pošten narod.

Pretekli teden je bil tu tudi naš nadškof. Ubogih se pa tudi vedno več zateka k nam.

V Bombayu je zaenkrat še vse mirno. Indira Gandhi drži močno vladu v rokah, a preveč zaupa Rusiji, kar pa seveda ljudem ni všeč.“

Tudi s. dr. MIRIAM ZALAZNIK se nam je oglasila iz Kanpurja koncem julija 1980 s temlem pismom:

„Prav lepa hvala za Vaš dar, ki je prišel tako ob pravem času. Bog Vam in vsem dobrotnikom povrni! Rada bi Vas povabila sem v Kanpur na Mali Šmaren, 8. septembra, kajti tisti dan bom obhajala svojo petdesetletnico redovnih obljub. Napravile smo jih istočasno tri sosestre, a dve sta že pred leti dozoreli in odšli v večnost.

Morda me bodo v oktobru operirali na očeh, očesni zdravnik vsaj misli, da bi se dalo. Zaupam v božjo pomoč, da bi šlo vse po sreči!“

Iz Bengalije nam piše 17. VII. o. JOŽE CUKALE S.J., ki se zahvaljuje za denar, prejet po bratu Kešpretu, potem pa poroča:

„Menda sem ti pisal, da sem dobil kaplana. Oni drugi kaplan bo pa ostal pri cerkvi, kamor je določen. Bi imel namreč predaleč vsak dan iz našega župnišča do svojega delokroga. On bi itak mogel samo napol pomagati tudi pri meni, zato ni taka izguba. Hvala Bogu, da imam nadebudnega, gorečega Jonasa Singha, ki je iz Bošontija in je zelo delaven.

O. Cukale: „Naše učiteljstvo je šlo k materi Tereziji, da se ji zahvali, ker je tako uspešno posredovala pri vladi za odobrenje naše srednje šole.“

Prav vesela novica je, da nam je vlada priznala pravico javnosti za 4 razrede, to je za 5., 6., 7. in osmi razred, kar bo pomagalo, da dobimo popolno gimnazijo. Hvalite Gospoda! Mati Terezija je šla z nami do ministrov in s prstom pokazala na vloge in vprašala, kdaj naj pride spet pogledat, kako daleč so vloge rešene... Brž ko pride nazaj iz Jugoslavije in Mehike, tečem k njej, da se ji zahvalim.

Ta naš napredek pa seveda terja tudi novo knjižnico, poslopje in drugo. Vaši darovi bodo na različne načine pomagali pri gradnji...“

Iz Asansola smo dobili od s. MAGDALENE KAJNČ in njene prednice pismi z dne 23. VI. in 16. VII. V prvem nam s. Magdalena poroča tole:

„Vaše pismo z dne 22. V. sem prejela šele pred dvema dnevoma, kajti bila sem na počitnicah v Darjeelingu. Hvala Bogu, jaz še vedno lahko delam za moje sirote, čeravno sem precej oglušila, a jih lahko še razumem. Tu Vam naša prednica odgovarja na vprašanja, ki ste jih stavili v zadnjem pismu.“

In ta sestra prednica nam v angleščini tole poroča:

„V naši šoli imamo kakih 1.100 mladine v različnih razredih. Otroci so iz vseh krajev Indije, zato govore različne krajevne jezike. Med drugim imamo tudi angleško srednjo šolo. Za vzdrževanje šole ne prejmemo nobene pomoči od države. Vzdržujemo šole s pomočjo dobrotnikov in šolnine, ki je pa ne plačujejo vsi, ker so mnogi starši zelo revni. Večinoma mladine je tu brezplačno. Imamo tudi internat, v katerem je kakih 100 gojenk, ki so ali prišle od daleč ali pa imajo starše na delu in se jim sami ne morejo posvetiti. Naša vzgoja stremi za tem, da se dekleta razvijejo v dobre žene in da se približajo Kristusu. Zdaj pri-

pravljamo igro za zaključek šolskega leta.“

V pismu z dne 16. VII. nam pa s. Kajnč piše pred vsem v zahvalo za pomoč, ki smo ji jo poslali po br. Kešpretu. Potem pa spet poroča o svojem delu v dispanzerju:

„Dnevno pride v naš dispanzer po pomoč veliko številno revnih bolnikov. Razdelim vsak dan nad 200 različnih zdravil, nekaterim pa pomagam tudi z oblačili in s sladkarijami za otroke, drugim pa dam podobice in svetinjice.“

A F R I K A

Najprej nekaj iz pisem treh sester Žužek iz Družbe misijonskih zdravstvenih sester.

ETIOPIJA

S. JANJA ŽUŽEK je najstarejša in je ena od dveh zdravnic v Attat Hospitalu, kakih 170 km od Addis Abebe, kjer deluje vsega skupaj 12 misijonark in kakih 70 ostalega osebja. V zadnjih dveh pismih z dne 19. in 17. VIII. je pred vsem svetovala in sporočila najrazličnejše, v želji, da bi pomagala uredniku KM priti v Etiopijo, kamor je vstop duhovnika domala nemogoč. V drugem pismu, ki ga je pisala g. Francu Sodju, vedoč, da je obiskovalec misijonarjev že moral oditi na pot, pa med drugim tole poroča:

„Prejela sem „Popotnike“, ki mi jih je poslalo Baragovo misijonišče. Resnično sem vesela, kadar prejmem kako slovensko čtivo, saj slovenskega govoriti zlepa ne slišim. Vendar, pred kratkim sem srečala v „Centru vojnih invalidov“, 50 km od Addis Abebe, ženo, ki je izučena fizioterapeutka in je prišla sem delat za dve leti. Doma je iz Ljubljane, živi pa navadno v Beogradu z možem, ki je Srb. Ima dve hčerki, 24 in 20 let stari. Mlajša je

prišla k nam v Attat Hospital in ji je bilo zelo všeč. Obe dekleti je mama dobro vzgojila in celo ob nedeljah hcdita v cerkev. Dekle, ki je bila pri nas, je rekla, da na univerzi, kjer študira, ne sme nositi križca niti na verižici okrog vratu, sploh ničesar verskega. Tej gospe sem dala vse slovenske knjige, ki jih imam, in precej številke „Družine“, da bo brala ob prostem času. Tudi „Popotnike“ ji bom posodila, ko jih sama preberem. V celi Etiopiji smo menda samo tri Slovenke: ena je na poslaništvu tajnica, a je še nisem srečala. Tu je sedaj bolj mirno, razen na severu in vzhodu, kjer „gverilci“ še naprej delujejo. Tako Vaš sobrat Lenček ne bo mogel kaj dlje po Etiopiji, razen do naše bolnišnice, kajti je treba imeti vojaško spremstvo.

Priporočam Vam v molitev naš postulantat, bodoči novicijat, da bi etiopska dekleta, ki jih imamo, vztrajala.“

Naj k temu omenimo, da je s. Janja Žužek po mnogih trudih in potih za obiskovalca uspela dobiti vizum za vstop v Etiopijo in da je tamkaj veliko doživel, o čemer bo pač poročal v svojem potopisu, ki ga bo objavljval v KM. A ker je s. Janjo obiskal šele na koncu svojega potovanja, bo poročilo o tem prišlo na vrsto morda šele po dveh letih izhajanja lista...

SEVERNI YEMEN

Nekoliko mlajša od s. Janje je druga misijonska zdravnica dr. REZKA ŽUŽEK, ki je uredniku KM pisala najprej še v Argentino, potem pa že v Etiopijo. Iz obeh pisem bodo bralei mogli razbrati, kako je bilo z misijonarko v zadnjem času in zakaj ni mogel obiskovalec tudi do nje:

V prvem pismu z dne 21. julija misijonarka iz Hodeidaha v Severnem Yemenu med drugim tole piše:

„Oprostite mojemu molku! Toliko se je dogajalo naprej od božiča, da nisem vedela, kaj še pride.

V Londonu sem morala ostati mesec dni več kot je bilo mišljeno. Vzrok temu je bila nujna večja operacija. Že lani sem zaznavala, da nekaj ni bilo prav z mojim zdravjem; razvezala je uganko operacija. Moč se mi je počasi začela vračati in zdaj sem že spet na nogah. Počitnic ali drugega podčbnega v tem času nisem imela, bilo je vse skupaj bolezen in okrevanje. Ljubi Bog mi je pred odhodom v London bolezen prikrival. Bilo je vprašanje, ali je rak ali ne, in morala sem čakati na patološki rezultat, ki je bil, hvala Bogu, negativen, in tako sem se vrnila v Hodeidah.

Pišete, da me nameravate obiskati. Moram pa vedeti dosti naprej, kajti verjetno Vam bom morala naproti v Sano, na letališče, kar 275 km od tu. Vprašanje je, če bom mogla pustiti za ta čas delo v bolnišnici. Morda bi Vas mogel v Sani pričakati kak beli oče. Na letališču morate imeti koga, ki zna arabščino. Iz Sane je nekajkrat na teden polet v Hodeidah, tako se od tam kar pride do nas. Prosim, sporočite točen datum!“

Kajpada obiskovalec niti približno ni mogel vedeti, kdaj bo po dolgem potovanju na koncu vseh obiskovanj mogel priti v Sano in potem v Hodeidah. Zato in radi drugih razlogov mu je v naslednjem pismu s. Rezka tole pisala že v Etiopijo k s. Janji:

„Jaz bi zelo rada, da bi prišli tudi sem. Vendar imam težave z mojo pogodbo in ne morem zaposliti za teden dni počitnic. Yemen je zelo zanimiv, a človek bi moral imeti in voziti Landrower, pa dosti časa na razpolago. Za to bi morala koga najti, kar pa ni mogoče. Osebnostno mislim, da je bolje, ako me izbrišete s svojega potovalnega programa. Oprostite, a ne

vem druge rešitve. To je življenje. Želim Vam srečno potovanje povsod drugod!“

Iz teh dveh pisem bralci in misijonski prijatelji, tako kot urednik KM, lahko razberete, v kako težkih okoliščinah deluje tam v Hodeidahu naša vrla misijonska zdravnica s. Tezija Žužek. Seveda pa misijonski obiskovalec tudi glede nje še ni vrgel puške v koruzo: morda bodo pa razmere ugodnejše, da misijonarko obišče na svojem drugem potovanju v Afriko, kjer ima obiskati še mnogo drugih slovenskih misijonarjev.

GHANA

Tretja izmed ss. Žužek je farmacevtka s. SILVA ŽUŽEK iz iste družbe, ki je dolga leta delovala v Ghani (in še prej v Ugandi), pa mora Afriko za pet let zdaj zapustiti, kakor omenjamo pod zaglavjem Misijonski opazovalec. Tudi od nje imamo dve pismi:

„Kot kaže, so naši načrti glede mene še vedno isti: proti koncu oktobra odpotujem iz Ghane. Grem za nekaj dni v Rim, nato v Slovenijo na misijonarjenje za kak mesec, kamor me vabita brat in sestra. Iz Slovenije pridem v Argentino le v primeru, če bo res treba. Ako je argentinski potni list še veljaven za tri leta, potem je še vedno dober za odhod v USA, če je veljaven le za dve leti, moram v Argentino zaradi podaljšanja. V prvem primeru grem naravnost iz Slovenije v Združene države S. Amerike. Tam nameravam takoj vložiti prošnjo za državljanstvo, za kar se zahteva, da človek preživi v USA pet let. Škoda se mi zdi teh pet let, a kaže, da je primerno, zdaj to urediti. Rada bi se kmalu vrnila v Afriko.“

V drugem pismu z dne 5. oktobra potrjuje svoj namen, da proti koncu meseca odpotuje, in pravi, da bo kaj-

pada tudi v tistih petih letih čakanja v ZDA delovala, ne sicer na misijonskem polju, pač pa v velikih apostolskih potrebah po bolnicah, v zaporih ali kje drugje. Pravi: „Človek res ne more počivati, ko je toliko potreb na svetu; počivali bomo v večnosti.“

TANZANIJA

Iz Kipangere v Tanzaniji piše proti koncu junija in v sredi julija p. EMIL ČUK I.M.C. (Instituto Maria Consolata). Zahvaljuje se za ček in poroča sledeče:

„Od 24. maja do 30. junija smo imeli tu šolske počitnice. Ta čas smo porabili, da smo spet zbrali katehumene in novokrščence za tri tedne k pripravi za prejem raznih zakramentov. Vpisalo se jih je 163. Za vse te poskrbimo za ves čas stanovanje in hrano na misijonu. Jih pa tudi dobro vprežemo v poučevanju, kar pa terja veliko truda od strani katehistov (laiki, duhovniki in sestre). Vsak dan imajo sedem ur pouka in dobro uro petja, potem pa še skioptične slike o tvarini, ki smo jo čez dan obdelavali. Ves napor je bil poplačan dne 13. junija, ko je 70 oseb prejelo prvič spoved in sveto obhajilo, in pa 15. junija, ko smo krstili 93 oseb in jim tudi podelili prvo sveto obhajilo.

20. junija, hvaležen Gospodu in Mariji, sem na tihem obhajal 32. letnico mojega mašniškega posvečenja. Že 18. maja preteklega leta sem pa že obhajal 32 let delovanja v misijonih v Tanzaniji.

Prihodnjo nedeljo se bodo zbrali v Kipangere vsi katehisti, ki jih je kar 40 iz cele vikarije. Ostali bodo tam na tridnevni duhovni vajah in dveh dneh katehistične obnove. Potem se pa kmalu začne spet šola in v devetih šolah dvakrat na teden pouk verouka.“

V naslednjem pismu misijonar obžaluje, da mu obiskovalec ne more naprej povedati, kdaj točno bi prišel v Tanzanijo. Med drugim pravi:

„Bojim se, da ne bom doživel sreče, srečati se z Vami in Vas osebno zahvaliti za vse dobrote, ki mi jih izkazuje že vsa ta leta. Tu nismo v civilizaciji, kjer zadostuje telefonski klic in si v stiku z drugo osebo, in tako dalje. Kipengere je oddaljen od Dar Es Salaama skoraj 800 km. Tudi pošta potuje dolgo pot in se rada tudi izgubi.

1. septembra bom pa v Dar Es Salaamu, kajti pride semkaj s svojim možem moja sestra, da me obiščeta. Pa tudi onadva mi ne povesta, kako dolgo bosta mogla biti pri meni. Ob koncu njunega bivanja pri meni ju bom spet peljal v Dar Es Salaam. Kako bi bilo lepo, če bi se mogla prav tedaj midva srečati! Za vsak slučaj Vam pošljem naslov naše prokure v Dar Es Salaamu, da se tam nastanite, ko priletite v Tanzanijo, kadar že bo.“

V popisu svojega potovanja okrog slovenskih misijonarjev v Afriki bo popotnik tudi bralcem povedal, kako čudovito ga je vodila božja Previdnost do misijonarja Emila Čuka, s katerim sta mogla biti več dni skupaj, na veliko veselje obeh.

BURUNDI

Tudi dva misijonarja iz te dežele, salezijanec AVGUST HORVAT in misijonarka s. BOGDANA KAVČIČ sta obiskovalcu pisala pred njegovim odhodom in mu dala napotke, kam naj se obrne, ko pride v to deželo. S. Bogdana je popotnika kar malo ostrašila, ko je pisala sledeče:

„Zadnje čase nas je tu kar malo strah. Že 15 misijonov so napadli tatovi in pobrali vse. Če denarja ne daš, te pretepejo. Prav malo ljudi pa re-

agira na to, kot bi bilo treba, in tudi vladi je težko iti za temi tatovi. Ljudje z našega hriba so nam obljubili, da nam pridejo na pomoč. Upajmo.“ Ko je bil obiskovalec res tam v Burundiju, mu je tudi misijonar Horvat pravil o teh napadih in tudi, kako se je on na misijonu opremil, da se mu ne bi bilo treba kar tako podati, a da na njihov misijon, kakor tudi k s. Bogdani, še niso prišli.

Avgust Horvat pa poleg drugih navodil pripominja tudi tole glede vremena tamkaj v dobi, ko bi obiskovalec skušal tja:

„Vreme v oktobru je tu res bolj muhasto. Po „programu“ je v tem času tu mala deževna doba. Dež pa ni ta čas nič stalnega. Kako leto je precej dežja, drugo pa le malo. Vmes so tudi dnevi, ko nič ne dežuje, a tudi tedni, ko je neprestano dež. A upam, da v času Vašega obiska ne bo preveč hudo. Glavna deževna doba je tu v aprilu in maju.“

Tudi v tem pogledu je imel obiskovalec tam kar srečo: le enkrat, ko je obiskoval misijon s. Bogdane, je lilo kot iz škafa. A sta se s Horvatom vrnila že brez dežja in brez večjega blata.

ZAIRE

Od tu se je s kratkim pisemcem oglasil lazaristovski brat MARCEL KERŠEVAN. Zahvaljuje se za naše pismo in poslani denarni dar. Pravi, da fotografij, ki jih želimo, zaenkrat nima na razpolago in da ima s pisanjem težave, zato tudi malo piše. Vendar, tiste vrstice, ki jih je spravljal na papir, izkazujejo krasno slovenščino in še zelo lepo pisavo. Seveda se mora potruditi glede jezika, ker vedno govori le francosko in domačinske jezike, roka se mu pa tudi že malo tresce. Izrazi pa upanje, da se z obiskovalcem srečata, ko se poda

na svoje drugo afriško obiskovanje slovenskih misijonarjev.

Obširno in zelo lepo pa piše Kristusova sestra MOJCA KARNIČNIK, ki deluje globoko v notranjosti dežele v kraju in škofiji Kole. Ta misijonarka pa daje malo upanja, da bi se mogla v tisti njeni oddaljenosti srečati, ko pride obiskovalec spet v Afriko. Takole o tem in svojem delu piše:

„Drugó leto pride torej na vrsto Zaire. Zares mi bo žal, če ne boste mogli do mené. Po drugi strani pa tudi razumem, da bi bilo preveč, če bi jaz kaj takega pričakovala. Morali bi imeti na razpolago nekaj tednov samo zame. Naš Kole je od Kinshase tako oddaljen in v tako odročnem kraju, da ni vanj nobene kolkor teliko redne prometne zveze. Vsako potovanje je treba posebej organizirati, zato pride vse tudi silno drago. Za srečanje z eno samo osebo se tako rekoč zares ne izplača...

Kaj je v Kole-ju novega? Veliko stvari. Najprej naj omenim, da sem bila v počitnicah odsotna za mesec dni. To je bilo prvič v enem letu in pol, da sem šla za več dni iz vasi. V Popokabaki, kjer sem prej delala štiri leta, se nas je zbralo nekaj sester iz vsake naše skupnosti. Skupaj smo opravile duhovne vaje, imele smo pa tudi enotedenski tečaj pod naslovom: „V iskanju Boga“. To so bile moje počitnice.

Sedaj sta že spet dobra dva meseca novega šolskega leta za namí. Nadaljujem v glavnem s tem, kar sem delala že lani, poleg tega pa imam še veliko novih stvari. Resnično, človek zmore več, kot pa to na prvi pogled zgleda. Moje veroučne ure na gimnaziji so se podvojile. Pomnožila se je tudi izvenšolska kateheza. Medtem, ko smo imeli lani le eno skupino otrok, imamo letos tri skupine, pravkar bomo pa pričeli še s četrto. Imam

torej 4 prostovoljne katehiste (to so v glavnem učitelji), s katerimi skupaj pripravim vsako veroučno uro. Imajo namreč veliko dobre volje, njihove znanje pa pošteno šepa. V treh vaseh sem organizirala Biblične krožke, predvsem za prosvetne delavce. V treh skupinah imam okrog 40 oseb, učiteljev, profesorjev in študentov. Večkrat na teden sem tako po cel popoldan zdoma. Štirikrat tedensko je odprta naša knjižnica. Za to delo sem našla nekega študenta, kajti jaz sama res ne morem biti povsod zraven. Novo je še to, da imamo škofijsko knjigarno. S sestro, ki se ukvarjava s pastoralnim delom, sva že prej naročali knjige za versko formacijo iz Kinshase, da so si jih tukajšnji ljudje, ki nimajo nikoli prilike, da bi prišli v mesto, lahko nabavili. Naš novi škof pa je hotel isto razširiti na vso škofijo. Tako naročamo knjige v precejšnji količini, da lahko s njimi oskrbujemo tudi sosednje – oz. vse – misijone v škofiji. To je tudi moje delo. Nekoliko skrbim za škofovo farmo in za red v njegovi rezidenci. Doslej še nima tajnika, zato mu je treba tu pa tam tudi pri tem delu priskočiti na pomoč.

Da nas je zdaleč premalo za vse to delo, je več kot jasno. Pa upamo, da se bo stanje vsaj drugó leto izboljšalo, kajti škof, ki je bil pred svojim imenovanjem v Kinshasi zelo znana in važna osebnost, je napisal okrožnico o stanju naše škofije in jo razposlal na vse strani. V njej prosi, naj bi tiste škofije, ki so nekoliko na boljšem glede personala, priskočile Kole-ju na pomoč. In res je bilo doslej že nekaj odziva. Pred dvema tedni sta prišli na „ogledé“ dve provincialkidomačinki. Skeraj gotovo je že, da bo vsaka od teh za prihodnje šolsko leto poslala vsaj dve ali tri svoje sestre. Včeraj je prispela predstavnica neke

druge kongregacije iz Kinshase, z istim ciljem, v nekaj dneh pa naj bi prišla še ena druga. Od teh obiskov si mnogo obetamo.

Minuli teden smo imeli tukaj v Kolelju (v naši hiši) srečanje „Apostolskih delavcev“ iz vse škofije. Zbralo se nas je: 6 duhovnikov-misijonarjev, trije domači duhovniki, 7 sester in seveda škof. Prvič v zgodovini smo bili tako zbrani vsi „apostolski delavci“ škofije istočasno na istem mestu. Pregledali smo prehojeno pot, ugotovili, kakšno je trenutno stanje, ter programirali naše bodoče delo. Določili smo smernice pastoralnemu delu. Doselej je namreč vsakdo delal, kot se mu je zdelo in tisto, kar se je njemu zdelo najbolj nujno. To srečanje (4 dnevi) nas je vse zelo obogatilo in tudi zbližalo. Vsi smo bili mnenja, da bi se naj to ponovilo vsaj enkrat na leto.

Zelo priljubljena beseda našega škofa je „encadrement“ (po slovensko bi rekli „uokvirjenje“). Za vsako področje dela se je imenovala posebna komisija, ki je zadolžena, da delo poteka kot je treba. Tako imamo komisijo za šolstvo, za razvoj, za poklice, za finance, za pastoralno delo... Ker smo tako maloštevilni, smo se mnogi znašli v različnih komisijah.“

ZAMBIJA

Iz te dežele, kjer deluje več slovenskih jezuitskih misijonarjev in tudi dve laični misijonarki, se nam je oglasil s spremnim pismom k poslanemu intervjuju p. STANKO ROZMAN SJ. Pisal je 22. VII. 1980:

„Zadnjič sem Vam poslal intervju s p. Janezom Mlakarjem, danes pa prilagam intervju s p. Jožetom Grošljem. V pismu boste poleg tega našli še pet fotografij.

Tale intervju je malo krajši od prejšnjega, a je še vedno precej obširen. Kar poročate o obiskovanju mi-

sijonarjev v Aziji, je zame zanimivo, kajti nikoli v življenju teh misijonarjev še nisem srečal. Le Janeza Michelčiča poznam. Ta je v Tokiju in vidva se tedaj nista srečala, ker je bil ravno v domovini. Midva sva sošolca s Kranjske gimnazije. Fotografije krajev in misijonarjev so mi jako približale sobrate v misijonskem poklicu. Hvala Vam!

Naš sedanji papež je čudovit. Kako zanimivo govori! Dobivam Osservatore Romano in morem vse njegove govore prebrati. Bog nam ga ohrani čilega in zdravega! Z njim v Cerkvi je zavel nov veter.“

TOGO

P. EVGEN KETIŠ OFM, eden od treh rojakov-frančiškanov, ki zdaj tam delujejo, nam je v svoji prijaznosti poslal več fotografij iz njihovega delokroga v deželi, pa tele vrstice, in sicer v pismu iz Kanteja z dne 29. septembra 1980:

„Mir in vse dobro od nepoboljšljivih frančiškanov, ki spet niso držali besede. (Op. ur. No, tako hudo nisaj novi misijonar Kadunc pridno piše in tudi p. Evgen nas je s slikami in razlago razveselil ter obogatil to številko našega lista...!) Kar precej časa je preteklo, kar sem Vam nazadnje pisal, pa še sedaj sem moral napeti vse sile, da sem se spravil k pisanju.

Moje zdravje še kar gre, le včasih čutim večjo utrujenost. Za kopanje vodnjakov nisem več pri volji ne pri moči. Pomagam ljudem še z navseti ter raznim orodjem in stroji, ki jih imam na razpolago. Storimo, kar moremo. Dušnopastirskemu delu se pa zdaj bolj posvečam. Posebno skrb polagam na internat, v katerem vzgajamo mlade, saj v njih je bodočnost, kajti stari težko opuste vero v prednike.“

K fotografijam na teh dveh straneh je misijonar Ketiš pripisal tole besedilo.

„V tem času smo imeli tudi prvič prvo sveto obhajilo. Število prvoobhajancev je majhno, toda za nas zelo pomembno. Saj je to znak, da so v našem občestvu že krščanske družine, ki nam dajo prvoobhajance.

Na tej fotografiji tudi lahko vidite, da je Atalete, ki je 14 km stran od Kanteja, dobil novo podobo. Levo je stara kapelica, lepo pobarvana. Zraven je stanovanje za misijonarja in zadaj je internat za gimnazijce. Na desni je dvorana za vse kulturno udejstvovanje. Ker pa je kapelica ob nedeljah pre-majhna, dvorano spremenimo v bogoslužni prostor.

Seveda, okrog Ataleteja je še veliko krajev, kamor grem le od časa do časa maševat, ker je predaleč. Sveta daritev se opravi bolj ali manj pod milim nebom. Tudi v Kanteju smo sedaj primorani skoraj pod milo nebo, ker se nam je zadnja stran kapele podrla, malo zaradi dežja, malo so pa pripomogli termi-ti. K sreči se je porušilo po maši, pet minut kasneje; če bi se zgodilo med mašo, bi bil gotovo kdo ranjen, če ne celo mrtev. Bogu hvala za varstvo! Kapelica je zidana iz blata, treba bo misliti na cementno gradnjo.

Kot zadnja novica: V drugi polovici septembra smo imeli lepo slovesnost: Prva črnska sestra je položila večne obljube. Na sliki jo je lahko najti, saj je največja med sestrami. V novembru bo še ena taka slovesnost. Počasi se čreda veča.

Na fotografiji morete ugotoviti, da je p. Hugo Delčnjak spet med nami. Prav na ta dan se je vrnil. Prišel je z novimi močmi in z novimi idejami, ki jih je nabral na cnoletnem tečaju ter potovanju po afriških deželah.“

Zgoraj: kapelica v misijonu o. Kežiša, ki se ji je padrla zadnja stena, ker so jo spodjedli termiti. Spodaj: Ob večnih zaobljubah prve črnske sestre.

SLONOKOŠČENA OBALA

Od tam, iz Dive, nam, dne 18. VIII, piše misijonar PAVEL BAJEC:

„Dolžan sem Vam odgovor na dve pismi, ki ste mi jih pisali. Verjetno boste to pismo prejeli šele po Vašem povratku iz Afrike. Tudi tukaj smo bili zelo veseli obiska urednika „Ognjišča“ Franca Boleta. Ustavil se je med nami za 10 dni, potem pa odšel za prav tako deset dni v Togo.

Če sem prav razumel mojega brata Ivana, ste mu poslali nekaj denarja zame, in se Vam toplo zahvaljujem. Vse nam prav pride. Še posebno veselje pa bi mi storili, ako bi mi mogli poslati kaj zdravil za naš dispanzer. Tu so namreč zdravila silno draga in jih je tudi težko dobiti.“

Če ima kdo od bralcev kako možnost, da bi ustregel misijonarju s pošiljanjem zdravil, ga lepo prosimo, naj se javi našemu uredništvu, da se pogovorimo, kako in kaj pošiljati. Upajmo, da nam bo med tem misijonar poslal kak seznam zdravil, ki jih tamkaj najbolj potrebujejo.

JUŽNA AFIKA

Iz Keimoesa nam sestra VINCENCIJA NOVAK pošilja dve pismi, eno z dne 19. VII., drugo pa že za božič in novo leto, ki ga je pisala mesec dni pred prazniki:

„V teh zadnjih mesecih se je v našem misijonu kar precej spremenilo. Naš misijonar, s katerim delujem že 45 let v tem misijonu, je bil odpoklican od predstojnikov za tri mesece v Severno Ameriko, da si tam pozdravi sladkorno bolezen. Za ta čas smo dobili drugega misijonarja, ki se še ne spozna dosti na tem velikem misijonu.

Poleg tega smo poslali večino naših otrok zdaj na domove, tako da hodijo v šolo z svojih domov. Nekaj jih je še na misijonu, ker sirote ni-

majo nikogar, da bi zanje skrbel. Imamo tri sestre domačinke, ki so pa stare že okrog sedemdeset let in so že precej zgarane. Meni je zelo žal, da nimamo več toliko živ-žava okrog nas; navadno je bilo pri nas otrok — notranjih gojencev 100 do 120. Pa kaj hočemo: Iz Evrope ne dobimo več sester in te, katere smo tukaj, se staramo, posebno domačinke brž obnemorejo. A dela je še vedno dovolj. Treba je učiti verouk po šolah in krščanski nauk odraslih, ki pridejo za krst na misijon. Tudi na vrtu in v gospodinjstvu je dosti dela, saj moramo skrbeti za prehrano še treh bratov in dveh duhovnikov. Tako sem tudi jaz vedno zaposlena, pa saj to je moje veselje in sreča.

Upam, da Vas dolgo potovanje ne bo preveč utrudilo in da se vrnete močni, tako da boste mogli še nas tu osrečiti z obiskom; rade bi se Vam zahvalile še osebno za vso skrb za nas toliko let.“

V naslednjem pismu voči misijonarka vsem misijonskim dobrotnikom in prijateljem veliko božičnega veselja in božjega blagoslova v novem letu. Piše iz Vredendala, kjer je bila na duhovnih vajah. Pravi, da je Vredendal tudi ena od njihovih misijonskih postaj, kjer je bila sestra Terezija Benigna Šteh pred časom tri leta prednica. Sedaj pa so tam samo še dve črni sestri in tudi internata za otroke nimajo več. Sestra sporoči obiskovalcu, da je v Južni Afriki najprimernejše vreme v mesecu septembru, vsaj v Keimoesu.

MADAGASKAR

Iz pisma, ki ga je 10. novembra pisal s. Ceciliji Prebil v Pariz misijonar FRANC BUH CM, povzemamo sledeče:

„Pri nas šele zdaj postaja malo bolj vroče, a še vedno znosno. Tiste dni, ko je bil Lenček tukaj, je bilo ravno

Slike iz Ranomene na Madagaskarju. Zgoraj njih škof in naš Gajšek ob srebrni poroki v Ranomeni. Spodaj: s. Pavlišič (s prekrižanimi rokami) s spremljevalci na potovanju po oddaljenih vaseh (na „brusu“ ali „na turneji“, kot tam pravijo).

precej gorko, tam sredi septembra, tako da je Marko kuhinjska okna odpiral, ki jih jaz nikoli ne. Potem je pa potegnil veter z juga, ki je prinesel dež, pa se je ozračje ohladilo za dober mesec dni, da smo imeli lep mesec oktober. Tedaj smo se tudi vsi sestali v Farafangani in med nami je bil tudi že naš novi sodelavec Klemen Štolcer, ki je končal študij jezika v Ambositri. Rok Gajšek je Klemena po sestanku odpeljal v svoj misijon v Ranomeni, kajti Klemen bo njemu v pomoč... Jaz sem šel z Markom na jug k Puhanu v Manambondrc. Tam sem misijonarju napeljal tuš in še dve drugi pipi, da se bo revež imel s čim ohladiti. V reki, ki teče prav blizu, ima sicer vedno dovolj vode, a včasih se le prileže tudi doma malo svežine. Le škoda, da nima izkopenega kakega vodnjaka, ampak njegov rezervoarček se hrani le z deževnico. No, te vsaj tja do velike noči ne bo zmanjkalo. V njegovi družbi sem preživel štiri prijetne dni, zdaj sem pa spet doma in pripravljam nekaj otrok na prvo sveto obhajilo, pa veroučne skupine organiziram, ko se je spet začela šola. Le škoda, ker bom moral kmalu spet na „turnejo“ po podružnicah razsežnega področja mojega misijona; tedaj seveda doma vse počiva, saj sem sam za vse. Kar se prekine, je pa težko spet spraviti nazaj v tir.

Ostali naši so kar zdravi. Niti Rok Gajšek se nič ne pritožuje. Te dni gresta z Janezom Puhanom sama na duhovne vaje v Fort Dauphin. Seveda bosta tudi malo v morje skočila.“

IRAN

Tudi iz te vsestransko vznemirjene dežele imamo pismo, in sicer kar dve od s. CECILJE RODE, prednice usmiljenk v gobavskem zavetišču pri Tabrizu na severu dežele.

Prvo njeno pismo je z dne 5. julija. Takole piše:

„Za Vaše pismo od 22. maja se Vam lepo zahvalim! Iz Pariza so mi poslali sporočilo, da ste tja poslali nekaj čekov z dolarji zame. Vsem dobrotnikom se prav lepo zahvalim za ta dar, saj vem, da je v današnjih časih zlasti v Argentini težko kaj odstopiti za druge. A pred Bogom imajo taki darovi še večjo vrednost. Denar, ki je namenjen gobavcem, porabim vedno njim v pomoč. Ženske, ki imajo vsaj roke kolikor toliko zdrave (saj jih je mnogo, ki so brez prstov), pletejo negavice z volne, ki jim jo kupimo, mlajšim deklicam pa nakupimo sukanca za ročna dela. Na vrtu imam gobavca, ki nam pomaga; če ne bi dobila Vaše pomoči, bi ga ne mogla plačati. Navedla sem Vam samo nekaj primerov, na kakšne načine z Vašimi darovi pomagamo našim gobavcem v vsakdanjem življenju.

V zadnjem času se je položaj za šolstvo v Iranu bistveno spremenil. Od 21. junija so prav vse šole podražavljene. Kaj vse bo to prineslo seboj, se še ne ve točno. Tudi Vaši sobratje v Teheranu so že izgubili svojo šolo, istotako tudi salezijanci, ki so imeli velikanska šolska poslopja z več kot 2.000 šolarji.

Zdaj smo v šolskih počitnicah. Zankrat sester še niso izgnali, a vsaj francoskega pouka v šolah ne bo več. Me v gobavskem naselju smo pa v drugi kategoriji. Zakon pravi, da zdravniki in bolničarji lahko ostanejo v deželi, dokler bodo potrebni za nego bolnikov. Zame je prišel čas, da obnovim dovoljenje za bivanje v Iranu. Ko so videli, da nisem bolničarka, so mi rekli: Ni mogoče, da bi ostala! Potem je pa ravnatelj gobavskega naselja napisal pismo, kako pomagam gobavcem, da učim gobavke šivanja,

Možje iz Ankarane na Madagaskarju; s takšnimi palicami oboroženi so skrbeli za red ob posvečenju nove cerkve.

da negujem otroke, itd. in oni v Tabrizu so sestavili dopis na šefa policije, in dali so mi spet dovoljenje za bivanje in delovanje. Tako sem kar na trdnem do 25 junija 1981. Druge naše sestre so pa vse bolničarke, zato ni problemov.

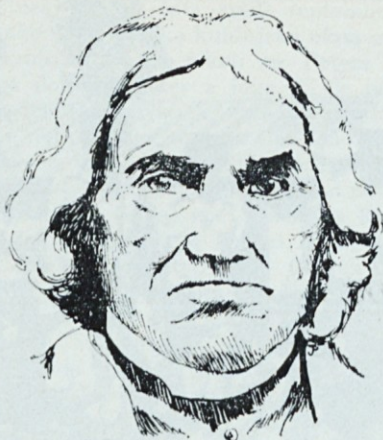
Komejni skuša spremeniti deželo v islamsko versko deželo. Ženske ne smejo več razkrite na cesto, nositi morajo dolge rokave in noge do gležnjev pokrite. A pripadnikov ima vedno manj. Tisti pa, ki mu slepo sledijo, so trdni; večinoma so to bivši jetniki, ki so bili izpuščeni iz ječ ob odhodu šaha.“

Drugo misijonarkino pismo je z dne 26. oktobra leta 1980:

„Odkar sem Vam nazadnje pisala, so nastale spet znatne spremembe v naši deželi. Šole naših sester in lazaristov ter vse imetje teh ustanov, to je bilo v celoti podržavljeno. A le šola sester v Tabrizu je izgubila vse sestre, kajti v drugih krajih so imele

naše sestre še kaj drugega opravila: dispanzer, notranje gojenke, skrb za starčke, itd. Tako na primer v Teheranu in isfahanu... Zato so bile od tu izgnane le sestre-učiteljice, ker jih imajo za nepotrebne. Ostalo nas je vseh skupaj v Iranu 14 usmiljenk. Me v gobavski naselbini smo zaenkrat še na trdnem, ker nas smatrajo za potrebne. Bomo videli, do kdaj...“

Ne vem, kaj časopisi pišejo o vojski, ki sedaj vlada v Iranu in sosednji deželi. Letališče, ki ste se Vi vozili mimo njega, ko ste iz Tabriza prihajali k nam v naselbino, je bilo že večkrat bombardirano. En večer so vrgli bombo na spalnico vojakov in je bilo 40 mrtvih. Značilnost te vojske je medsebojno uničevanje. Vse, kar ima gospodarsko pomembnost (črpanje olja, njega čiščenje, tovarne) vse to se uničuje. Kar danes Irak bombardira, jutri vrne Iran v enaki meri. Kdo bo zmagal? Tisti, ki bo dalje časa vzdržal.“

BARAGO NA OLTAR!

BARAGOVA PROSLAVA V JOLIETU — ZDA.

(Iz „Družine“)

Kolceem julija je slovenska naselbina blizu Chicaga slavila letošnji Baragov dan. Glavna slovesnost je bila v župnijski cerkvi sv. Jožefa in v skoraj dva kilometra oddaljeni župnijski dvorani.

Praznovanje se je začelo v soboto, 26. julija, zvečer s slovesno mašo, pri kateri je sodelovalo petnajst duhovnikov iz ZDA, Kanade, Južne Amerike in Slovenije. Somaševanje je vodil msgr. Anton Orehar voditelj Baragove zveze za Južno Ameriko, pridigal pa je msgr. Luis Baznik, bivši dolgoletni župnik slovenske župnije sv. Vida v Clevelandu. Župnijski pevski zbor je sodeloval z nekaj dobro zapetimi zborovskimi pesmimi, sicer pa je le predstavljal jedro ljudskega petja.

Po večerni maši so se udeleženci odpeljali v župnijsko dvorano, ki stoji ob pokopališču in jo imenujejo kar „Park sv. Jožefa“. Po glavni pokopališki poti se je tam zvrstila tradicionalna procesija z lučkami in slovenskimi petimi litanijami. Bila je že trda tema in pogled na reko gorečih svečk, ki se je pomikala po poti, označeni z gorečimi baklami, je bil edinstven. Vendar litanij niso končali. Pri vzkliku „Pomoč kristjanov“ je pričelo deževati. Najprej rahlo, potem pa zelo močno. Zanimivo. Ljudi ni dež prav nič vznevoljil. Nasprotno, prav veseli so ga bili, saj so v Ameriki že dolgo molili za dež, ki naj bi naredil konec izredno vročemu suhemu poletju, ki je povzročilo smrt zelo veliko ljudi.

Naslednji dan se je dopoldne v župnijski dvorani začel letni občni zbor Baragove zveze, ki se ga je udeležilo okrog 250 članov. Okrasitev dvorane je hotela pričarati košček slovenske pokrajine z Blejskim jezerom in Marijino cerkvice na otoku. Občnega zbora se je udeležil marquetteški škof Mark Scmitt, jolietška škofa Raymond Vonesh in Joseph Imesch, vicepostulator Viktor Tomc iz Clevelanda, znani baragoslovec Jožef Gregorič z ženo (prav na ta

dan sta obhajala biserno poroko), predsednik Baragove zveze Charles Streliek, bivši predsednik Francis Scheringer, tajnica zveze Agnes Rufus, dr. Jošt Martelanc iz Ljubljane, Anton Orehar iz Argentine in mnogi drugi.

Udeležence je najprej pozdravil mestni župan Bourg, ki je ponosno povedal, da je njegova žena Slovenka — pisala se je Sitar — in da obžaluje, ker se ni mogla udeležiti zborovanja. Poslušalci so z zanimanjem prisluhnili pismu ljubljanskega nadškofa šuštarja, ki ga je prebral njegov zastopnik dr. Jošt Martelanc. V pismu je nadškof šuštar omenil, da je bil Baraga njegov sožupljan in je že to zadosten razlog, da se še bolj zavzema za njegovo beatifikacijo.

Jožef Gregorič se je v kratkem govoru spomnil, da prav letos mineva 50 let od ustanovitve Baragove zveze in da so imeli leta 1930 v župnijski dvorani cerkve sv. Jožefa v Chicagu prvi „Baragov dan“. Takrat so ga izvolili za podpredsednika in vse do danes je v Baragovi zvezi vedno opravljal kakšno službo. Predsednik zveze Charles Streliek je nato izročil msgr. Scheringerju plaketo, s katero ga zveza imenuje za „moža leta 1980“.

Popoldansko pontifikalno mašo je vodil jolietški škof Imesch, somaševali pa so vsi navzoči škofje in duhovniki. Na koru so pod vodstvom dr. p. Vendelina špendova prepevali združeni pevski zbori slovenskih župnij ter zbor „Slovenska pesem“. Udeleženci so izjavljali, da tako lepega in mogočnega petja v Chicagu in okolici že dolgo ni bilo slišati.

V kulturnem sporedu, ki je bil na vrsti zvečer, so spet sodelovali združeni pevski zbori ter folklorna skupina slovenskega radijskega kluba iz Chicaga. Spored je sklenil marquetteški škof Schmitt in vse povabil na Baragov dan prihodnje leto v Marquette. Takrat bodo namreč praznovali 100-letnico stolnice sv. Petra, kjer je Baraga pokopan.

BARAGOVA PROSLAVA V RIČMANJIH NA PRIMORSKEM

Zanimivo, tudi med primorskimi Slovenci se zavzemajo za Baragovo beatifikacijo. V Ričmanjih pri Trstu imajo celo Baragov dom, se pravi, farno dvorano, ki nosi ime po svetniškem Baragu. Da so proslavili deseto obletnico postavitve tega doma, so ob 150 letnici Baragovega odhoda v misijone priredili 16. novembra popoldne v Ričmanjih dostojno proslavo.

Nanjo je prihitel iz Ljubljane nadškof in metropolit dr. Alojzij šuštar, ki je imel mašo in pridigo. Po cerkvenem obredu je bilo odkritje in blagoslovitev doprsnega kipa Friderika Barage, ki ga je izdelal akademski kipar France Gorše. Po odkritju pa je bila v Domu akademija, na kateri je med drugim nastopil pisatelj Alojzij Rebula, ki je navzočim predstavil svojo novo knjigo, Baragov življenjepis, o kateri bomo v kratkem poročali v našem listu.

Vsekakor, lepa proslavitev našega svetniškega misijonarja!

Begunski Slovenci smo pred desetletji prosili Barago, naj nam pri Bogu pomaga v izseljenstvo, mi pa bomo v zameno molili in delali za njegovo beatifikacijo. Baraga je lepo pomagal in naše izseljenstvo je srečno. Ali pa tudi mi storimo svoje za Baragovo beatifikacijo?

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJJA

MISIJONSKO SREČANJE V STARI LOKI V DOMOVINI

„Družina“, 7. septembra 1980.

Stara Loka, 31. avgusta — Danes popoldne se je zbralo v Stari Loki precej misijonskih prijateljev na srečanje s slovenskimi misijonarji. Somaševanje misijonarjev skupaj z voditeljem duhovniške misijonske zveze škofom Leničem in z apostolskim pronuncijem v Sudanu nadškofom Morettijem je vodil nadškof Šuštar. Številne narodne noče so spremljale spreved škofov in okrog trideset duhovnikov v starološko cerkev, ko je zbor pod vodstvom župnika Hribška pel „Ti si Peter skala“. Mladi v narodnih nošah so pozdravili škofe, misijonarje in navzoče.

Prelat Vilko Fajdiga se je zahvalil nadškofu, ki je takoj na začetku svoje nadpastirske službe poslal pisma vsem misijonarjem in jih povabil k povezavi z domačo Cerkvijo, pa tudi na obisk, kadar bodo prišli v domovino. To pismo je dobil tudi apostolski pronuncij v Sudanu, nadškof Giovanni Moretti, ki je po materi Slovenec, in prišel med nas, da je bila tako še bolj vidna vesoljna Cerkev, ki ne pozna meja. Škof Lenič je v uvodnih besedah povabil navzoče, naj bodo veliki zbor molivecev, ki bo od Boga izprosil blagoslova slovenskim misijonarjem. — Po berilih in evangeliju, ki so jih prebrali misijonarji, je govoril nadškof Šuštar. Vsaka evharistična daritev gradi Cerkev, kraljestvo Boga med ljudmi, ter z božjo besedo in kruhom življenja izraža njeno življenjsko moč. Z misijonarji, s pronuncijem Morettijem in z vsem božjim ljudstvom še na poseben način doživljamo vesoljnost Cerkve. Misijonarji bodo od tod ponesli božjo resnico in ljubezen v daljne dežele tistim, ki je še ne poznajo. Šli bodo z zavestjo, da jih domača Cerkev podpira z molitvijo in deli. Izpolnjevali bodo Kristusovo naročilo, naj ne vabimo na gostijo tistih, ki bi nam povrnili, temveč uboge in zapuščene. Tu ne gre za računarstvo in trgovanje, ampak za nesebično dajanje. Navzočim in po njih vsem slovenskim misijonarjem se je zahvalil za to nesebično delo. Poudaril je, da so misijonarji posebni, izjemni ljudje. Zapustijo svoj dom in gredo v tuje dežele, pa ne zato, da bi se potem vrnili in si doma gradili hiše, temveč, da oznanjajo Kristusa. Posebni so tudi v misijonskem okolju, saj so vse pustili in delajo kljub nasprotovanju in morebitnem sumničanju, da imajo kake druge namene. Posebni ljudje so to tudi v Cerkvi, ki ima nalogo oznanjati in dajati in če tega ne delajo vsi njeni člani, so prav oni tisti, ki to naročilo v polnosti spolnjujejo. Nadškof je sklenil svoj nagovor z mislijo in prošnjo, naj bi se vedno bolj zmanjševala razlika med nami in misijonarji. Tudi mi moramo vedno bolj delati doma to, kar delajo oni v misijonih. Vsi skušajmo postajati vedno bolj misijonska Cerkev v dvojnem smislu: vsi smo poklicani k pričevanju, pa tudi doma potrebujemo misijonskega duha in se moramo vedno bolj zavedati odgovorne naloge oznanjevanja božje resnice in ljubezni med nami, saj tudi pri nas mnogi Boga ne poznajo.

Misijonarka Ksaverija Pirc OSU ob apostolskem internunciju Morettiju, ko je bil še na Tajskem. Na sliki tudi njegov tajnik in br. Ivan Kešpfer SDB (desno)

Po pridigi je nadškof blagoslovil misijonski križ in ga izročil minoritske-mu duhovniku p. Jožetu Benku, ki odhaja v Zambijo. Po izpovedi vere smo prosili Boga za naše škofo in duhovnike, za božje ljudstvo in še posebej za družine, da bi v vseh rastla misijonska zavest.

Po maši je prelat Fajdiga predstavil navzoče misijonarje in vsakemu postavil nekaj vprašanj. Najprej je povabil pronuncija, nadškofa Morettija. Še ko je bil nuncij na Tajskem, je imel stike z našimi misijonarji, sedaj pa deluje v Sudanu, kjer je začel z misijoni naš rojak Ignacij Knoblehar. Redno prejema Družino in spremlja dogajanja v naši Cerkvi doma in v misijonih. S ponosom je povedal, da je sin slovenske matere, in to pokazal tudi s svojo besedo.

P. Jože Kokalj, ki že 14 let deluje v Zambiji, je predstavil svojo knjigo "Iz sončne Zambije št. 2" in povedal, da je sedaj tam 13 slovenskih misijonarjev. Zanimiva je bila njegova ugotovitev, da tam laiki veliko bolj sodelujejo pri delu Cerkve kot pa v Evropi. V njegovi župniji v Lusaki bere včasih berilo tudi predsednik dr. Kenneth Kaunda. Vsakemu je čast sodelovati pri delu Cerkve.

Predstavili so se še: p. Placid Prša, ki misijonari v Centralnoafriški republiki; p. Janez Mujdrica, ki odhaja v Zambijo; p. Jože Benko, ki gre tudi v Zambijo; s. Deodata Hočevnar, ki je že 43 let v misijonih v Siamu in Indoneziji; s. Jerica Sirnik, ki je delovala v Tunisu, sedaj pa je v misijonskem centru v Marseillu.

Ob pesmih Povsod Boga in Marija skoz' življenje smo odhajali z vedrim pogledom v prihodnost in z zavestjo v srcu, da smo vsi ena Cerkev z enotnim poslanstvom, pa tudi hvaležni vsem, ki so pripravili to lepo misijonsko srečanje.

M. B.

Stanko Pavlin SDB

Ta misijonar, ki že 45 let deluje v misijonih, najprej na Japonskem, potem pa skupaj z Majcenom na Kitajskem, nato pa že skoraj trideset let v Hongkongu, je prišel v Evropo na zasluženi in potrebni oddih ter nam o tem v svojem pismu z dne 30. novembra tole poroča:

„Prišel sem v Rim 24. avgusta. Na letališče Fiumicino me je prišel čakati podravnatelj Slovenika in me zapeljal tja, kjer sem ostal tri dni kot gost. Mons. Jezernika ni bilo tam, ker se je mudil v domovini. Imel sem, srečo, da sem videl in poslušal papeža Janeza Pavla II. Iz Rima sem šel proti Severni Italiji do Gorice, kjer sem se srečal z mons. dr. Humarjem in drugimi Slovenci. Nato sem šel čez mejo domov. Moja rojstna vas Grgar je pod Sveto Goro. Na mejo so prišli moji domači z avtomobilom in me peljali domov. Od tam sem šel v Križe na Gorenjskem, kjer sva z bivšim misijonarjem Andrejem Majcenom somaševala skupaj z drugimi duhovniki v župnijski cerkvi, ko je bivša prednica sester v Čaotungu na Kitajskem Mihaela Rous praznovala zlati jubilej svetega poklica. Navzoča je bila tudi s. Sarjaš, ki je bila tedaj z njo na Kitajskem v misijonski bolnici msgr. Kereca v Čaotungu. Gospod Majcen se je v pridigi spomnjal, kako je bilo tedaj na Kitajskem in kako so nas rdeči ‚povabili‘, da smo deželo zapustili. Potoval sem tudi v Zagreb in kajpada v Ljubljano. Nato me je pot vodila po Italiji, kjer sem se srečal z bivšimi kitajskimi misijonarji. V Evropi nameravam ostati še do konca tega leta.“

Peter Opeka CM

Po petih letih duhovniškega dela na Madagaskarju (a že kot bogoslovec je bil dve leti tamkaj) se je zdaj prvič vrnil v Argentino, odkoder je odšel v misijone in kjer mu je vsa njegova družina, tudi ta župnik središčne postaje naših malgaških misijonarjev, Vangaindrana na jugu otoka.

Najprej je bil nekaj časa v domovini svojih staršev, v Sloveniji, kjer je bil tudi on študiral bogoslovje nekaj let. Obiskovalec slovenskih misijonarjev ga je pa sredi avgusta našel v Parizu, ko se je vrnil iz Španije, kamor ga je na srečanje povabila mladina; v dneh, ko je bil še v Parizu, mu je pomagal dobiti nekaj vizumov za afriške države. Iz Pariza se je Peter napotil v Argentino k mami in očetu, bratu in sestram ter njihovim družinam, ki so ga bili kajpada vsi zelo veseli. Čas bivanja v Argentini je porabil, da je pomagal v Miramaru očetu graditi, saj je misijonar sam izurjen gradbenik; na Madagaskarju je v času svojega bivanja tam kot bogoslovec skoraj dogradil novo misijonsko hišo v Vangaindranu. Za Misijonsko nedeljo je bil v Buenos Airesu, kjer je bistveno sodeloval pri središčni misijonski proslavi v Slovenski hiši. Somaševal je skupno s sobratom Jožetom Bokaličem ob mons. Oreharju, nakar je bila v dvorani prireditvev, ki jo je vodil Marjan Loboda, skioptično predavanje o malgaškem misijonu pa imel Peter Opeka.

Misijonar se je v času svojega bivanja v okolici Buenos Airesa še srečal s temi in onimi skupinami in povsod ogreval za malgaški misijon in misijonsko sodelovanje sploh. Sredi decembra pa je prišlo slovo. Na letališču Ezeiza

pri Buenos Airesu so se ob njem in njegovi mami ter očetu zbrali vsi domači ter mnogi prijatelji; tudi naš urednik je prihitel, da se od misijonarja poslovijo. Slovo je bilo ganljivo: mladi so prepevali poslovilne popevke, mama se je s solzami poslovila od odhajajočega sina, on sam pa je pogumno stopal po stopnicah navzgor, v zavesti, da ga njegovi katoličani, svojega župnika, že komaj čakajo.

Rado Sušnik CM

Na postaji v Vangaindrano živita stalno skupaj Peter Opeka kot župnik in Rado Sušnik kot njegov sodelavec: dočim ima Peter pred vsem skrb za središče, mesto Vangaindrano, ima Sušnik na skrbi vse okoliške postaje. Ko Petra ni bilo, je Sušnik skrbel za vse in delal za oba; poleg tega je imel v tem času še gosta od našega uredništva, misijonskega obiskovalca, kateremu je v treh tednih njegovega bivanja na Madagaskarju posvetil precej dni svojega časa. Rado Sušnik iz Slovenske vasi v Argentini je tudi že pet let deloval na Madagaskarju, zato si je mogel vzeti nekaj mesečni dopust. Ko se je Peter Opeka vračal na Madagaskar, se je on odpravil na pot. Pa ni potoval preko Evrope, ampak je želel naravnost preko Južne Afrike v Argentino, zato pa je moral najprej na bližnji otok Mauricio, ki je še pod francosko vlado, in od tam v Južno Afriko in naprej domov. (Madagaskar je namreč sovražen Južni Afriki radi rasnega vprašanja, zato ni mogoče z Madagaskarja naravnost v Južno Afriko!) V Buenos Aires je prišel 21. decembra zvečer in so ga na letališču pričakali vsi številni sorodniki z mamo in očetom na čelu.

Rado Sušnik bo na misijonski veletomboli, ki jo Slovenci v Argentini pripravljajo v pomoč vsem slovenskim misijonarjem, le-te zastopal z mašo v cerkvi Marije Kraljice pred tombolo in z sodelovanjem na prireditvi, o čemer bomo še poročali.

MISIJONSKA NEDELJA V GILBERTU V ZDA.

V tem kraju Združenih držav Severne Amerike živi predsednica Misijonske znamkarske akcije, ki tako velikodušno deluje v pomoč slovenskim misijonarjem s svojo razpredeno organizacijsko mrežo. Zato ni čudno, če imamo prav iz tega kraja poročilo o praznovanju Misijonske nedelje 1980, ki ga je poslala imenovana misijonska sodelavka, ki veliko časa posveti misijonskemu delu, kljub svoji nemajhni zaposlenosti v krogu številne družine. Iz njenega poročila povzemamo glavne podatke, kako more tudi mala skupina rojakov v ljubezni do misijonov doseči lepe uspehe in sadove za misijone.

Misijonsko nedeljo so tam rojaki praznovali v nedeljo, 26. oktobra, ne na samo Misijonsko nedeljo 19. oktobra. Zbrali so se v cerkvi sv. Jožefa. Ob treh popoldne je imel dušni pastir Janez Šuštaršič slovensko sveto mašo, ki jo je orgelsko spremljala Marija Tushar, petje pa je vodil Frank Mihelič. Zbralo se je kakih 50 oseb k tej pobožnosti. Gospod župnik je imel med mašo pomembno pridigo, med katero je razvijal tele misli: Zavedati se moramo velike dobrote, da smo katoličani, da živimo v milosti vere, ki smo jo prejeli na dan svetega krsta. Premnogo jih je v svetu, ki niso deležni te božje dobrote. Naši misijonarji in misijonarke delujejo med pogani prav zato, da jim to

največjo življenjsko dobroto posredujejo. Pri svojem delu potrebujejo vso našo pomoč, molitveno najprej, pa tudi gmotno. Gospod župnik se je še posebej zahvalil krajevnemu ženskemu krožku, ki že 30 let deluje in vrši svoje misijonsko poslanstvo v okviru organizacije Misijonska znamkarska akcija.

Po sveti maši so se udeleženci zbrali v župni dvorani ob kavi in pecivu. V svoji sredi so imeli gilbertski rojaki ta dan kar tri slovenske duhovnike. Poleg župnika šuštaršiča je bil navzoč tudi Janez Dolšina, ki z veliko ljubeznijo spremlja vsa ta leta naša misijonska prizadevanja in je on tudi pobudil naš misijonski krožek. Prvič smo pa imeli v naši sredi gospoda Franca Gabra, ki je to leto prišel v našo bližino in je župnik fare Brezmadežnega spočetja na Hibbingu. Ta gospod je bil že dvakrat v Afriki na novih mašah svojih vzdrževancev. Sedaj ima na skrbi kar 16 domačih bogoslovcev; pri vzdrževanju mu pomagajo njegovi farani in drugi prijatelji. Na eni novih maš, ki se je udeležil, je bila slovesnost na prostem, kajti zbralo se je nad 2.000 ljudi, ki so kljub veliki vročini pozorno sledili obredom več ur, po slovesnosti so bili pa vsi povabljeni na kosilo sredi vasi. Ko se je gospod Gaber pogovarjal z udeleženci, mu je neki še razmeroma mladi mož dejal, da je oče 12 otrok, a da upa še na katerega, pa da bo njegovo največje veselje, če bi vsaj eden od njegovih otrok postal duhovnik. — Tako je g. Gaber pripovedoval rojakom na misijonski prireditvi v Gilbertu. Poleg njega se je oglasil k besedi tudi g. Dolšina, ki jim je nanizal vrsto lepih in vzpodbudnih misli k našemu misijonskemu delu skozi vse leto.

Skupno se gilbertski rojaki na ta dan zbrali za misijone skoraj 1.000 dolarjev, ki bodo razdeljeni preko MZA vsem slovenskim misijonarjem.

BIVŠA MISIJONARKA S. LEONIJA POKOVEC MED VIETNAMSKIMI BEGUNCI

V svojem pismu sredi novembra 1980 nam ta sestra z veseljem sporoča, da je spet malo misijonsko zaživela, čeprav že leta deluje v Sloveniji in ne več v misijonih. Takole poroča:

„Bog mi je v marcu naklonil pravo misijonsko veselje: Srečala sem se namreč z vietnamskimi begunci. Nemška ‚Karitas‘ je prevzela skrb za več sto beguncev; ena skupina le-teh je bila nekaj časa nameščena v nam bližnjem mestu, kamor sem morala iti peš, kajti od tu ni nobenega prevoznega sredstva. Hodila sem dobrih pet km, a se je splačalo. Našla sem nad 60 ljudi in več družin s otroki, ostali pa so bili mladi fantje. Nekaj je bilo katoličanov, a večina so bili budisti, ki pa so vsi rekli, da verujejo v ‚velikega Boga‘. Stanovali so v nekdANJI bolnici. Ko sem prvič prišla k njim, so me najprej debelo gledali in spraševali, koga iščem. Ko sem jim malo po nemško, malo po angleško in malo po vietnamsko, kar sem še znala tega jezika, povedala, da so mi Vietnamci zelo pri srcu in da sem jih zato prišla obiskat, so bili pa vsi veseli in so me povabili v skupno sobo, kjer smo se pogovarjali skoraj dve uri. Počasi so mi vietnamske besede prihajale v spomin in ob koncu sem že kar spet po vietnamsko govorila z njimi. Vprašala sem jih, zakaj so odšli in kako. Fantje so mi dejali, da zato, ker niso hoteli v vojsko, možje z ženami in otroci pa so pravili, da zato, ker niso mogli živeti od preskromnega deleža riža, ki jim ga je oblast določala. Odšli pa niso vsi skrivaj,

V decembru 1980 so tile gojenci Misijonskega zavoda končali srednjo šolo. Dva od njih sta se odločila, da stopita na misijonsko pot. Oni ob križu na desni strani je Erjavec Tone, ki gre za tri leta kot laični misijonar na Madagaskar, ta zraven njega je pa že vstopil v Misijonsko družbo in bo najprej v Argentini leto dni pomagal vodju Misijonskega zavoda Francetu Sodju, čez leto dni pa bo odpotoval v domovino, da vstopi v novicijat lazaristov; ta je Mavrič Miloš.

kot sem bila mislila, ampak z dovoljenjem, ki so ga pa morali državi drago plačati. „Država hoče denar“, so mi pravili. Eden od fantov je bil prav iz mesta, kjer smo me imele družbeni novicijat. O naši hiši ni vedel povedati nič, pač pa je rekel, da cerkev še stoji. — Pri teh beguncih je bil stalno kak sodelavec Karitasa, da jih je učil nemščine in jim na razne načine pomagal. Žal, sem jih mogla obiskati samo enkrat, kajti potem so jih odvedli v drug kraj.“

MISIJONSKI DAROVI

ZA GNIDOVČEVO BEATIFIKACIJO: Jakob Sušnik, Slovenska vas v Argentini, 50.000 pesov.

ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE V SKLAD KM

Argentina (v pesih): Udeleženke ženskih duh. vaj, po vedit. Sodju Francu, 270.000; ga. Cukjati, 30.000; ga. L'povec, v spomin pokojnega moža, 100.000; Vera Perklíč, 100.000; Leopolda Kavčič, 25.000; V. Goršič, 50.000.

Francija (v francoskih frankih): N. N., Tuquegnieux, za uboge, 500; Pedrolí Adriana, za gobavce, 500; N. N., Tuquegnieux, 500; N. N., 100; N. N., Tuquegnieux, za gobavce in najpotebnejše, 1.000; Elizabeta Svetz, 100; Peterka Katarina, 100; Maučec Marija, 50; Terezija Balažič, 150.

Avstrija (v šilingih): Mara Brunec, 100; Joža Meze, v spomin pokojne mame, 100; Kata Loretto, 100; Vinko Zaletel, 1.000 dolarjev; korčški rojaki, za lačne, 53.830 šil.; za gobavce, 18.520 š., za krst pog. otrok, 6.200 š.

Nemčija: po duh. Cirilu Turku, 350 dolarjev.

Italija (v lirah): razni ro d. Kar. Humarju, 1.100.000; Misi Marn. Trst, 50.000. Po marijini družbi na Via Risorta 3 v Trstu (poverjenica Dora Kosovel): Dobedeck srečolova namisijsko nedeljo, 876.200; N. N., 32.300; N. N., 25.000; N. N., 20.000; N. N., 36.000; N. N., 100.000; N. N., 20.000; N. N., 15.000; N. N., 50.000; Roncelli Lojzka, 6.000; Roncelli Emilija, 12.000; Furlan Fani, v spomin svojih pokojnih, 10.000; Makor Lojzka, 20.000; ob desetletnici smrti Alberta Žerjala, njegova žena, 10.000; Josepina Janežič, 50.000; Tomazin Rafaela, 10.000; Vitez Marija, 6.000; Sinigoj Antonija, 10.000; Markuža Marija, 5.000; Gorejnc Roza, 2.000; v spomin svojih pokojnih N. N., 120.000; N. N., 25.000; Skok Viktorija, 10.000; Cassetti Marija, 30.000; Cante Pina, 30.000; za lačne: Furlan Fani, 20.000; Tomšič Marija, 10.000; Roncelli Emilija, 10.000; Janežič Josipina, 10.000; N. N., 50.000; Glavič Frančiška, 5.000; Grča Kristina, 50.000; N. N., 72.500; za gobave, N. N., 15.000; N. N., 20.000; za Detinstvo, N. N., 20.000; za bogoslovce, N. N., 20.000; v spomin Janeza XXIII. N. N., 10.000.

Avstralija: Sestre iz Kewa, 100 dol.; Marija Radin, 5 dol.

ZDA: Niko Tome, 780 dinarjev.

Venezuela (v boliv.), po Cirilu Bartolu: Mršnik Ivan, 10; Mršnik Marija, 10; Šega Ivan, 100; Šega Rozalija, 100; Boštjančič Anton, 100; duh. Grilc Janez, 100; Jakoš Anton, 148; Bizaj Viljem, 150; Bartol Ciril, 160; Sodja Maks, 200; Brundula Tončka, 440; slovenski romarji na dan 26. oktobra, 467; Vacarela Ana, 500; Neimenovani, 500. — Po duh. Janezu Grilcu, Alojzij Jerak, 233 dol.

Anglija (v angl. librah), po Gabrijeli Rehberger: F. Lapanja, 10; J. Grčar, 5; A. Žle, 10; tombola v Londonu 20; ga. Biberović, 15; M. Kogoj, 10; J. Lavrič, 3; N. N., 10; žpk. Rot, 10; nabirka v cerkvi za misij. nedeljo v Bedfordu, 10; P. Selak, 10; J. Prevc, 5; štefančič, 5; J. Šabec, 10; tombola in srečolov v Bedfordu, 70.50; M. Fras, 6; J. Svete, 1; ga. Rešek 2.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE:

Za s. Gerkman. Rwanda, N. N., Chile, 100 dol., Slovenska vas za sveje misijonarje ob asadu, 1.780.000 pesov; za Buhov zvon na Madagaskarju, Ivanka Bajt, Avstralija, 20 dol.; Materi Tereziji: N. N., Argentina, 100 dol.; Ivanka Bajt, Avstralija, 100 dol.; N. N., Francija, 200 fr. fr.; po Marijini družbi, Via Risorta v Trstu, za isto mater Terezijo: N. N., 15.000 Lir; N. N., 10.000 Lir; N. N., 10.000 Lir; za s. Anžo Miklavčič v Hongkongu, po Marijini družbi na

Via Risorta, Trst (v lirah): Bizjak Kristina, 20.000; N. N., 25.000; sestra Amabilis, 2.000; Bizjak Marija, 20.000; Vrh Pepca, 10.000 in N. N., 10.000.

ZA MISIJONE. Za begunce Andreja Majcena, duhovnik Stanke Skvarča, Argentina, 160.000 pesov.

V TISKOVNI SKLAD KM

Argentina (v pesih): Duh. Stanko Skvarča, 40.000; N. N., Slovenska vas, 10.000; Ines K. de Smrdel, 25.000; N. N., Slovenska vas, 10.000; Šolske sestre, Pompeo, Lanus, 10.000.

Italija (v lirah) po dr. Humarju: Pavletič Pepca, 3.000; Rejc Srečko, 7.000; N. N., 10.000; Klanjšek Jerica, 5.000; N. N., 3.000; Čargo Marica, 2.000; Petruša Bruna, 2.000; N. N., 3.000; Stilič Berta, 2.000; Čotar Jožef, 2.000; N. N., 20.000; Hladnik Franka, 10.000; Šavelj Ludvik CM, 50.000; po Marijini družbi na Via Risorta 3: Marija Perharc, 10.000; N. N., 30.000; N. N., 50.000; Šajn Emilija, namesto cvetja na grob † Karla Zunja, 20.000.

Avstrija: Koroški rojaki, 1.060 šilingov.

Kanada (v kan. dol.): Jakob Kvas, 6; Kušarjevi, namesto cvetja na grob sorodnici, 10; Minka Princel, 2; Jožica Jereb, 20.

ZDA: duh. Jože Ferkulj, 100 dolarjev.

Nemčija: duh. Ciril Turk, 50 dolarjev.

Venezuela: Brundula Tončka, 100 bolivarjev.

V SEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče. Urejuje in upravlja lenček Ladislav C.M. — Nadlov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1981 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev cziroma odgovarjajoče v drugih valutah. Letalsko pošiljanje 20 dolarjev več!

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wal'bang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada M1N 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brian Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Mannig Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: rev. Ivan Jan C.M. 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 405 Marie Anne East, Montreal, P.Q.; Za Winnipeg in okolico: rev. Ivan Plazar C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Man. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Vikringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstrija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Indijka moli rožni venec

Registro de Prop. Int. No. 68166
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612